

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ

ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΟΜΗΡΟΥ - ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΕΙΔΙΚΟ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Γιαλιτάκη Μαρία - Λεοντάρη Ευανθία

Παπαδάκη Μάρα - Παπαδογιαννάκη Μένια**Σημείωμα**

Το παρόν βιβλίο αποτελεί μία προσπάθεια κάλυψης της έλλειψης διδακτικού εγχειριδίου κατάλληλα προσαρμοσμένου στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών του Ειδικού Γυμνασίου στο μάθημα «Οδύσσεια» του Ομήρου, το οποίο σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκεται στην Α΄ Γυμνασίου.

Η ύλη του εν λόγω εγχειριδίου βασίστηκε πρωτίστως στο σχολικό εγχειρίδιο αναφορικά με τα κείμενα, τα οποία όμως απλοποιήθηκαν και προσαρμόστηκαν στις απαιτήσεις των μαθητών της ΣΜΕΑΕ.

Για τον σκοπό αυτόν αξιοποιήθηκαν γνώσεις, εμπειρίες, σημειώσεις κι επιπλέον υλικό προηγούμενων ετών.

Το βιβλίο τούτο επίσης εμπλουτίστηκε με πλήθος ειδικά διαμορφωμένων και διαβαθμισμένων ασκήσεων για την πληρέστερη κατανόησή του από τους μαθητές.

Ευχαριστούμε θερμά τη Διεύθυνση και το Σύλλογο του Ειδικού Γυμνασίου Ηρακλείου για την υποστήριξη, τις πολύτιμες συμβουλές και παρατηρήσεις τους.

Οι συγγραφείς:

Γιαλιτάκη Μαρία,	Φιλολόγος
Λεοντάρη Ευανθία	Φιλολόγος
Παπαδάκη Μαρία,	Φιλολόγος
Παπαδογιαννάκη Μένια,	Φιλολόγος

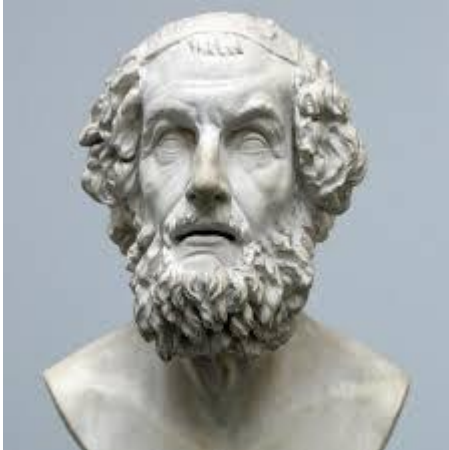
Ηράκλειο Κρήτης, Μάιος 2024

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΟΔΥΣΣΕΙΑ» ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ Β΄ ΤΕΥΧΟΣ © 2024 by ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ, ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ is licensed

under **CC BY-NC-ND 4.0**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Μια φορά και έναν καιρό, στα πολύ παλιά χρόνια, στην Αρχαία Ελλάδα, ζούσε ένας μεγάλος ποιητής, που τον έλεγαν **Όμηρο**.

Ο Όμηρος αγαπούσε πολύ, να μιλά για ήρωες.

Έτσι έγραψε δύο **ποιήματα** για ήρωες.

Τα **ποιήματα** αυτά επειδή μιλούσαν για ήρωες, τα ονόμαζαν «**ηρωικά έπη**».

Ο Όμηρος, έδωσε και ονόματα σε αυτά τα ποιήματα:

1. την **ΙΛΙΑΔΑ**
2. την **ΟΔΥΣΣΕΙΑ**

1. Η **Ιλιάδα** μιλάει για ένα πόλεμο, τον **Τρωϊκό πόλεμο**, ανάμεσα στους Αχαιούς (Έλληνες) και στους Τρώες.

2. Η **Οδύσσεια**, πήρε το όνομά της από έναν άλλο μεγάλο ήρωα τον **Οδυσσέα**.

Ο Οδυσσέας, πολέμησε στον πόλεμο στην Τροία. Η Οδύσσεια μιλάει για τα που έκανε ο **Οδυσσέας μέχρι να γυρίσει σπίτι του και στην οικογένειά του, στο νησί της Ιθάκης**.

Ταξίδια με περιπέτειες και δυσκολίες για τον Οδυσσέα. Γιατί, ο θεός της Θάλασσας, ο Ποσειδώνας ήταν θυμωμένος πολύ θυμωμένος με τον Οδυσσέα, και δεν τον άφηνε να γυρίσει πίσω στην πατρίδα του.

Θα δούμε αργότερα τον λόγο ...

Μαζί με τον μεγάλο αυτό ποιητή τον Όμηρο υπήρξαν και άλλοι ποιητές. Αυτοί λεγόντουσαν **Αοιδοί** και **Ραψωδοί**.

Οι Αοιδοί, το όνομά τους σήμαινε τραγούδι (ωδή).

Ήταν τραγουδιστές και τραγουδούσαν τα ποιήματά τους, παίζοντας κιθάρα.

Έμεναν στα παλάτια των βασιλιάδων.

Συνήθως τραγουδούσαν εκεί ή σε διάφορες άλλες γιορτές.

Α Ο Ι Δ Ο Σ

Οι Ραψωδοί το όνομά τους έβγαινε από το ρήμα ράβω + τραγούδι.

Δεν τραγουδούσαν τα ποιήματα, αλλά τα έλεγαν με ρυθμό.

Κρατούσαν ένα ραβδί στο χέρι, σύμβολο εξουσίας, που τους είχε δοθεί από τους θεούς.

Έκαναν πολλά ταξίδια, για να πουν τα ποιήματα.

Η Οδύσσεια, αυτό το μεγάλο ποίημα, το έπος, χωρίζεται σε ενότητες. Αυτές οι ενότητες, ονομάζονται ραψωδίες.

Οι **ραψωδίες** στην Οδύσσεια είναι **24**, όσα είναι και τα 24 γράμματα της αλφαβήτας.

Η Οδύσσεια ξεκινάει με την ραψωδία «**α**» και τελειώνει στην «**ω**»

Οι περιπέτειες του Οδυσσέα ήταν άπειρες, μέχρι να φτάσει στο σπίτι του, όπως:

Πολέμησε τους **Κίκονες** στη Θράκη.

Πέρασε από τη χώρα των **Λωτοφάγων**.

Στην **Αιολία** γνώρισε τον θεό των Ανέμων, τον Αίολο.
Ο Αίολος του έδωσε ένα μεγάλο σακί, με όλους τους κακούς ανέμους μέσα.

Πήγε στο νησί των Λαιστρυγόνων.
Οι Λαιστρυγόνες ήταν τεράστιοι άνθρωποι, άγριοι και κακοί.

Κατάφερε ο Οδυσσέας να φύγει.

Έφτασε στο νησί της μάγισσας **Κίρκης**.
Κάποιοι σύντροφοί του εκεί, η μάγισσα
τους έκανε γουρούνια.

Κατέβηκε στον **Άδη**.

Στο μέρος που ζουν οι άνθρωποι που
έχουν πεθάνει.

Δεμένος στο κατάρτι του πλοίου του,
πέρασε από τις **Σειρήνες**.
Μορφές που τραγουδούσαν κι
έκαναν τους ανθρώπους να ξεχνούν.

Πέρασε από τη
Σκύλλα και τη **Χάρυβδη**

Έφτασε στο νησί του Ήλιου.
Εκεί, οι σύντροφοι του Οδυσσέα
έφαγαν τα βόδια του Ήλιου.

Έφτασε στην Ωγυγία,
στο νησί της νεράιδας Καλυψώς.

Βρέθηκε στο νησί των Φαιάκων.

Μετά από εκεί, ο Οδυσσέας **ταξίδεψε για την Ιθάκη**. όπου

Νίκησε τους μνηστήρες, που διέλυαν το σπίτι του και ήθελαν να παντρευτούν τη γυναίκα του, την Πηνελόπη.

Πήρε πίσω τη γυναίκα του Πηνελόπη και το γιο του Τηλέμαχο.

Και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα!

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

<https://www.scribd.com/presentation/527391099/%CE%A0%CE%95%CE%A1%CE%99%CE%9B%CE%97%CE%A0%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97-%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%94%CE%99%CE%97%CE%93%CE%97%CE%A3%CE%97-%CE%9F%CE%94%CE%A5%CE%A3%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%91%CE%A3-%CE%B5%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%BD%CE%B5%CF%82>

Ο Όμηρος με βάση τα γεγονότα χώρισε την Οδύσσεια σε 3 μέρη και τους έδωσε ονόματα:

α) «Τηλεμάχεια» (ραψωδία α-δ) με πρωταγωνιστή τον Τηλέμαχο, το γιο του Οδυσσέα.

β) « Νόστος» επιστροφή(ραψωδίες ε-ν) ο αγώνας που έκανε ο Οδυσσέας , να φτάσει στο σπίτι του στο νησί της Ιθάκης και

γ) «Μνηστηροφονία» (ραψωδίες ν-ω) οι μνηστήρες σκοτώνονται , από τον Οδυσσέα με τη βοήθεια του γιού του Τηλέμαχου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

<https://www.youtube.com/watch?v=r0axOXIsvJo>

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΣΕ KOMIK Α` ΜΕΡΟΣ

https://www.youtube.com/watch?v=WYXZPF7O9_8

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΣΕ KOMIK Β` ΜΕΡΟΣ

<https://www.youtube.com/watch?v=OfDrODdNszk>

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΣΕ KOMIK ΕΙΔΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

<https://www.youtube.com/watch?v=A6xJBZEOcwA>

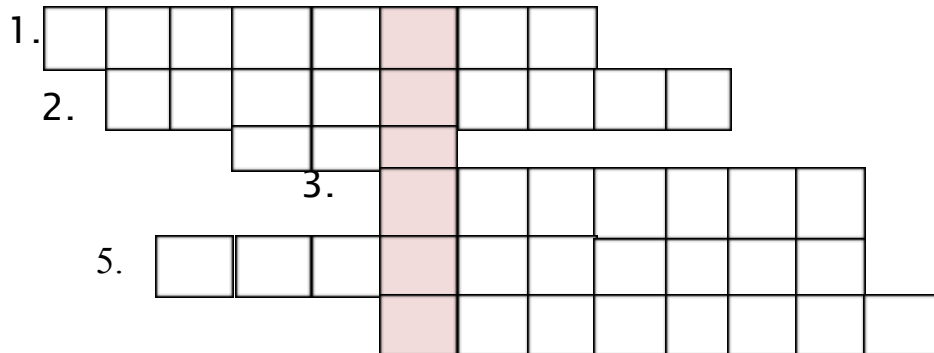
ΚΟΥΙΖ Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ WORD WALL

<https://wordwall.net/el/resource/23602995/%CE%BF%CE%BC%CE%B7%CF%81%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CE%B4%CF%85%CF%83%CF%83%CE%B5%CE%B9%CE%B1>

Η Εισαγωγή του παρόντος βιβλίου της Οδύσσειας είναι δημιουργία και επιμέλεια της καθηγήτριας Λεοντάρη Ευανθίας Φιλόλογος Ειδικής Αγωγής.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1 - Να λύσετε το σταυρόλεξο και να βρεις κάθετα, το όνομα του ποιητή της Οδύσσειας.

- 1) Η γυναίκα του Οδυσσέα ήταν η Π.....
- 2) Ο γιος του Οδυσσέα ήταν ο Τ.....
- 3) Ο Οδυσσέας κατέβηκε στον Ά.....
- 4) Κρατούσε ραβδί ο Ρ.....
- 5) Ο Οδυσσέας πέρασε από τους Λ.....
- 6) Άκουσε το τραγούδι τους δεμένος στο κατάρτι του πλοίου του, ήταν οι Σ.....

Άσκηση 2 - Να κυκλώσετε από τις παρακάτω περιπέτειες, αυτές που είναι του Οδυσσέα ...

α) Στη χώρα των Λωτοφάγων

β) Η Λερναία Ύδρα

γ) Στη χώρα των Κικόνων

δ) Στο νησί της Κίρκης

ε) Το χρυσόμαλλο δέρας

στ) Στη γη των Λαιστρυγόνων

Άσκηση 3 - Αντιστοιχίζω αυτά που ταιριάζουν:**ΣΤΗΛΗ Α****ΣΤΗΛΗ Β****ΙΛΙΑΔΑ****τραγουδούσαν παίζοντας κιθάρα****ΟΔΥΣΣΕΙΑ****ο Τρωικός πόλεμος****ΗΡΩΙΚΟ ΕΠΟΣ****κρατούσαν ραβδί****ΡΑΨΩΔΟΣ****τα ταξίδια του Οδυσσέα****ΑΟΙΔΟΣ****ποιήματα ηρώων**

Άσκηση 4:

**1. Σε τι χωρίζεται η Ιλιάδα και η Οδύσσεια;
(βάλτε Χ στο σωστό τετραγωνάκι)**

1. Χορωδίες; ☐

2. Ραψωδίες; ☐

3. Ψαλμωδίες; ☐

2. Η Ιλιάδα μιλάει για τον

.....
.....

3. Η Οδύσσεια μιλάει για τα

.....
.....

Άσκηση 5 - Συμπλήρωσε τα κενά στο παρακάτω κείμενο με τις λέξεις που βρίσκονται στην παρένθεση (Όμηρος, Αοιδοί, ταξίδια, ραβδί, Ιθάκη, Ραψωδοί, παλάτι, ποιήματα, έλεγαν, Οδύσσεια, έπη,)

Ο μεγάλος ποιητής ο _____ έγραψε δύο μεγάλα _____ τα ηρωικά _____ την Ιλιάδα και την _____ που είχε ως θέμα τα _____ του Οδυσσέα, μέχρι να φτάσει στο νησί του, την _____

Αυτή την εποχή υπήρχαν και άλλοι ποιητές όπως οι _____ που τραγουδούσαν παίζοντας κιθάρα και ζούσαν στο _____ των βασιλιάδων. Υπήρχαν και οι _____ που _____ τα ποιήματα και κρατούσαν ένα _____ ως δείγμα εξουσίας.

•ΟΜΗΡΟΥ
•**ΟΔΥΣΣΕΙΑ**
•ΡΑΨΩΔΙΕΣ
•α - ω

ΡΑΨΩΔΙΑ α**Περίληψη**

Στην ενότητα αυτή ο Όμηρος θα μας μιλήσει στην αρχή για τον Οδυσσέα.

Μετά τον Τρωικό πόλεμο, ο Οδυσσέας προσπάθησε να γυρίσει στην πατρίδα του την Ιθάκη, αλλά δεν τα έχει καταφέρει ακόμη.

Δεν μπορεί να γυρίσει, γιατί ένας θεός, ο θεός Ποσειδώνας είναι πολύ θυμωμένος μαζί του. Θα μάθουμε αργότερα γιατί...

Βρίσκεται, λοιπόν, σε ένα νησί, που ζει μια νεράιδα εκεί, η Καλυψώ.

Η Οδύσσεια, λοιπόν, ξεκινάει με τον Οδυσσέα, που βρίσκεται στο νησί της Καλυψώς.

Για την επιστροφή του Οδυσσέα στην Ιθάκη θα βοηθήσουν και οι θεοί.

- Ο θεός Ερμής θα πάει στο νησί της Καλυψώς, για να πει στην Καλυψώ να αφήσει ελεύθερο τον Οδυσσέα.
- Η θεά Αθηνά θα πάει στην Ιθάκη, για να βοηθήσει το γιο του Οδυσσέα, τον Τηλέμαχο, να ψάξει να βρει τον πατέρα του.

ΡΑΨΩΔΙΑ α

Ενότητα 1^η - στίχοι 1 - 25 : Προοίμιο της Οδύσσειας**Προοίμιο:** είναι το πρώτο κομμάτι ενός ποιήματος, η εισαγωγή

Την Οδύσσεια την έγραψε ένας μεγάλος ποιητής, ο Όμηρος.

Στο προοίμιο (=εισαγωγή) της Οδύσσειας, ο Όμηρος,

ζητάει τη βοήθεια μίας Μούσας.

Η Μούσα που θα του δώσει έμπνευση για να γράψει την Οδύσσεια λέγεται Καλλιόπη και είναι προστάτιδα των ποιημάτων.

Ο Όμηρος, με τη βοήθεια της μούσας Καλλιόπης θα ξεκινήσει το έπος (=ποίημα) της Οδύσσειας.

Ο Όμηρος, θα μας μιλήσει για έναν άνθρωπο,

που κατάφερε να νικήσει σε έναν πόλεμο,

να πάει σε πολλά μέρη,

να γνωρίσει πολλούς και διαφορετικούς ανθρώπους και

να σωθεί από τα μεγάλα κύματα της θάλασσας χωρίς να πνιγεί.

Το ταξίδι της επιστροφής του για την Ιθάκη το έκανε μαζί με τους συμπολεμιστές του, τους συντρόφους του, που τους αγαπούσε πολύ.

Όμως, όσοι βασιλιάδες πολέμησαν στον πόλεμο στην Τροία,

όλοι τους είχαν γυρίσει πια στις πατρίδες τους.

Μόνο ένας δεν είχε την τύχη να πάει ακόμα στην πατρίδα του, και αυτός ήταν ο Οδυσσέας!

Ο Οδυσσέας, λοιπόν, δεν είχε καταφέρει να πάει

στην πατρίδα του την Ιθάκη,

γιατί ένας θεός, ο Ποσειδώνας, είχε θυμώσει πολύ μαζί του.

Γι' αυτό ο Οδυσσέας για πολλά πολλά χρόνια,

έμεινε σε ένα άλλον νησί, στο νησί της Καλυψώς.

Η Καλυψώ ήταν μια όμορφη νεράιδα, που αγάπησε τον Οδυσσέα

και τον κρατούσε στο νησί της και δεν τον άφηνε να φύγει.

Έτσι, ο Οδυσσέας, δεν μπορούσε να γυρίσει στην Ιθάκη,

στη γυναίκα του και το παιδί του, που τόσο επιθυμούσε!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1 - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Ποιος έγραψε την Οδύσσεια; _____

β. Ποια μούσα δίνει έμπνευση στον ποιητή και τι προστατεύει;

γ. Για ποιον άνδρα θα μας μιλήσει ο Όμηρος; _____

δ. Ο Οδυσσέας έχει γυρίσει στην πατρίδα του; ΝΑΙ ΟΧΙ

ε. Ποιος θεός δεν άφηνε τον Οδυσσέα να γυρίσει στην πατρίδα του
και γιατί; _____

ε. Που βρίσκεται ακόμη ο Οδυσσέας; _____

στ. Ποια γυναίκα τον κρατάει στο νησί της; _____

ζ. Τι ήταν αυτή η γυναίκα; _____

Άσκηση 2 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο ποιητής της Οδύσσειας λέγεται Όμηρος.	Σ	Λ
Ο ποιητής ζητάει από τη μούσα Καλλιόπη να του πει ένα τραγούδι.	Σ	Λ
Η μούσα Καλλιόπη είναι προστάτιδα των ποιημάτων.	Σ	Λ
Η Οδύσσεια αναφέρεται σε έναν άνδρα, τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας δεν ταξιδεύει μόνος του αλλά με συντρόφους.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έχει καταφέρει να γυρίσει στην πατρίδα του.	Σ	Λ
Η πατρίδα του Οδυσσέα είναι η Ιθάκη.	Σ	Λ
Όλοι οι θεοί αγαπούν και βοηθούν τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο θεός Απόλλωνας έχει θυμώσει με τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας βρίσκεται σε ένα νησί μιας νεράιδας.	Σ	Λ
Η νεράιδα Κατερίνα κρατάει στο νησί της τον Οδυσσέα.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να κυκλώσεις τα σωστά **επίθετα** που ταιριάζουν με τον χαρακτήρα του Οδυσσέα, σύμφωνα με το κείμενο:

Ο **Οδυσσέας** είναι:

πολεμιστής, άσχημος, κακός, νικητής, αγαπούσε την πατρίδα του,

έξυπνος, ζωηρός, λογικός, αγενής, προσβλητικός, γενναίος

Άσκηση **4** - Να αντιγράψεις και να μάθεις τις **παρακάτω προτάσεις** του κειμένου:

- Ο Όμηρος είναι ποιητής και έγραψε την Οδύσσεια.

-
-
- Ο Οδυσσέας είναι από την Ιθάκη.

-
-
- Ο Ποσειδώνας είναι θυμωμένος με τον Οδυσσέα.

-
-
- Η νεράιδα Καλυψώ κρατάει τον Οδυσσέα στο νησί της.

-
-
- Ο Οδυσσέας θέλε να γυρίσει στη γυναίκα και το παιδί του.

Άσκηση **5** - Να **ζωγραφίσεις τον Οδυσσέα**

α. που παλεύει με τα κύματα **ή**

β. που βρίσκεται στο όμορφο νησί της Καλυψώς μαζί της.

ΡΑΨΩΔΙΑ α

Ενότητα 2^η - στίχοι **26 - 108**

Ο θεός Ποσειδώνας θέλει το κακό του Οδυσσέα,
όμως οι υπόλοιποι θεοί του Ολύμπου αγαπάνε τον Οδυσσέα.
Έτσι, μαζεύτηκαν όλοι μαζί, μία μέρα που έλειπε ο Ποσειδώνας,
για να συζητήσουν διάφορα θέματα που τους απασχολούσαν.

Ένα από αυτά τα θέματα ήταν και ο Οδυσσέας.

Η θεά Αθηνά, που αγαπούσε πάρα πολύ τον Οδυσσέα, θέλησε να ζητήσει μια μεγάλη χάρη από τον πατέρα της, και βασιλιά όλων των θεών, τον Δία.

Τότε η λαμπερή Αθηνά, είπε στον Δία:

- Πατέρα αγαπημένε, θα σου μιλήσω για έναν άνδρα που χρόνια τώρα μεγάλα βάσανα έχει και δεν μπορεί να γυρίσει στην πατρίδα του.

Ξέρεις σε ποιον αναφέρομαι, στον Οδυσσέα!

Τον κρατάει στο νησί της εδώ και πολλά χρόνια, μια νεράιδα, η Καλυψώ και δεν τον αφήνει να φύγει, του έχει κάνει μάγια και του λέει λόγια γλυκά και τρυφερά, γιατί τον αγαπάει και τον θέλει δικό της.

Ο Οδυσσέας όμως, μία επιθυμία έχει, να γυρίσει στην Ιθάκη!

Κι εσύ, Δία αγαπημένε πατέρα, τι κάνεις γι' αυτό;;;

Γιατί τον αφήνεις να βασανίζεται έτσι και δεν τον βοηθάς;

Και τότε ο Δίας απάντησε στην Αθηνά:

- Κόρη μου, τι είναι αυτά που λες;;
Πιστεύεις αλήθεια, ότι έχω ξεχάσει τον Οδυσσέα, που για εκείνον μιλάει όλος ο κόσμος για το θάρρος του κι έχει προσφέρει τόσες θυσίες για εμάς τους Θεούς;
Όχι, Αθηνά μου, όχι!

Δεν είμαι εγώ αυτός που δε θέλει τον Οδυσσέα, δυστυχώς αυτός που έχει νευριάσει μαζί του είναι ο Ποσειδώνας.

Και ξέρεις γιατί;

Γιατί ο Οδυσσέας, σε ένα του ταξίδι, συνάντησε το γιο του Ποσειδώνα, τον Κύκλωπα Πολύφημο. Και ο Οδυσσέας για να γλιτώσει από εκείνον, του έβγαλε το μάτι και τον τύφλωσε.

Γι' αυτόν το λόγο ο Ποσειδώνας έχει θυμώσει πάρα πολύ

με τον Οδυσσέα και δεν τον αφήνει να γυρίσει στην Ιθάκη.
Έρθε η ώρα όμως, τώρα εμείς όλοι οι θεοί
να βοηθήσουμε τον Οδυσσέα να γυρίσει στην πατρίδα του!

Και τότε η θεά Αθηνά απαντάει στον Δία:

- Ναι Δία πατέρα, έτσι πρέπει να γίνει.
Έχω ένα σχέδιο που νομίζω είναι και το σωστό.
Ας στείλουμε τον φτερωτό Ερμή, τον αγγελιοφόρο μας,
στο νησί της Καλυψώς, για να πει στη νεράιδα,
να αφήσει πια ελεύθερο τον Οδυσσέα!
Κι εγώ θα τρέξω αμέσως στην Ιθάκη,
να βρω τον γιο του Οδυσσέα, τον Τηλέμαχο,
και θα του δώσω θάρρος
γιατί εκείνος πρέπει να είναι ο βασιλιάς στο παλάτι,
τώρα που λείπει ο πατέρας του.

Όλοι οι θεοί συμφώνησαν (αφού έλειπε ο Ποσειδώνας)
και η θεά Αθηνά με τον θεό Ερμή
ξεκίνησαν να κάνουν αυτό που έπρεπε,
ώστε ο Οδυσσέας να βρει το δρόμο
και να γυρίσει στην πατρίδα του!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Οι θεοί του Ολύμπου ζουν στην Σπάρτη.	Σ	Λ
Ο θεοί μαζεύτηκαν όλοι μαζί για να μιλήσουν.	Σ	Λ

Ο θεός που λείπει από τη συνάντηση είναι ο Δίας.	Σ	Λ
Ο θεός Ποσειδώνας, είναι θυμωμένος με τον Οδυσσέα, γιατί τύφλωσε τον γιο του, τον Πολύφημο.		
Η θεά Αθηνά ζητάει από τον Δία να φύγει πια ο Οδυσσέας από το νησί της Καλυψώς.	Σ	Λ
Η θεά Αθηνά έχει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο θεός Ερμής θα πάει στην Ιθάκη να βρει τον Τηλέμαχο.	Σ	Λ
Η θεά Αθηνά θα πάει στην Ιθάκη για να δώσει θάρρος στον Τηλέμαχο.	Σ	Λ

Άσκηση **2** - Να γράψεις τους θεούς που διάβασες στο παραπάνω κείμενο:

- α. _____
- β. _____
- γ. _____
- δ. _____

Ραψωδία α

Ενότητα **3^η** - Στίχοι **(109 – 173)**

Η θεά Αθηνά, λοιπόν, φεύγει από τον Όλυμπο
και φτάνει στο υπέροχο παλάτι του Οδυσσέα, στην Ιθάκη!
Μα, για να μην την αναγνωρίσουν,
άλλαξε μορφή, μεταμορφώθηκε σε κάποιον άνδρα,
τον Μέντη, ο οποίος ήταν φίλος του Οδυσσέα.
Αφού έφτασε στην πόρτα του παλατιού,

είδε μία κατάσταση άσχημη...

Οι άντρες που ήθελαν να παντρευτούν την Πηνελόπη,
λεγόntonσαν **μνηστήρες**,

κι έπιναν κι έτρωγαν και γελούσαν χωρίς να έχουν το δικαίωμα,
ενώ ο Τηλέμαχος, ο γιος του Οδυσσέα και της Πηνελόπης,
καθόταν σε μία πλευρά του παλατιού, πολύ λυπημένος ...

Μόλις είδε τον ξένο ο Τηλέμαχος, έτρεξε να τον βοηθήσει,
να του προσφέρει φιλοξενία

και να τον κάνει να νιώσει σαν στο σπίτι του!

Φρόντισε τον ξένο, που ήταν η θεά Αθηνά από πίσω,
τον έβαλε να καθίσει σε αναπαυτική καρέκλα που έμοιαζε με θρόνο,
του έδωσε να φάει από το καλύτερο κρέας
και να πει το πιο γλυκό κρασί!

Και στο τέλος για να ξεκουραστεί,
ο τραγουδιστής του παλατιού, ο αοιδός, ο Φήμιος,
πήρε την κιθάρα του και άρχισε να τραγουδάει,
ιστορίες με πολέμους και γενναίους πολεμιστές.

Όλα αυτά όμως έγιναν, και ήταν εκεί και οι μνηστήρες....

Και όλα αυτά τα έβλεπε η θεά Αθηνά, που ήταν μεταμορφωμένη.

Και ο Τηλέμαχος με αγωνία περίμενε,

μήπως ο ξένος γνωρίζει κάτι για τον πατέρα του, τον Οδυσσέα...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσεις σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Ποια θεά φτάνει στο παλάτι του Οδυσσέα; _____

β. Ποιοι βρίσκονται στο παλάτι εκείνη τη στιγμή;

ο _____ και οι _____

γ. Η θεά Αθηνά μεταμορφώθηκε σε _____

δ. Πως λεγόντουσαν οι νεαροί άνδρες που ήθελαν να παντρευτούν την Πηνελόπη; _____

Άσκηση 2 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Η θεά Αθηνά μεταμορφώθηκε σε μία μάντισσα.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος πρόσφερε φαγητό και ποτό στον ξένο.	Σ	Λ
Ο τραγουδιστής του παλατιού αρνήθηκε να τραγουδήσει.	Σ	Λ
Οι μνηστήρες ήθελαν να παντρευτούν τις υπηρέτριες.		
Ο Τηλέμαχος ήθελε να μάθει νέα για τον πατέρα του από τον ξένο – θεά Αθηνά.	Σ	Λ

Άσκηση 3 - Να αντιγράψεις και να μάθεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

- Η θεά Αθηνά κατέβηκε στο παλάτι του Οδυσσέα, στην Ιθάκη.

- Η θεά Αθηνά μεταμορφώθηκε σε Μέντη, ένα φίλο του Οδυσσέα.

-
-
- Ο Τηλέμαχος, ο γιος του Οδυσσέα, πρόσφερε φιλοξενία στον ξένο, που ήταν η θεά Αθηνά.
-
-

- Οι μνηστήρες είναι οι άνδρες που θέλουν να παντρευτούν την Πηνελόπη, τη μητέρα του Τηλέμαχου.
-
-
-

Ραψωδία α

Ενότητα 4^η - Στίχοι (174 – 360)

Αφού ο Τηλέμαχος πρόσφερε στον ξένο - θεά Αθηνά
ό, τι χρειαζόταν και τον φρόντισε,
γύρισε προς το μέρος του και του είπε:

- Ξένε, βλέπεις όλους αυτούς τους νέους,
που τρώνε και πίνουν από την ξένη περιουσία;
Κάνουν ό, τι θέλουν αυτοί εδώ οι μνηστήρες
γιατί ο βασιλιάς αυτής της χώρας έχει χαθεί!
Καμιά ελπίδα δεν έχω πια,

πως ο πατέρας μου ο Οδυσσέας ζει...

Όμως, ξένε, απάντησέ μου σε παρακαλώ,

Ποιος είσαι και που θέλεις να πας;

Έχεις έρθει ξανά σε αυτό εδώ το παλάτι;

Είσαι φίλος της οικογένειας;

Ο πατέρας μου ο Οδυσσέας, έχει πάει παντού
και γι' αυτό έχει γνωρίσει πολύ κόσμο!

Και με μεγάλη χαρά η θεά Αθηνά ως ξένος, με μάτια που έλαμπαν,
απάντησε στον Τηλέμαχο:

- Το όνομά μου είναι Μέντης!

Έκανα μία στάση στην Ιθάκη για να ξεκουραστώ,
διότι θέλω να πάω στην Κύπρο.

Το καράβι με τους συντρόφους μου,
είναι κάπου αραγμένο στο λιμάνι.

Είμαι πολύ καλός φίλος του πατέρα σου,
γι' αυτό βρήκα το θάρρος να έρθω στο παλάτι.

Όμως, άκουσέ με προσεκτικά, Τηλέμαχε,
αυτό που έχω να σου πω.

Πιστεύω, πως ο πατέρας σου **δεν** έχει πεθάνει,
είναι ακόμη **ζωντανός**!

Αλλά κάποιος θεός ίσως, δεν τον αφήνει
να φτάσει στην αγαπημένη του πατρίδα, την Ιθάκη!

Σύντομα, θα βρει τον τρόπο ο πατέρας σου
και θα γυρίσει στην Ιθάκη,

γιατί είναι πολύ έξυπνος, **πολυμήχανος**!

Και τώρα που σε κοιτάζω καλύτερα,
πόσο μοιάζεις του πατέρα σου, του Οδυσσέα,
έχετε ακριβώς τα ίδια μάτια!

Και τότε ο Τηλέμαχος απάντησε:

- Έτσι μου λένε, ξένε,
πως είμαι γιος του Οδυσσέα και της Πηνελόπης,
αλλά δυστυχισμένος είμαι,
γιατί δεν είχα την τύχη να γνωρίσω τον πατέρα μου!

Και η θεά Αθηνά ως ξένος Μέντης του απάντησε:

- Είσαι γιος του Οδυσσέα και της Πηνελόπης,
κι αυτό δεν αλλάζει!
Όμως, απάντησέ μου σε κάτι άλλο τώρα,
όλο αυτό εδώ το γλέντι με τους νεαρούς άντρες,
ποιος το έχει κανονίσει;
Γιατί εμένα δε μου μοιάζει για γεύμα με φίλους!

Αυτοί εδώ οι μνηστήρες,
τρώνε και πίνουν χωρίς ντροπή,
μοιάζουν με άνθρωποι φαντασμένοι,
που νομίζουν ότι είναι κάποιοι σπουδαίοι,
αλλά δεν είναι τίποτα!!
Ο καθένας που μπαίνει σε αυτό εδώ το παλάτι
και είναι λογικός,
τα ίδια με μένα θα έλεγε!

Και τότε ο Τηλέμαχος του απάντησε με γνώση:

- Αχ, ξένε μου!

Όσο κατοικούσε ο πατέρας μου εδώ, ο Οδυσσέας,
το παλάτι αυτό ήταν μέσα στη χαρά και τα πλούτη!
Τώρα που χάθηκε και κανείς δεν ξέρει που είναι,
ήρθαν όλα αυτά εδώ τα παλικάρια,
άλλοι από τη Ζάκυνθο, άλλοι από την Κεφαλονιά,
και άλλοι από εδώ από την Ιθάκη,
και ζητάνε να παντρευτούν τη μητέρα μου!
Και η μητέρα μου, η Πηνελόπη,
δεν τους διώχνει, είναι πολύ αδύναμη
ούτε τους λέει ότι δε θέλει να τους παντρευτεί!
Γι' αυτό βρίσκουν εκείνοι οι μνηστήρες την ευκαιρία
και κάνουν ό,τι θέλουν την ξένη περιουσία
τρώνε και πίνουν χωρίς ντροπή,
και στο τέλος θα φάνε και μένα τον ίδιο!

Τότε η Αθηνά ως ξένος, του απάντησε και πάλι:

- Τηλέμαχε, από τα λόγια σου καταλαβαίνω,
πόσο σου λείπει ο πατέρας σου, ο Οδυσσέας!
Αν αυτός ήταν εδώ τώρα,
σίγουρα αυτοί εδώ οι μνηστήρες,
θα είχαν άσχημο τέλος,
γιατί ο Οδυσσέας θα φρόντιζε,
να τους σκοτώσει έναν – έναν!
Όμως, αφού εκείνος δεν είναι ακόμη εδώ,
έχω μία συμβουλή να σου δώσω:
Τηλέμαχε, πρέπει να σκεφτείς,
πως θα διώξεις αυτούς εδώ τους μνηστήρες
από το παλάτι σου!

Άκου, λοιπόν, τι θα σου πω:

1^{ov}: Αύριο, να φωνάξεις όλους τους κατοίκους της Ιθάκης
και να τους πεις ότι έχεις ένα σχέδιο
να διώξεις τους μνηστήρες από το παλάτι!

2^{ov}: Αν η μητέρα σου θέλει να παντρευτεί ξανά,
να γυρίσει στον πατέρα της,
κι εκείνος να της δώσει προίκα και πλούτη
και να την παντρέψει με κάποιον άξιο.

3^{ov}: να κάνεις ένα ταξίδι σε δύο μέρη
πρώτα στην Πύλο για να βρεις τον βασιλιά Νέστορα
μετά στη Σπάρτη και να βρεις τον βασιλιά Μενέλαο.
Και οι δύο πολέμησαν μαζί με τον πατέρα σου
στην Τροία,
σίγουρα θα ξέρουν κάτι να σου πουν,
αν ο πατέρας σου ζει ή όχι,
και να σου πουν που βρίσκεται!
Έτσι, θα μάθεις νέα για τον πατέρα σου!

Και τότε ο Τηλέμαχος απάντησε στη Θεά Αθηνά – ξένο:

- Ξένε, το ξέρω πως όσα μου λες,
τα λες με πολλή αγάπη!
Σου υπόσχομαι να μην τα ξεχάσω!
Όμως, αφού ήρθες ως ξένος στο παλάτι,
άσε με να σου προσφέρω
κρεβάτι να ξεκουραστείς
και πολλά πολλά δώρα, όπως πρέπει
και μη φύγεις ακόμα!

Και η θεά Αθηνά ως ξένος, του απάντησε για τελευταία φορά:

- Πρέπει να φύγω, Τηλέμαχε,

έχω δουλειές πολλές να κάνω.

Τα δώρα που μου δίνεις, κράτησέ μου τα,

θα τα πάρω την επόμενη φορά που θα έρθω!

Αυτά είπε ο ξένος, και με τρόπο μαγικό, έγινε πουλί
πέταξε με περηφάνια και χάθηκε στον ουρανό!

Και τότε ο Τηλέμαχος κατάλαβε,
πως ο ξένος δεν ήταν κάποιος φίλος του πατέρα του,
αλλά ένας **θεός** που ήρθε στο παλάτι
για να τον βοηθήσει,
και να του δώσει **θάρρος** και **δύναμη**,
με τα λόγια του!
Και ο Τηλέμαχος πράγματι γέμισε με δύναμη
και ήταν πια έτοιμος να αντιμετωπίσει τους μνηστήρες!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Τηλέμαχος μίλησε πολύ άσχημα στον ξένο και του ζήτησε να φύγει.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος πρόσφερε φαγητό και κρασί στον ξένο.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος μετά το φαγητό, ζήτησε να μάθει από τον ξένο, ποιος είναι.	Σ	Λ
Ο ξένος του απάντησε πως είναι η θεά Αθηνά.		
Ο ξένος είπε στον Τηλέμαχο, πως είναι ένας πολύ καλός φίλος του πατέρα του, ο Μέντης.	Σ	Λ

Ο Τηλέμαχος είπε στον ξένο ότι όλοι αυτοί που τρώνε και πίνουν θέλουν να τον σκοτώσουν.	Σ	Λ
Ο ξένος είπε στον Τηλέμαχο πως ο πατέρας του πνίγηκε στη θάλασσα και πέθανε.	Σ	Λ
Ο ξένος ήθελε να βοηθήσει τον Τηλέμαχο να μάθει νέα για τον πατέρα του, τον Οδυσσέα.		

Άσκηση **2** - Να γράψεις σύντομα τι **πρότεινε** ο ξένος στον Τηλέμαχο να κάνει για να μάθει για τον **πατέρα** του:

α. _____

β. _____

Άσκηση **3** - Απάντησε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Γιατί πήγε η Αθηνά στο παλάτι στην Ιθάκη;

β. Στο παλάτι εμφανίστηκε ως θεά Αθηνά ή ως κάποιον άλλον;

γ. Πως έφυγε ο ξένος από το παλάτι;

δ. Κατάλαβε ο Τηλέμαχος ότι ο ξένος είναι κάποια θεά;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Άσκηση **4** - Ζωγράφισε με μια γραμμή το ταξίδι που θα κάνει ο Τηλέμαχος για να μάθει νέα του πατέρα του:

Ραψωδία α

Ενότητα **5^η** Στίχοι **(361 – 497)**

Κάθε παλάτι μεγάλου βασιλιά,
είχε και έναν τραγουδιστή,
που έκανε τους ανθρώπους να διασκεδάζουν,
την ώρα που έτρωγαν το φαγητό τους κι έπιναν το κρασί τους.
Στο παλάτι του Οδυσσέα, στην Ιθάκη,
μεγάλος και καλός **τραγουδιστής**, ήταν ο **Φήμιος**.
Τώρα τα τραγούδια του μιλούσαν για πολέμους,
και για τον Οδυσσέα που πολέμησε στην Τροία.
Όμως, η πανέμορφη Πηνελόπη, η βασίλισσα της Ιθάκης,
άκουσε το τραγούδι του Φήμιου, που μιλούσε για τον άντρα της,
και κατέβηκε κάτω στο σαλόνι και είπε:

- Φήμιε, σταμάτα αυτό το τραγούδι,
μιλάει για τον άντρα μου, τον Οδυσσέα,

που δεν είναι πια εδώ
κι εγώ νιώθω τόσο λυπημένη,
που γεμίζω με δάκρυα τα μάτια μου!

Και τότε ο γιος της ο Τηλέμαχος, απαντάει στη μητέρα του:

- Μητέρα, δε φταίει ο Φήμιος που λέει τέτοια τραγούδια,
υπάρχουν και αυτά τα τραγούδια
που μιλάνε για τους ήρωες και τους πολέμους!
Δεν είναι μόνο ο πατέρας μου, ο Οδυσσέας,
που χάθηκε στον πόλεμο και δεν ξέρουμε νέα του,
κι άλλοι Έλληνες έχουν χαθεί!

Για να μη στεναχωριέσαι άλλο,
πήγαινε στο δωμάτιό σου, για να μην ακούς το τραγούδι
και κάνε αυτό που σου αρέσει,
μαζί με τις δούλες σου,
να φτιάξετε υφάσματα στον αργαλειό.
Άκου κι αυτό που θα σου πω,
στο παλάτι αυτό, αφού δεν είναι πια εδώ ο πατέρας μου,
εγώ θα γίνω ο βασιλιάς
και θα αποφασίζω για ό,τι χρειάζεται η Ιθάκη!

Η Πηνελόπη, έμεινε με ανοιχτό το στόμα,
αφού ο γιος της ο Τηλέμαχος,
της μίλησε με τόση δύναμη και θάρρος!
Ανέβηκε στο δωμάτιό της κι εκεί πια,
έκλαψε πολύ αφού θυμόταν τον άντρα της, τον Οδυσσέα.
Κι έτσι, σιγά – σιγά την πήρε ο ύπνος ...

Από την άλλη πλευρά, στο σαλόνι,
οι μνηστήρες αναστατώθηκαν που είδαν την Πηνελόπη,
αφού όλοι ήθελαν να παντρευτούν την όμορφη βασίλισσα
και να γίνουν κι αυτοί βασιλιάδες της Ιθάκης.

Όμως, ο Τηλέμαχος γύρισε προς τους μνηστήρες και τους είπε:

- Άνδρες, εσείς που θέλετε να παντρευτείτε τη μητέρα μου,
είναι πράγματι ωραίο να τρώτε και να πίνετε
και να ακούτε τα θεϊκά τραγούδια του Φήμιου.
Απολαύστε το γιατί αύριο όλα θα αλλάξουν!

Αύριο θα μαζευτούμε όλοι στην πλατεία
και θα πω σε όλους τους κατοίκους και σε εσάς
τι θα κάνω από εδώ και πέρα!
Αν θέλετε, μνηστήρες, φαγητό και ποτό
να πάτε στα σπίτια σας να φάτε και να πιείτε!
Αυτό εδώ το παλάτι τελείωσε για εσάς!
Δεν είναι εδώ ο πατέρας μου ο Οδυσσέας
για να σας τιμωρήσει,
αλλά σίγουρα ο θεός Δίας βλέπει από ψηλά
όλα αυτά τα άσχημα που κάνετε
και σίγουρα εκείνος θα σας τιμωρήσει!

Έτσι ψυχρά κι απότομα μίλησε ο **Τηλέμαχος** στους **μνηστήρες**
που εκείνοι για πολλή ώρα έμειναν με το στόμα ανοιχτό,
και τρόμαξαν με το θάρρος του Τηλέμαχου!

Ένας από τους μνηστήρες τότε, ο Αντίνοος,
γύρισε προς τον Τηλέμαχο και του είπε:

- Τηλέμαχε, από αυτά που λες,
φαίνεται πως κάποιος θεός σε βοηθάει
κι έγινες κι εσύ από μικρό παιδί
ένας φαντασμένος νέος!
Και να που τώρα θέλεις να γίνεις εσύ
ο βασιλιάς της Ιθάκης!

Και ο **Τηλέμαχος** του απαντά με θάρρος:

- Αντίνοε, μακάρι οι θεοί να με βοηθήσουν
να γίνω εγώ βασιλιάς της Ιθάκης,
δεν υπάρχει μεγαλύτερη τιμή
για έναν άνθρωπο!
Αν και υπάρχουν πολλοί άξιοι άνθρωποι
που μπορούν να γίνουν βασιλιάδες στην Ιθάκη,
αφού εγώ είμαι ο γιος του Οδυσσέα,
το λογικό είναι να συνεχίσω το αξίωμά του
και να γίνω εγώ ο κυβερνήτης αυτής της πόλης,
μιας και ο πατέρας μου δεν είναι πια εδώ...

Τότε, ένας άλλος μνηστήρας, ο **Ευρύμαχος**, είπε:

- Τηλέμαχε, οι θεοί θα αποφασίσουν,

ποιος θα γίνει βασιλιάς σε αυτήν εδώ την πόλη
είναι δικά σου βέβαια όλα τα χωράφια
και το παλάτι αυτό εδώ,
κι αλίμονο αν έρθει κάποιος εδώ
κι αρπάξει την περιουσία που σου ανήκει!
Όμως, Τηλέμαχε, θα ήθελα να σε ρωτήσω
και για τον ξένο που ήρθε στο παλάτι...
Ποιος ήταν;
Μήπως ήρθε να φέρει κάποιο νέο για τον πατέρα σου;

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** – Να κυκλώσεις το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Ο Φήμιος ξεκίνησε να τραγουδά ένα χαρούμενο τραγούδι.

Σωστό / Λάθος

β) Η Πηνελόπη, όταν άκουσε το τραγούδι του Φήμιου, ένιωσε θλίψη και στενοχώρια.

Σωστό / Λάθος

γ) Ο Τηλέμαχος λέει στην Πηνελόπη, ότι δεν είναι σωστό να κατηγορεί τον Φήμιο και να γυρίσει στο δωμάτιό της.

Σωστό / Λάθος

δ) Στους μνηστήρες ο Τηλέμαχος μιλάει με θάρρος και δύναμη!

Σωστό / Λάθος

ε) Ο Τηλέμαχος αναφέρει ότι κάποια μέρα οι μνηστήρες θα τιμωρηθούν σκληρά, επειδή τρώνε και πίνουν από την περιουσία του πατέρα του.

Σωστό / Λάθος

στ) Οι μνηστήρες απόρησαν για το θάρρος που βρήκε ο Τηλέμαχος και τους μίλησε.

Σωστό / Λάθος

ζ) Οι μνηστήρες πίστευαν ότι ο Οδυσσέας είναι ζωντανός.

Άσκηση **2** - Να συμπληρώσεις τα κενά με τις σωστές λέξεις, σύμφωνα με τα όσα μας λέει το κείμενο:

Ο τραγουδιστής του παλατιού, ο _____ άρχισε να τραγουδάει ένα τραγούδι που μιλούσε για τον _____ και τον _____ που πολέμησε στην Τροία. Η Πηνελόπη άκουσε το τραγούδι και βγήκε από το _____ της. Ήταν πολύ _____ και ζήτησε από τον Φήμιο να _____ το τραγούδι. Τότε, ο Τηλέμαχος της είπε να πάει στο δωμάτιό της για να μην ακούει το τραγούδι.

Ο Τηλέμαχος, μετά, μίλησε στους μν_____ και τους είπε πως αύριο θα μαζετούν όλοι στην πλατεία για να τους πει μπροστά σε όλους πως πρέπει να _____ από το παλάτι.

Δύο μνηστήρες μίλησαν στον Τηλέμαχο, ο Αν_____ και ο Ευ_____.

Και οι δύο αναστατώθηκαν από το θ_____ του
Τηλέμαχου και τον τρόπο που μιλούσε.

Άσκηση **3** - Να βρεις και να βάλεις σε κύκλο τα συναισθήματα που νιώθει η Πηνελόπη, όταν ακούει το τραγούδι του Φήμιου:

θλίψη	χαρά	πόνος	ενθουσιασμό	ευτυχία
	δυστυχία	ανακούφιση	στενοχώρια	

Ενότητα **6^η**

Ραψωδία β

Ο Τηλέμαχος μετά τη συζήτησή του με τη θεά Αθηνά – Μέντη, πήγε να συναντήσει τους μνηστήρες.

Εκεί τους είπε ότι θα πάει στην Πύλο και στη Σπάρτη για να ρωτήσει και να μάθει για τον πατέρα του.

Πρέπει να ξέρει αν ο Οδυσσέας ζει ή έχει πεθάνει,

Αν έχει πεθάνει πρέπει να αποφασίσουν όλοι οι κάτοικοι της Ιθάκης για τον επόμενο βασιλιά της Ιθάκης.

Ραψωδία γ

Το πρωί ο Τηλέμαχος έφυγε για την Πύλο και για να βρει τον βασιλιά της Πύλου, τον Νέστορα.

Όταν έφτασε εκεί ο βασιλιάς Νέστορας τον υποδέχτηκε πολύ φιλικά.
Ο Τηλέμαχος τον ρώτησε μήπως ξέρει κάτι για τον πατέρα του.
Δυστυχώς, ο Νέστορας δεν είχε μάθει τίποτα
γιατί είχε να τον δει από τότε που τελείωσε ο πόλεμος της Τροίας.
Τότε, ο βασιλιάς Νέστορας είπε στον Τηλέμαχο
ότι ο Οδυσσέας δεν έχει πεθάνει στον πόλεμο της Τροίας.
Ήταν ζωντανός όταν τελείωσε ο πόλεμος.
Ο Τηλέμαχος τον ευχαρίστησε και την επόμενη μέρα
ετοιμάστηκε για να φύγει για τη Σπάρτη .

Ραψωδία δ

Την άλλη μέρα ο Τηλέμαχος έφτασε στη Σπάρτη.
Ο Μενέλαος και η γυναίκα του, η όμορφη Ελένη,
τον δέχτηκαν με μεγάλη χαρά,
αφού ήταν ο γιος του αγαπημένου τους φίλου, Οδυσσέα.
Ο Μενέλαος ήταν πολύ συγκινημένος που έβλεπε τον Τηλέμαχο,
ολόκληρο παλικάρι πια.
Ο Τηλέμαχος βιαζόταν να μάθει για τον πατέρα του και αμέσως
ρώτησε τον Μενέλαο αν ξέρει νέα του.
Ο Μενέλαος στην αρχή του είπε ότι ο ίδιος ταλαιπωρήθηκε πολύ
να φτάσει από τη Τροία στην Σπάρτη.

Κάποια στιγμή έμαθε ότι ο Οδυσσέας είναι αιχμάλωτος στο νησί
της όμορφης νεράιδας Καλυψώς.
Μόνο αν τον λυπηθούν οι Θεοί και τον βοηθήσουν, θα
μπορέσει να φύγει από εκεί.

ΑΡΑ: ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ λογικά **ΖΕΙ !!!**

Στο μεταξύ, στην Ιθάκη, η Πηνελόπη στεναχωριέται που έφυγε ο Τηλέμαχος, γιατί φοβάται ότι θα χάσει και αυτόν.

Έχασε τον άνδρα της και δε θέλει να χάσει και τον γιο της, τον Τηλέμαχο.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να συμπληρώσεις τα κενά με τις σωστές λέξεις από το κείμενο:

Ο Τηλέμαχος, ο _____ του Οδυσσέα, μετά από τις συμβουλές της θεάς Α_____, ξεκίνησε να κάνει ένα _____ σε δύο μέρη.

Πρώτα θα πήγε στην Π_____ για να συναντήσει εκεί τον βασιλιά Ν_____ και να μάθει νέα για τον Π_____ του.

Ο Νέστορας του είπε ότι τελευταία φορά είδε τον Οδυσσέα στην Τρ_____, όταν τελείωσε ο π_____.

Έπειτα πήγε στην Σπ_____ και βρήκε τον βασιλιά Μ_____ και τον ρώτησε πάλι για τον πατέρα του.

Ο Μενέλαος είπε στον Τηλέμαχο πως ο πατέρας του είναι στο νησί μιας ν_____, της Κ_____

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
 ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ
αλλά μόνο αν τον βοηθήσουν οι θ_____ θα μπορέσει να
φύγει από εκεί.

Άρα, ο Οδυσσέας λογικά ζ_____.

Άσκηση **2** - Να ζωγραφίσεις

- α. Τον Τηλέμαχο που μιλάει με τον Νέστορα ή
- β. Τον Τηλέμαχο που μιλάει με τον Μενέλαο

Ραψωδία ε

Περίληψη

Η θεά Αθηνά ανησυχεί για τον Οδυσσέα που δεν έχει γυρίσει ακόμη στην πατρίδα του, την Ιθάκη. Ο Οδυσσέας βρίσκεται στο νησί της Καλυψώς για 7 ολόκληρα χρόνια, τον κρατάει εκεί η νεράιδα.

Ζητάει η θεά Αθηνά από τον θεό Δία να πάρει μία απόφαση.

Ο Δίας αποφασίζει να στείλει στο νησί της Καλυψώς τον θεό Ερμή και να πει στη νεράιδα να αφήσει πια ελεύθερο τον Οδυσσέα.

Η Καλυψώ αν και δε θέλει να αφήσει τον Οδυσσέα, ακούει στην εντολή των θεών να ελευθερώσει τον Οδυσσέα.

Βοηθάει τον Οδυσσέα να φτιάξει ένα μικρό καράβι από ξύλα (σχεδία), όπου με αυτό ο Οδυσσέας φεύγει από το νησί.

Όμως, ο θεός Ποσειδώνας που είναι πολύ θυμωμένος μαζί του, κατέστρεψε τη σχεδία του.

Ο Οδυσσέας πάλεψε σαν ήρωας με τα κύματα για μέρες, μέχρι που τα κύματα τον πήγαν σε ένα άλλο μέρος, στο νησί των Φαιάκων.

Ραψωδία ε

Ενότητα 7^η Στίχοι (1 – 165)

Βρισκόμαστε στον Όλυμπο,

όπου εκεί είναι μαζεμένοι όλοι οι θεοί,

εκτός από τον θεό Ποσειδώνα.

Τότε η θεά Αθηνά, που ανησυχεί για τον Οδυσσέα γύρισε προς τον Δία και του είπε:

- Δία πατέρα και υπόλοιποι θεοί,
Σκεφτείτε λίγο τον ταλαιπωρημένο Οδυσσέα,
που βρίσκεται σαν φυλακισμένος, στο νησί της Καλυψώς

και δεν μπορεί να γυρίσει στην πατρίδα του!

Και ο μοναδικός γιος του, ο Τηλέμαχος,

μέχρι την Πύλο και τη Σπάρτη ετοιμάζει ταξίδι

μήπως και μάθει κάτι νέο για τον πατέρα του.

Ενώ οι μνηστήρες στο παλάτι,

ετοιμάζουν σχέδιο για να σκοτώσουν τον Τηλέμαχο,

όταν εκείνος γυρίσει από το ταξίδι.

Ας δείξουμε λίγη ανθρωπιά, μη μείνουμε με τα χέρια

σταυρωμένα κι ας βοηθήσουμε εμείς οι Θεοί

να γυρίσει ο Οδυσσέας στην πατρίδα του!

Και ο Δίας απάντησε στη θεά Αθηνά:

- Κόρη μου, φυσικά και θα γυρίσει ο Οδυσσέας στην πατρίδα του, την Ιθάκη!

Όσο για τον Τηλέμαχο, φρόντισε εσύ η ίδια

να μην πάθει κανένα κακό,

πήγαινε δίπλα του και προστάτευσέ τον!

Και πάλι ο Δίας γύρισε προς τον θεό Ερμή και του είπε:

- Εσύ Ερμή, πήγαινε αμέσως στην Ωγυγία, το νησί της θεάς Καλυψώς.

Πες της πως είναι εντολή δικιά μου και των ΘΕΩΝ

και πρέπει να αφήσει **ελεύθερο** τον **Οδυσσέα!**

Πρέπει ο Οδυσσέας επιτέλους

να πάει στην πατρίδα του, την Ιθάκη,

να συναντήσει φίλους και γνωστούς,

μα κυρίως τη γυναίκα του και το παιδί του!

Κι αμέσως ο Ερμής έκανε
ό,τι του είπε ο μεγάλος Δίας!
Φόρεσε τα σανδάλια του που είχαν πάνω φτερά
και πέταξε για το νησί της Καλυψώς...

Φτάνει, λοιπόν ο Ερμής στο νησί της Καλυψώς
και έμεινε με το στόμα ανοιχτό!
Ήταν ένα πολύ όμορφο μέρος,
με πολλά λουλούδια, δέντρα, όλο πράσινο
και στον ουρανό πετούσαν διάφορα πουλιά και αετοί.
Έμεινε για πολλή ώρα να κοιτάζει αυτήν την ομορφιά!
Σε μία μεγάλη σπηλιά βρήκε την Καλυψώ να κάθεται.
Κι εκείνη, η Καλυψώ, που έμοιαζε με θεά,
μόλις είδε τον Ερμή, αφού τον έβαλε να κάτσει
σε ωραίο κάθισμα, γύρισε και του είπε:

- Ερμή, ποιος καλός άνεμος σε έφερε
μέχρι το νησί μου;
Για ποιο λόγο ήρθες μέχρι εδώ πέρα;
Πες μου και ό,τι μου ζητήσεις θα το κάνω!
Όμως, πρώτα έλα να σε φιλέψω,
να σου δώσω να φας και να πιεις.

Έτσι, η νεράιδα Καλυψώ έστρωσε το τραπέζι
και του πρόσφερε νέκταρ και αμβροσία,
αυτά δηλαδή που πίνουν και τρώνε οι θεοί.
Κι αφού έφαγε και ήπие ο Ερμής με την ψυχή του
γύρισε στην Καλυψώ και της είπε:

- Εσύ Καλυψώ που είσαι μια θεά,

ρωτάς εμένα τον θεό για ποιο λόγο ήρθα εδώ.

Δε θα κρυφτώ, θα σου μιλήσω ξεκάθαρα!

Με έστειλε ο θεός Δίας και με πρόσταξε να σου πω
να αφήσεις ελεύθερο πια τον Οδυσσέα!

Είναι εντολή του και πρέπει να την κάνεις
αλλιώς θα πάθεις μεγάλο κακό από τον Δία.

Καλυψώ, άκουσέ με, το γραφτό του Οδυσσέα
είναι να γυρίσει πίσω στην πατρίδα του
και δεν είναι σωστό εσύ να τον εμποδίζεις να φύγει!

Και τότε η Καλυψώ απάντησε στον θεό Ερμή:

- Αχ θεοί του Ολύμπου! Δεν έχετε καρδιά εσείς!
Όλοι εσείς ζηλεύετε εμένα
επειδή μία θεά σαν κι εμένα
ερωτεύτηκε έναν άνθρωπο όπως ο Οδυσσέας!
Όμως πρέπει να ξέρετε,
ότι εγώ έσωσα τον Οδυσσέα,
όταν πάλευε με τα κύματα για να σωθεί,
τον πήρα στο νησί μου και τον φρόντισα,
και τον προστάτεψα με αγάπη όλα αυτά τα χρόνια
και είχα σκοπό να τον κάνω και αθάνατο!
Ας φύγει, λοιπόν, αφού αυτό θέλει ο Δίας!
Θα του δώσω ό,τι βοήθεια χρειαστεί
για να γυρίσει στην πατρίδα του με ασφάλεια.

Και ο Ερμής τότε απάντησε στην Καλυψώ:

- Άσ' τον, να φύγει! Γιατί αν μάθει ο Δίας
πως δεν το έκανες, αλίμονο σου!

Αυτά είπε ο Ερμής και έφυγε πίσω για τον Όλυμπο!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1 - Να απαντήσεις σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Σε ποιον είπε ο Δίας να πάει στο νησί της Καλυψώς;

β. Τι ζήτησε ο Δίας να πει ο Ερμής στην Καλυψώ;

γ. Μπορούσε η Καλυψώ να αρνηθεί αυτά που ζήτησε ο Δίας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

δ. Τι θα πάθαινε η Καλυψώ αν δεν έκανε αυτό που είπε ο Δίας;

ε. Τι πρόσφερε η Καλυψώ στον Ερμή;

Άσκηση 2 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Οι θεός Ερμής πήγε να βρει την Πηνελόπη.	Σ	Λ
Ο Καλυψώ είναι μία νεράιδα ή αλλιώς μία θεά.	Σ	Λ
Το νησί της Καλυψώς λέγεται Ωρολογία.	Σ	Λ
Ο Ερμής είπε στην Καλυψώ να αφήσει ελεύθερο τον Οδυσσέα να φύγει.	Σ	Λ
Η Καλυψώ πιστεύει ότι οι θεοί την ζηλεύουν.	Σ	Λ
Αν η Καλυψώ δεν κάνει αυτό που της είπε ο Ερμής, τότε ο Δίας θα την τιμωρήσει άσχημα.	Σ	Λ
Η Καλυψώ δε θα ακούσει κανένα θεό, θα κρατήσει τον Οδυσσέα στο νησί της.	Σ	Λ
Η Καλυψώ υποσχέθηκε στον θεό Ερμή να βοηθήσει τον Οδυσσέα να φύγει από το νησί της.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να κυκλώσεις τα σωστά επίθετα που δείχνουν την Καλυψώ:

όμορφη, άσχημη, αθάνατη, θνητή, φιλόξενη, λυπημένη, ερωτευμένη

Άσκηση **4** - Να ζωγραφίσεις:

- το νησί της Καλυψώς έτσι όπως το διάβασες στο κείμενο

Ραψωδία ε
Ενότητα 8^η Στίχοι (165 – 310)

Μόλις έφυγε ο θεός Ερμής,
πήγε η Καλυψώ στην παραλία για να βρει τον Οδυσσέα.
Τον βρήκε να κάθεται έξω και να κοιτάζει τη θάλασσα.

Ο Οδυσσέας ήταν πάρα πολύ
στεναχωρημένος
και τα μάτια του ήταν γεμάτο
δάκρυα!
Γιατί σκεφτόταν την πατρίδα του την
Ιθάκη,

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ
ενώ εκείνος βρισκόταν τόσο μακριά!

Δίπλα του κάθισε η θεά Καλυψώ και είπε στον Οδυσσέα:

- Καημένε Οδυσσέα!
Κάθεσαι και κλαις εδώ στη θάλασσα
και σε λυπάμαι!
Το πήρα απόφαση, θα σε αφήσω ελεύθερο!
Θα σε βοηθήσω να φτιάξεις μία σχεδία από ξύλα
θα σου δώσω νερό και φαγητό να τρως
και όταν τελειώσεις
και βάλεις τη σχεδία σου στη θάλασσα,
θα πω σε όλους τους ανέμους
να σε βοηθήσουν να κάνεις ένα καλό ταξίδι
αν φυσικά το θελήσουν και οι θεοί...

Τότε ο Οδυσσέας γεμάτος έκπληξη της απάντησε:

- Αλήθεια τώρα, θεά Καλυψώ,
πιστεύεις πως με μία σχεδία
μπορώ να περάσω όλα αυτά τα άγρια κύματα
και να φτάσω στην πατρίδα μου;
Ποιος τρελός το κάνει αυτό;
Δεν πρόκειται να ανέβω σε καμία σχεδία
εκτός κι αν εσύ η ίδια,
δώσεις μεγάλο όρκο ότι δε θα πάθω κανένα κακό!

Τότε η θεά Καλυψώ, του χαμογέλασε και του είπε:

- Πωπω, Οδυσσέα! Εσύ είσαι πραγματικά
πάρα πολύ έξυπνος και πονηρός,
για να σκεφτείς κάτι τέτοιο!
Σου ορκίζομαι , λοιπόν,
ότι δε σκέφτομαι κάτι κακό για σένα!
Ορκίζομαι στη γη, στον ουρανό
και στα νερά της Στύγας,
ότι δε θα πάθεις κανένα κακό!
Πονάω για σένα, δε θέλω να είσαι λυπημένος.

Αυτά είπε η Καλυψώ και έφυγαν και οι δύο
από τη θάλασσα και πήγαν στη σπηλιά.
Εκεί , λοιπόν, η θεά έκανε το τραπέζι στον Οδυσσέα,
έφαγαν και ήπιαν με την ψυχή τους.
Κι όταν τελείωσαν είπε η **Καλυψώ** στον **Οδυσσέα**:

- Μεγάλε Οδυσσέα, γιε του Λαέρτη,
τόσο πολύ σου έλειψε το σπίτι σου, η Ιθάκη;

Αν ήξερες τι άσχημα πράγματα έχεις να υποφέρεις ακόμα
εδώ θα έμενες μαζί μου και δε θα ήθελες να φύγεις!

Θα σε έκανα αθάνατο,
και θα μέναμε για πάντα μαζί εδώ!
Όμως, εσύ σκέφτεσαι τη γυναίκα σου, την Πηνελόπη
κι για κείνη τρελαίνεσαι και θες να ξαναδείς.
Όμως εγώ, είμαι πολύ καλύτερή της!
Και πιο όμορφη είμαι και θεά είμαι!
Και δεν είναι σωστό, εγώ μια θεά
να ανταγωνίζομαι μια θνητή, που κάποια στιγμή θα πεθάνει!

Και τότε ο Οδυσσέας της απάντησε με ευγένεια:

- Ωωω, σεβαστή θεά Καλυψώ, μη νιώθεις πίκρα για μένα!
το είδα, το έζησα, το ξέρω πως εσύ
δε μοιάζεις με τη γυναίκα μου την Πηνελόπη!
Εσύ είσαι μια θεά και δε σου λείπει τίποτα.
Εκείνη είναι θνητή και κάποια στιγμή θα πεθάνει.
Εσύ όμως είσαι αθάνατη και θα είσαι πάντα
όμορφη και νέα και δε θα πεθάνεις ποτέ!
Όμως, πίστεψέ με, δε με νοιάζει αυτό.
Η μόνη μου επιθυμία, αυτό που θέλω πιο πολύ,
είναι να γυρίσω πίσω στην πατρίδα μου.
Αυτό μόνο με νοιάζει, τίποτε άλλο!
Κι αν οι θεοί θέλουν να μου δώσουν κι άλλες δυστυχίες,
είμαι έτοιμος να τις αντιμετωπίσω!
Έχω περάσει πάρα πολλά, μπορώ να αντέξω κι άλλα!

Αυτά είπε ο Οδυσσέας. Και κανένας από τους δύο
δε μίλησε ξανά.

Έδωσαν μία μεγάλη αγκαλιά κι ένα φιλί ο ένας στον άλλον
και κοιμήθηκαν μαζί μέσα στη σπηλιά.

Το επόμενο πρωί, ο Οδυσσέας και η Καλυψώ
ξεκίνησαν να φτιάχνουν τη σχεδία.

Η Καλυψώ έδωσε στον Οδυσσέα
όλα τα εργαλεία και τα υλικά που χρειαζόταν,
για να φτιάξει τη σχεδία, αυτό το μικρό ξύλινο καράβι.

Τη σχεδία την έφτιαξε μόνος του ο Οδυσσέας.
Βρήκε ξύλα από το δάσος,

και η Νεράιδα του έδωσε πανιά που αντέχουν για να φτιάξει το κατάρτι.

Μετά από **τέσσερις** μέρες,
ο Οδυσσέας είχε τελειώσει τη **σχεδία**.

Με πολλή μεγάλη χαρά,
κάθισε ο Οδυσσέας μπροστά στο τιμόνι
και ήταν πια έτοιμος να φύγει!

Την Πέμπτη μέρα ο Οδυσσέας ήταν έτοιμος να φύγει.
Η νεράιδα Καλυψώ ήταν δίπλα του μέχρι να φύγει,
του έδωσε ρούχα που μοσχοβουλούσαν να φορέσει,
του έδωσε μία μεγάλη τσάντα με πολλά φαγητά
για να έχει να τρώει
και ένα μεγάλο μπουκάλι με κρασί για να πίνει.
Και είπε στον καλό τον άνεμο, τον ούριο,
να φυσάει το καράβι και να τον οδηγήσει σε άλλο νησί.

Και το ταξίδι του κράτησε 18 μέρες ...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Όταν έφυγε ο Ερμής από το νησί, η Καλυψώ πήγε να κοιμηθεί.	Σ	Λ
Η Καλυψώ βρήκε τον Οδυσσέα στη θάλασσα να είναι πολύ χαρούμενος.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έκλαιγε και ήταν λυπημένος γιατί ήθελε να γυρίσει στο σπίτι του, στην Ιθάκη.	Σ	Λ

Η Καλυψώ είπε στον Οδυσσέα ότι θα τον αφήσει ελεύθερο να φύγει.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας δεν την πίστεψε και της ζήτησε να ορκιστεί.	Σ	Λ
Η Καλυψώ ορκίστηκε στα ψάρια ότι του λέει αλήθεια.	Σ	Λ
Η Καλυψώ αγαπούσε πολύ τον Οδυσσέα και του είπε πως αν μείνει μαζί της θα τον κάνει αθάνατο.	Σ	Λ
Η Καλυψώ του είπε ότι η γυναίκα του, η Πηνελόπη είναι πολύ άσχημη και δε μαγειρεύει καλά.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έφτιαξε ένα μικρό ξύλινο καράβι, που λέγεται φρεγάτα.	Σ	Λ
Η Καλυψώ βοήθησε τον Οδυσσέα να φτιάξει τη σχεδία.	Σ	Λ
Η Καλυψώ πριν φύγει ο Οδυσσέας, του έδωσε ρούχα, ένα σακί με φαγητό και μπουκάλι με κρασί.	Σ	Λ
Η Καλυψώ κρυφά είπε στους ανέμους να φυσήξουν δυνατά για να μην κάνει καλό ταξίδι ο Οδυσσέας.	Σ	Λ
Το ταξίδι του Οδυσσέα κράτησε 18 ημέρες.	Σ	Λ

Άσκηση **2** - Να απαντήσεις σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Γιατί δεν ήθελε η Καλυψώ να αφήσει τον Οδυσσέα;

β. Τι έκανε ο Οδυσσέας όταν πήγε η Καλυψώ στη θάλασσα να τον βρει;

γ. Πως έφυγε ο Οδυσσέας από το νησί της Καλυψώς;

δ. Να γράψεις σε τι τρία πράγματα ορκίστηκε η Καλυψώ για να πειστεί ο Οδυσσέας ότι του λέει αλήθεια:

Ορκίζομαι: στη _____

στον _____

στα _____

Άσκηση **4** - Να ζωγραφίσεις:

- την Καλυψώ μαζί με τον Οδυσσέα όταν τον αποχαιρετάει , για να φύγει με τη σχεδία του.

Ραψωδία ε

Ενότητα 9^η Στίχοι **(311 – 420)**

Καθώς ο Οδυσσέας ταξίδευε με τη σχεδία,
για κακή του τύχη,
τον είδε από ψηλά ο μεγάλος θεός Ποσειδώνας.
Τόσο πολύ νευριασμένος ήταν που είπε:

- Πωωωω τι βλέπουν τα μάτια μου;
Μα καλά τρελάθηκαν τελείως οι θεοί;
Όσο εγώ έλειπα από τον Όλυμπο,
εκείνοι αποφάσισαν να βοηθήσουν τον Οδυσσέα,
να γυρίσει στην πατρίδα του;;;;

Όμως, δε θα περάσει έτσι αυτό!

Εγώ ο ίδιος ο Ποσειδώνας,

θα κάνω τα πάντα,

για να πάθει κακό ο Οδυσσέας και να υποφέρει!

Και καθώς μιλούσε ο Ποσειδώνας,
μάζεψε όλα τα σύννεφα μαζί, σήκωσε την
τρίαινά του
τη χτύπησε με δύναμη στη θάλασσα
κι αμέσως ο ουρανός σκοτείνιασε,
η μέρα έγινε νύχτα,
σηκώθηκαν μεγάλοι άνεμοι
και η θάλασσα γέμισε με κύματα τεράστια!

Βλέποντας ο Οδυσσέας αυτήν την αλλαγή του καιρού,
τρόμαξε τόσο πολύ και είπε:

- Πω πω, πόσο κακόμοιρος και άτυχος είμαι;;;
Τι άλλο κακό με περιμένει;;;
Είχε δίκιο η Καλυψώ που μου έλεγε
ότι με περιμένουν κι άλλα άσχημα πράγματα,
αλλά δεν την άκουγα...
Τώρα ο Δίας έφερε όλη αυτήν την κακοκαιρία
κι εγώ θα πάθω μεγάλο κακό ...
Πόσο τυχεροί ήταν οι Έλληνες,
που πέθαναν στον πόλεμο
και το όνομά τους τώρα ακούγεται παντού...

ενώ εγώ προσπαθώ να ζήσω παλεύοντας με τα κύματα
και κανείς δεν ξέρει τίποτα για μένα!

Και δεν πρόλαβε να τελειώσει αυτά
που έλεγε

κι ένα μεγάλο, άγριο κύμα πέρασε
από πάνω του
και τον πλάκωσε!

Η σχεδία του έγινε χίλια κομμάτια,
μόνο κάτι ξύλα έμειναν,
κι εκείνος πάλευε με τα κύματα,
για να σωθεί!

Οι άνεμοι πήγαιναν την σχεδία
πότε από εδώ και πότε από κει
και ο Οδυσσέας δεν είχε πια άλλη δύναμη να παλεύει...

Τότε η Λευκοθέα, η θεά του αφρού και των κυμάτων,
βλέπει τον Οδυσσέα να προσπαθεί να σωθεί
και τρέχει να τον βοηθήσει!

Σαν πουλί η Λευκοθέα πέταξε από τα κύματα
κάθισε πάνω στη σχεδία του Οδυσσέα και του είπε:

- Καημένε Οδυσσέα,
γιατί ο θεός Ποσειδώνας είναι τόσο θυμωμένος μαζί σου;
Όμως, παρόλο τον θυμό του άκουσέ με,
δε θα καταφέρει να σε σκοτώσει!
Κάνε αυτό που θα σου πω και θα σωθείς!
Πρώτα βγάλε όλα σου τα ρούχα,
για να μη σου είναι βάρος.
Δεύτερον, άσε τη σχεδία σου να την πάρει το κύμα.

Προσπάθησε εσύ μόνο σου να κολυμπήσεις,
με τα ίδια σου τα χέρια μόνο
μέχρι να φτάσεις στο νησί των Φαιάκων.
Τρίτον, θα σου δώσω εγώ,
ένα ολόλευκο μαντήλι να έχεις,
τύλιξέ το γύρω από το λαιμό σου
και έτσι άλλο κακό δε θα σου έρθει!
Κι όταν με το καλό φτάσεις στη στεριά,
βγάλε αυτό το λευκό μαντήλι από πάνω σου
και πέταξέ το πάλι πίσω στη θάλασσα.

Αυτά είπε η Λευκοθέα στον Οδυσσέα,
του έδωσε το μαγικό μαντήλι
να φορέσει
και βούτηξε πάλι πίσω μέσα
στη θάλασσα κι χάθηκε!

Ο Οδυσσέας τρόμαξε με την εμφάνιση
της Λευκοθέας
και δεν ήξερε τι να κάνει, μπερδεύτηκε ακόμη περισσότερο!
Να ακούσει τις συμβουλές της ή όχι;
Αναστέναξε βαριά και είπε δυνατά αυτό που σκεφτόταν:

- Αχ, μα κανένας δε με λυπάται πια;
Ποιος θεός θέλει πάλι το κακό μου;
Ποιος μου ζητάει να αφήσω τη σχεδία μου;;
Πως γίνεται να σωθώ κολυμπώντας με τα δύο μου χέρια;
Δε θα ακούσω κανέναν!
Όση δύναμη μου απομένει,
θα προσπαθήσω με αυτή τη σχεδία να φτάσω στη στεριά!

Και μόλις είπε αυτά, ο θεός Ποσειδώνας,
έστειλε ακόμη ένα τεράστιο κύμα στον Οδυσσέα
και κατέστρεψε τελείως τη σχεδία του!

Τότε ο Οδυσσέας φοβήθηκε πάρα πολύ
κι έτσι άρχισε να κάνει αυτά που του είπε η Λευκοθέα!
Έβγαλε όλα του τα ρούχα για να μην του είναι βαριά,
πήρε αμέσως το άσπρο μαντήλι που του έδωσε η Λευκοθέα
και το έδεσε πάνω του σφιχτά!
Κι έβαλε μπρος τα δυνατά του χέρια
κι άρχισε να κολυμπάει για να σωθεί!

Τον είδε τότε ο Ποσειδώνας και του είπε:

- Σου εύχομαι Οδυσσέα να ταλαιπωρηθείς πολύ στη θάλασσα
τόσο που με δυσκολία να φτάσεις στην πατρίδα σου
και στους αγαπημένους σου ανθρώπους!!!

Αυτά είπε ο Ποσειδώνας κι έφυγε να πάει στον Όλυμπο!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

**Άσκηση 1 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν
η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:**

Ο Οδυσσέας ξεκίνησε το ταξίδι του με τη σχεδία.	Σ	Λ
Ξαφνικά από ψηλά τον είδε ο θεός Απόλλωνας.	Σ	Λ
Ο θεός Ποσειδώνας ήθελε το κακό του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο θεός Ποσειδώνας χτύπησε την τρίαινά του στη θάλασσα και έγινε σεισμός.	Σ	Λ

Ο Οδυσσέας σκέφτηκε ότι ήταν πολύ άτυχος και οι θεοί θέλουν το κακό του.	Σ	Λ
Όταν ο Οδυσσέας προσπαθούσε να σωθεί από τα κύματα, από τη θάλασσα πετάχτηκε ένα δελφίνι.	Σ	Λ
Η θεά που βοήθησε τον Οδυσσέα να σωθεί λεγόταν Λευκοθέα.	Σ	Λ
Η Λευκοθέα του έδωσε ένα μαντήλι να δέσει στο σώμα του.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας στην αρχή δεν πίστεψε στη Λευκοθέα.	Σ	Λ
Όταν τα κύματα έγιναν πολύ άγρια, ο Οδυσσέας δεν άντεξε και πνίγηκε.	Σ	Λ
Στο τέλος ο Οδυσσέας έβγαλε όλα του τα ρούχα και φόρεσε το άσπρο μαντήλι της Λευκοθέας για να σωθεί.	Σ	Λ
Ο θεός Ποσειδώνας ορκίστηκε να πάθει ο Οδυσσέας μεγάλο κακό μέχρι να φτάσει στην πατρίδα του.	Σ	Λ
Ο Ποσειδώνας ήταν πολύ νευριασμένος που είδε τον Οδυσσέα να ταξιδεύει πάλι για την πατρίδα του.	Σ	Λ

Άσκηση **2** - Να βάλεις τις σωστές λέξεις στα κενά σύμφωνα με το κείμενο:

Ο Οδυσσέας ξεκίνησε το τ_____ του για να γυρίσει στην πατρίδα του, την Ι_____. Όμως, ο θεός Π_____ τον είδε από ψηλά και νευρίασε πολύ. Χτύπησε με την τρ_____ του τη θάλασσα και τότε σηκώθηκαν πολύ μεγάλα κ_____. Η σχ_____ του Οδυσσέα καταστράφηκε κι εκείνος προσπάθησε να σ_____. Τότε μία θεά της θάλασσας, η Λ_____ βοήθησε τον Οδυσσέα να σωθεί.

Του έδωσε ένα άσπρο μ_____ να δέσει στο
σώμα του και να προσπαθήσει με τα χέρια του να
κ_____ μέχρι να βρει στεριά.

Ο θεός Ποσειδώνας ορκίστηκε πως θα κάνει το ταξίδι του Οδυσσέα
να είναι πολύ άσ_____.

Άσκηση **3** - Να κυκλώσεις τα **επίθετα** που ταιριάζουν στον
Οδυσσέα μετά την **περιπέτειά** του στη θάλασσα.

γλυκός, ταλαιπωρημένος, άσχημος,
κακότυχος, λαμπερός, τυχερός
βρεγμένος, κρυωμένος, κουρασμένος,

Άσκηση **4** - Να ζωγραφίσεις τον Οδυσσέα

- που **προσπαθεί** να σωθεί στη θάλασσα με τα μεγάλα κύματα

Ραψωδία ε
Ενότητα **10^η** Στίχοι **(421 – 522)**

Ο Οδυσσέας παλεύει με τα κύματα για να σωθεί
αλλά η θεά Αθηνά έρχεται να τον βοηθήσει!
Λέει σε όλους τους κακούς ανέμους να σταματήσουν
και μόνο ο καλός άνεμος να φυσάει
για να μπορέσει ο Οδυσσέας,
να φτάσει στο νησί των Φαιάκων.

Τρείς μέρες ο Οδυσσέας βρισκόταν μέσα στη θάλασσα
και την τέταρτη μέρα επιτέλους
βλέπει μπροστά του στεριά!
Κολύμπησε ο Οδυσσέας μέχρι τη στεριά
αλλά τι να δει;;;
Παντού υπήρχαν τεράστιοι βράχοι
και πουθενά ακτή για να μπορέσει να βγει
και να ξεκουραστεί...

Και τότε η θεά Αθηνά του έδωσε κι άλλη δύναμη!

Βγαίνει ο Οδυσσέας έξω από τη θάλασσα
και με τα δυο του χέρια αγκαλιάζει ένα βράχο
για να σωθεί από τα κύματα...

Βλέποντας ο Οδυσσέας ότι δεν μπορεί να βρει
κάποιο μέρος εκεί κοντά να είναι στεριά
σηκώνει το κεφάλι του στον ουρανό
και παρακαλάει τους θεούς, λέγοντας:

- Θεοί, λυπηθείτε με!!
Σώστε με από τη μανία που έχει πιάσει
τον θεό Ποσειδώνα
και δε με αφήνει να σωθώ από τα κύματα!
Σας ικετεύω, δείξτε μου ένα μέρος
που να μη το φυσάει ο άνεμος,
να ξεκουράσω το κορμί μου
γιατί δεν αντέχω άλλο να βασανίζομαι!

Κι αμέσως η θάλασσα έγινε ήρεμη,
σταμάτησαν τα κύματα
κι έτσι ο Οδυσσέας κατάφερε να βγει έξω
και με όση δύναμη του είχε απομείνει
να ψάξει για ένα μέρος πιο μέσα στη στεριά
για να ξεκουραστεί.
Έλυσε το μαντήλι από το σώμα του
που του είχε δώσει η θεά Λευκοθέη
και το πέταξε πίσω στη θάλασσα όπως του είχε πει.
Κι έτσι κουρασμένος που ήταν σκεφτόταν:

- Αλίμονο, τι άλλο άραγε θα πάθω;

Αν μείνω κοντά στη θάλασσα,
μέχρι το βράδυ από το πολύ κρύο,
σίγουρα θα πεθάνω.

Αν πάω πιο μέσα να βρω ένα ήσυχο μέρος,
θα έρθουν τα άγρια θηρία του δάσους
να με σκοτώσουν!

Και καθώς σκεφτόταν κι έλεγε όλα αυτά,
του φάνηκε καλύτερο να πάει προς το δάσος
και να βρει ένα μέρος να κοιμηθεί κάτω από τα δέντρα.

Έτσι κι έγινε!

Προχώρησε προς το δάσος
και βρήκε ένα ήσυχο μέρος με θάμνους και ελιές.
Μάζεψε πολλά κλαδιά και φύλλα από τα δέντρα,
έφτιαξε ένα στρώμα μαλακό
και ήταν έτοιμος να ξαπλώσει και να κοιμηθεί.

Τότε, η θεά Αθηνά, που φρόντιζε τον Οδυσσέα
του έκανε μαγικά
και τον βοήθησε να κοιμηθεί με τη μία.

Έτσι ο Οδυσσέας ξάπλωσε στα φύλλα
και τον πήρε γλυκά ο ύπνος ...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Ζωγράφισε τον Οδυσσέα όταν η θάλασσα τον έβγαλε
στη στεριά:

Άσκηση **2** - Απαντώ σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Ποια θεά βοηθάει τον Οδυσσέα να σωθεί;

β. Σε ποιους λέει να σταματήσουν για να ταξιδέψει ο Οδυσσέας;

- ο στους Κύκλωπες
- ο στους ναυτικούς
- ο στους ανέμους

γ. Πως ήταν ο Οδυσσέας όταν πάτησε το πόδι του στη στεριά;

δ. Τι αποφάσισε να κάνει όταν έφτασε στη στεριά;

ο να πάει στο _____

ο να βρει ένα κρυφό μέρος να

Ραψωδία ζ

Περίληψη

Είμαστε στο νησί των Φαιάκων όπου βασιλιάς είναι ο Αλκίνοος. Ο Αλκίνοος έχει μία κόρη, τη Ναυσικά.

Η Ναυσικά ένα πρωί, πήρε τις υπηρέτριες και πήγανε στη θάλασσα για να πλύνουν τα ρούχα.

Έπλυναν τα ρούχα τους, τα άπλωσαν να στεγνώσουν, κάθισαν στην παραλία να φάνε κι έπειτα ξεκίνησαν να παίζουν με μία μπάλα.

Κάποια στιγμή η μπάλα έπεσε μέσα στη θάλασσα και τα κορίτσια άρχισαν να φωνάζουν.

Κάπου εκεί δίπλα ήταν και ο Οδυσσέας, ο οποίος ξύπνησε από τις φωνές των κοριτσιών και πήγε προς το μέρος τους να ζητήσει βοήθεια, αφού χρειαζόταν ρούχα και φαγητό.

Εκεί γνωρίστηκε με τη Ναυσικά, η οποία τον φρόντισε και του έδωσε όλα όσα χρειαζόταν.

Έπειτα, ο Οδυσσέας με τη βοήθεια της Ναυσικάς, έφτασαν στο παλάτι του βασιλιά των Φαιάκων.

Ραψωδία ζ

Ενότητα 11^η Στίχοι (139 – 259)

Η Ναυσικά, η κόρη του βασιλιά των Φαιάκων, ήταν με τις υπηρέτριές της στη θάλασσα για να πλύνουν τα ρούχα.

Ενώ περίμεναν να στεγνώσουν στο δυνατό ήλιο,

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ
έβγαλα ένα τόπι και άρχισαν να παίζουν.

Όμως, μία από τις κοπέλες, την ώρα που έπαιζαν,
της ξέφυγε η μπάλα κι έπεσε μέσα στη θάλασσα.
Τα κορίτσια άρχισαν να φωνάζουν δυνατά
και οι φωνές τους έφτασαν μέχρι τον Οδυσσέα,
που κοιμόταν λίγο παραπέρα στο δάσος.

Σηκώθηκε ο Οδυσσέας αναστατωμένος από τις φωνές
και είπε στον εαυτό του:

- Αχ θεέ μου, σε ποια χώρα έφτασα πάλι;;
Άραγε οι κάτοικοί της είναι καλοί ή άγριοι;
Θα γνωρίζουν από φιλοξενία για να με βοηθήσουν;
Αλλά να.... σα να ακούω φωνές κοριτσιών!
Δεν μπορώ να κάνω κάτι άλλο,
πρέπει να πάω να δω τι γίνεται
και να ζητήσω βοήθεια!

Ο Οδυσσέας σηκώθηκε από κάτω που κοιμόταν
και θυμήθηκε ότι ήταν ολόγυμνος.
Σίγουρα όποιος τον έβλεπε θα τρόμαζε.
Παίρνει μερικά κλαδιά δέντρων,
καλύπτει το γυμνό του σώμα
και βγήκε έξω στη θάλασσα που ήταν οι κοπέλες.

Μόλις τον είδαν οι υπηρέτριες τρόμαξαν τόσο πολύ,
που έτρεξαν να κρυφτούν!
Μόνο η Ναυσικά, η κόρη του βασιλιά Αλκίνοου
έμεινε στη θέση της και δεν έφυγε τρέχοντας!
Της είχε δώσει θάρρος η θεά Αθηνά χωρίς να το καταλάβει

για να βοηθήσει τον Οδυσσέα!

Την είδε τότε ο Οδυσσέας τη Ναυσικά
και πραγματικά θαμπώθηκε από την ομορφιά της!
Και σκέφτηκε τότε ο Οδυσσέας,
να πέσει στα πόδια της και να την παρακαλέσει
να τον βοηθήσει
ή να της πει από μακριά ότι χρειαζόταν βοήθεια;
Και τότε ο Οδυσσέας εκεί που στεκόταν της είπε:

- Γονατιστός πέφτω στα πόδια σου, κοπέλα μου,
και σε ρωτώ:
είσαι θνητή ή κάποια θεά;
Είσαι τόσο όμορφη και λαμπερή
που θα ταίριαζες να είσαι μία θεά.
Αν όμως είσαι θνητή σαν όλους τους ανθρώπους,
είναι πολύ τυχεροί ο πατέρας σου και η μητέρα σου
και τα αδέλφια σου που σε έχουν δίπλα τους!
Μα ποιο τυχερός θα είναι ο άνδρας σου,
που θα έρθει με πολλά δώρα να σε παντρευτεί.
Τέτοια ομορφιά δεν έχω ξαναδεί!!!
Θα ερχόμουν κοντά σου ως ικέτης να πέσω,
αλλά είμαι τόσο λυπημένος και ταλαιπωρημένος.
Είκοσι μέρες ταξίδευα στη θάλασσα
αλλά κάποιος θεός θέλει να μου κάνει κακό
και από την Ωγυγία βρέθηκα να με δέρνουν τα κύματα
μέχρι που έφτασα εδώ, στο νησί σας, τελειωμένος!
Τι άλλο θα πάθω ακόμα ο καημένος, φοβάμαι
γιατί δεν ξέρω σε αυτό το νησί αν οι άνθρωποι είναι καλοί
και θέλουν να με βοηθήσουν.
Ένα πράγμα ζητώ από εσένα, να μου δείξεις την πόλη σου

να μου δώσεις κάτι να φορέσω γιατί είμαι χάλια.

Εύχομαι ό,τι κάνεις για μένα,
οι θεοί να σου χαρίσουν ό,τι θέλει η καρδιά σου!

Τότε η Ναυσικά, συγκινημένη από τον Οδυσσέα, του απάντησε:

- Ξένε, δε μου φαίνεσαι για άνθρωπος ασήμαντος
και τα λόγια σου είναι σωστά.
Μην ανησυχείς και θα έχεις όλα όσα ζητήσεις.
Σε αυτό το νησί που ήρθες, δε θα σου λείψει τίποτα!
Ρούχα θα έχεις να ντυθείς
και την πόλη θα σου δείξω!
Αυτό το νησί το κατοικούν οι Φαίακες!
Εγώ είμαι η κόρη του βασιλιά αυτής της πόλης,
είμαι η κόρη του βασιλιά Αλκίνοου.

Και τότε η Ναυσικά γυρίζει στις υπηρέτριες
είχαν τρέξει πιο μακριά τρομαγμένες και τις λέει:

- Κοπέλες!! Σταθείτε!!! Γιατί το βάλατε στα πόδια;
Μήπως νομίσατε πως ο ξένος εδώ,
είναι κάποιος εχθρός μας;
Ε, λοιπόν σας λέω, ότι στο νησί μας,
δε θα έρθει ποτέ κάποιος που θέλει να μας βλάψει,
διότι ο θεός Δίας πάντα θα μας προστατεύει!
Γι' αυτό καλές μου κοπέλες,
σας ζητώ να βοηθήσετε αυτόν τον άνδρα
και να του δώσετε ρούχα και φαγητό.

Και οι υπηρέτριες πήραν τον ξένο
κι έκαναν ό,τι τους ζήτησε η Ναυσικά.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Στη θάλασσα εμφανίζονται μερικές κοπέλες που πήγαν να κάνουν μπάνιο.	Σ	Λ
Η μία από τις κοπέλες ήταν η κόρη του βασιλιά των Φαιάκων, η Ναυσικά.	Σ	Λ
Η Ναυσικά μαζί με τις υπηρέτριες άρχισαν να παίζουν στην παραλία με μία μπάλα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας εκείνη την ώρα ξύπνησε γιατί τον δάγκωσε ένα φίδι και τρόμαξε.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ήταν ταλαιπωρημένος, βρώμικος και γυμνός και δε ήθελε να εμφανιστεί έτσι στις κοπέλες.	Σ	Λ
Όταν είδαν οι κοπέλες τον Οδυσσέα, τρόμαξαν όλες πολύ!	Σ	Λ
Η Ναυσικά πήρε δύναμη με τη βοήθεια της θεάς Αθηνάς.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας είδε τη Ναυσικά και της είπε ότι θέλει να την παντρευτεί.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ζήτησε να μάθει σε ποιο μέρος βρίσκεται.	Σ	Λ
Η Ναυσικά ήθελε πολύ να βοηθήσει τον Οδυσσέα σε οτιδήποτε χρειαζόταν.	Σ	Λ
Η Ναυσικά είπε στον Οδυσσέα ότι βρίσκεται στη Ζάκυνθο και ότι οι άνθρωποι εδώ είναι λίγο άγριοι.	Σ	Λ
Η Ναυσικά είπε στις υπηρέτριες να μην τρομάζουν και να δώσουν καθαρά ρούχα στον Οδυσσέα.	Σ	Λ

Οι υπηρέτριες δεν ήθελαν να κάνουν αυτό που τους ζήτησε η Ναυσικά.	Σ	Λ
--	---	---

Άσκηση **2** - Να συμπληρώσεις σωστά τα ονόματα που ταιριάζουν με τις προτάσεις:

ο Έτσι λέγεται το νησί που έφτασε ο Οδυσσέας:

ο Είναι ο βασιλιάς των Φαιάκων: _____

ο Είναι η κόρη του βασιλιά των Φαιάκων: _____

ο Ο θεός που προστατεύει το νησί των Φαιάκων: _____

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις και να μάθεις τις παρακάτω προτάσεις:

☐ Ο Οδυσσέας έφτασε κουρασμένος στο νησί των Φαιάκων:

☐ Η Ναυσικά, η κόρη του βασιλιά Αλκίνοου, βοήθησε τον Οδυσσέα να ντυθεί και να έχει ό,τι χρειαστεί.

Ραψωδία η**Ενότητα 12^η**

Ο Οδυσσέας, λοιπόν, ξεκίνησε για το παλάτι του βασιλιά των Φαιάκων.

Η θεά Αθηνά ήθελε να τον βοηθήσει πάλι, γι' αυτό τον κάλυψε με ομίχλη για να μην τον βλέπουν.

Επίσης μεταμορφώθηκε σε κοπέλα και του έδωσε οδηγίες για το πως θα πάει στο παλάτι, αλλά και πληροφορίες για τη βασιλική οικογένεια.

Σε λίγο, ο Οδυσσέας έφτασε στο παλάτι.

Το παλάτι ήταν πάρα πολύ όμορφο και πλούσιο.

Ο Οδυσσέας, αφού το θαύμασε, μπήκε στο παλάτι και είδε τον βασιλιά και την βασίλισσα. Η ομίχλη τον κάλυπτε ακόμα.

Έτσι, πήρε θάρρος και πλησίασε πρώτα την βασίλισσα και γονάτισε μπροστά της. Έγινε δηλαδή, ικέτης.

Η ομίχλη ξαφνικά χάθηκε και όλοι ξαφνιάστηκαν με την παρουσία του Οδυσσέα.

Τη χαιρέτησε και ζήτησε βοήθεια για να γυρίσει στην Ιθάκη.

Τότε ο Αλκίνοος τον σήκωσε και του πρόσφερε την τυπική φιλοξενία.

Σε λίγο η βασίλισσα Αρήτη τον ρώτησε ποιος είναι, από που έρχεται και ποιος του έδωσε τα ρούχα που φορούσε.

Ο Οδυσσέας τους αφηγήθηκε σύντομα την ιστορία του, χωρίς όμως να αποκαλύψει την ταυτότητά του.

Τους είπε ότι είχε ένα καράβι με συντρόφους, αλλά τους έχασε όλους. Μετά βρέθηκε στο νησί της Καλυψώς, που τον κρατούσε για πολλά χρόνια αιχμάλωτο.

Τέλος, τους αποκάλυψε ότι βρέθηκε πάλι ναυαγός στο νησί τους και ότι η Ναυσικά τον βρήκε και τον φρόντισε.

Ο Αλκίνοος τότε είπε ότι καλό θα ήταν η ίδια η Ναυσικά να τον έφερνε στο παλάτι. Ο Οδυσσέας όμως την υπερασπίστηκε.

Είπε ότι δεν ήταν σωστό για μία κοπέλα να τη βλέπουν να κυκλοφορεί με έναν άγνωστο άνδρα.

Αυτό έκανε τον βασιλιά Αλκίνοο να συμπαθήσει τον Οδυσσέα.

Έτσι του είπε ότι θα του δώσει ένα καράβι για να πάει στην πατρίδα του.

Ο Οδυσσέας χαρούμενος πια πήγε να κοιμηθεί.

Άσκηση - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Η θεά Αθηνά βοήθησε τον Οδυσσέα να φτάσει με ασφάλεια στο παλάτι, καλύπτοντας τον με ομίχλη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας θαύμασε την ομορφιά και τα πλούτη του παλατιού.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας άγγιξε το γόνατο του βασιλιά Αλκίνοου.	Σ	Λ
Ο βασιλιάς Αλκίνοος έδιωξε από το παλάτι του τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας είπε την ιστορία του, αλλά δεν αποκάλυψε την ταυτότητά του.	Σ	Λ
Ο βασιλιάς Αλκίνοος χάρηκε που η Ναυσικά δεν έφερε στο παλάτι τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο βασιλιάς Αλκίνοος είπε στον Οδυσσέα ότι θα τον βοηθήσει να γυρίσει στην πατρίδα του.	Σ	Λ

ΡΑΨΩΔΙΑ 9

Το επόμενο πρωί, όταν ξύπνησε ο Οδυσσέας, πήγαν μαζί με τον Αλκίνοο βόλτα στην αγορά. Εκεί είχαν πάει και οι άρχοντες της πόλης.

Ο βασιλιάς Αλκίνοος τους έδειξε τον Οδυσσέα και τους είπε να ετοιμάσουν καράβι για να τον πάει στην πατρίδα του.

Τους προσκάλεσε επίσης στα ανάκτορα. Θα διοργάνωνε ένα επίσημο γεύμα προς τιμήν του.

Σε λίγο γύρισαν στα ανάκτορα, όπου έφαγαν και ήπιαν αρκετά. Μετά ο αοιδός Δημόδοκος τραγούδησε για τον πόλεμο της Τροίας και τις νίκες των Αχαιών, καθώς και για τον πολυμήχανο Οδυσσέα.

Ο Οδυσσέας δεν μπόρεσε να κρατήσει τα δάκρυά του.

Ο βασιλιάς Αλκίνοος το είδε , αλλά δεν είπε κάτι.

Στη συνέχεια, διοργανώθηκαν αθλητικοί αγώνες προς τιμήν του και στο τέλος έγινε μεγάλο γλέντι με τραγούδια και χορό.

Όλοι ήταν πολύ χαρούμενοι.

Μάλιστα έδωσαν και πολλά δώρα στον Οδυσσέα.

Όταν βράδιασε, επέστρεψαν στο παλάτι. Η βασίλισσα Αρήτη του ετοίμασε όλα τα δώρα για το ταξίδι. Ο Οδυσσέας πήγε να κάνει μπάνιο.

Όταν τελείωσε, είχε έρθει η ώρα του δείπνου.

Και πάλι έγινε γλέντι με φαγητό, ποτό, τραγούδι και χορό.

Ο Δημόδοκος τραγούδησε πάλι ένα τραγούδι σχετικά με την Τροία και ο Οδυσσέας ξέσπασε σε λυγμούς. Τότε ο βασιλιάς Αλκίνοος σταμάτησε τον τραγουδιστή και ζήτησε από τον Οδυσσέα να του πει ποιος είναι και από που έρχεται.

Η ώρα της αποκάλυψης για να μάθουν όλοι ποιος είναι ο Οδυσσέας έφτασε.

Καιρός να μάθουμε τι περιπέτειες πέρασε ο Οδυσσέας και πόσο βασανίστηκε μέχρι να φτάσει στο νησί τους ...

Άσκηση - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας πήγε με τον Αλκίνοο βόλτα στην αγορά.	Σ	Λ
Οι άρχοντες δεν ήθελαν να δώσουν καράβι στον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Αλκίνοος διοργάνωσε επίσημο πρωινό προς τιμή του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Δημόδοκος τραγούδησε τραγούδια για τον Τρωικό πόλεμο.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έκλαψε πολύ, όταν άκουσε τα τραγούδια για τον Τρωικό πόλεμο.	Σ	Λ
Όταν γύρισαν στο παλάτι, οι βασιλιάδες πήραν τα δώρα του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο βασιλιάς Αλκίνοος ζήτησε από τον Οδυσσέα να του πει ποιος είναι και από που έρχεται.	Σ	Λ

Περίληψη

Την επομένη μέρα συνεχίζεται η φιλοξενία του Οδυσσέα στο παλάτι των Φαιάκων. Το βράδυ ο Οδυσσέας αποκαλύπτει το όνομά του και αρχίζει να περιγράφει τις περιπέτειές του από την ημέρα που έφυγε από την Τροία για να γυρίσει στην πατρίδα του την Ιθάκη.

Περιγράφει τη δοκιμασία του :

- ☐ στη Θράκη, στη χώρα των Κικόνων,
- ☐ στη χώρα των Λωτοφάγων, όπου με το γλυκό φρούτο που έφαγαν οι σύντροφοί του κινδύνευσαν να ξεχάσουν τα πάντα
- ☐ και στη χώρα των Κυκλώπων, όπου έχασε τους περισσότερους συντρόφους του, αλλά τελικά νίκησε τον Κύκλωπα Πολύφημο.

Η ραψωδία «ι» ονομάζεται «Κυκλώπεια», επειδή το μεγαλύτερο μέρος της αναφέρεται στους Κύκλωπες.

Ραψωδία ι στίχοι 1 – 41

Ο Οδυσσέας, αφού είπε ότι ένα γιορταστικό τραπέζι είναι ό,τι πιο ωραίο υπάρχει, είπε ποιος είναι και άρχισε να περιγράφει τις περιπέτειές του.

Ο **Αλκίνοος** ζητάει από τον Οδυσσέα να του πει ποιος είναι κι αυτός του απαντά :

- Ευγενικέ μου Αλκίνοε, βασιλιά των Φαιάκων, είναι ωραίο ν' ακούς έναν καλό αοιδό.
Κι ομολογώ, ότι δεν υπάρχει κάτι καλύτερο απ' όταν συναντιούνται χαρούμενοι άνθρωποι σε μία αίθουσα , καθισμένοι δίπλα δίπλα, ν' ακούν τον αοιδό με τα τραπέζια γεμάτα ψωμί, κρέας και κρασί.
Πιστεύω πως ένα τέτοιο τραπέζι είναι ό,τι πιο ωραίο υπάρχει.
Εσύ, όμως, τώρα θες να μάθεις τις βαριές μου

συμφορές, για να με κάνεις πιο πολύ να κλαίω [...]

Είμαι, λοιπόν, ο **Ο**δυσσέας, γιος του Λαέρτη,
όλοι καλά με ξέρουν και η φήμη μου έχει φτάσει στους Θεούς.
Πατρίδα μου είναι η γνωστή Ιθάκη,
Εγώ δεν έχω δει πιο όμορφο τόπο από την Ιθάκη.
Αλλά με κράτησε μακριά η Καλυψώ,
που είναι θεά και ήθελε ταίρι της να με κάνει.
Κι όμως δεν μπόρεσε ένα πράγμα να κάνει
δεν μπόρεσε να με κάνει να ξεχάσω την πατρίδα μου.
Γιατί δεν είναι τίποτα άλλο πιο γλυκό
από την πατρίδα και τους γονείς!
Ήρθε ο καιρός, να σας περιγράψω το ταξίδι της επιστροφής μου
προς την πατρίδα, όταν ξεκίνησα να φύγω από την Τροία.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Πού βρίσκεται ο Οδυσσέας;

β. Σε ποιους απευθύνεται;

γ. Τι πιστεύει ο Οδυσσέας ότι είναι πολύ ευχάριστο;

δ. Τι πρόκειται να περιγράψει;

ε. Ποια είναι η πατρίδα του Οδυσσέα;

ζ. Γιατί ο Οδυσσέας επιθυμεί τόσο πολύ να γυρίσει στην πατρίδα του;

θ. Που έμεινε για πολύ καιρό ο Οδυσσέας, αφού έφυγε από την Τροία;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας δεν έχει φτάσει ακόμα στην Ιθάκη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας βρίσκεται ακόμα στο νησί της Καλυψώς.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας θεωρεί ότι είναι πολύ ευχάριστο ένα γιορτινό τραπέζι.	Σ	Λ
Ο βασιλιάς των Φαιάκων είναι ο Δίας.	Σ	Λ
Ο Αλκίνοος ζητάει από τον ο Οδυσσέα να πει ποιος.	Σ	Λ
Ο πατέρας του Οδυσσέα είναι ο Λαέρτης.	Σ	Λ
Ο γυρισμός του Οδυσσέα από την Τροία στην Ιθάκη ήταν εύκολος.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας θέλει πολύ να επιστρέψει στην Ιθάκη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έχει ξεχάσει την οικογένειά του.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έμεινε πολύ καιρό στο νησί της Καλυψώς.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

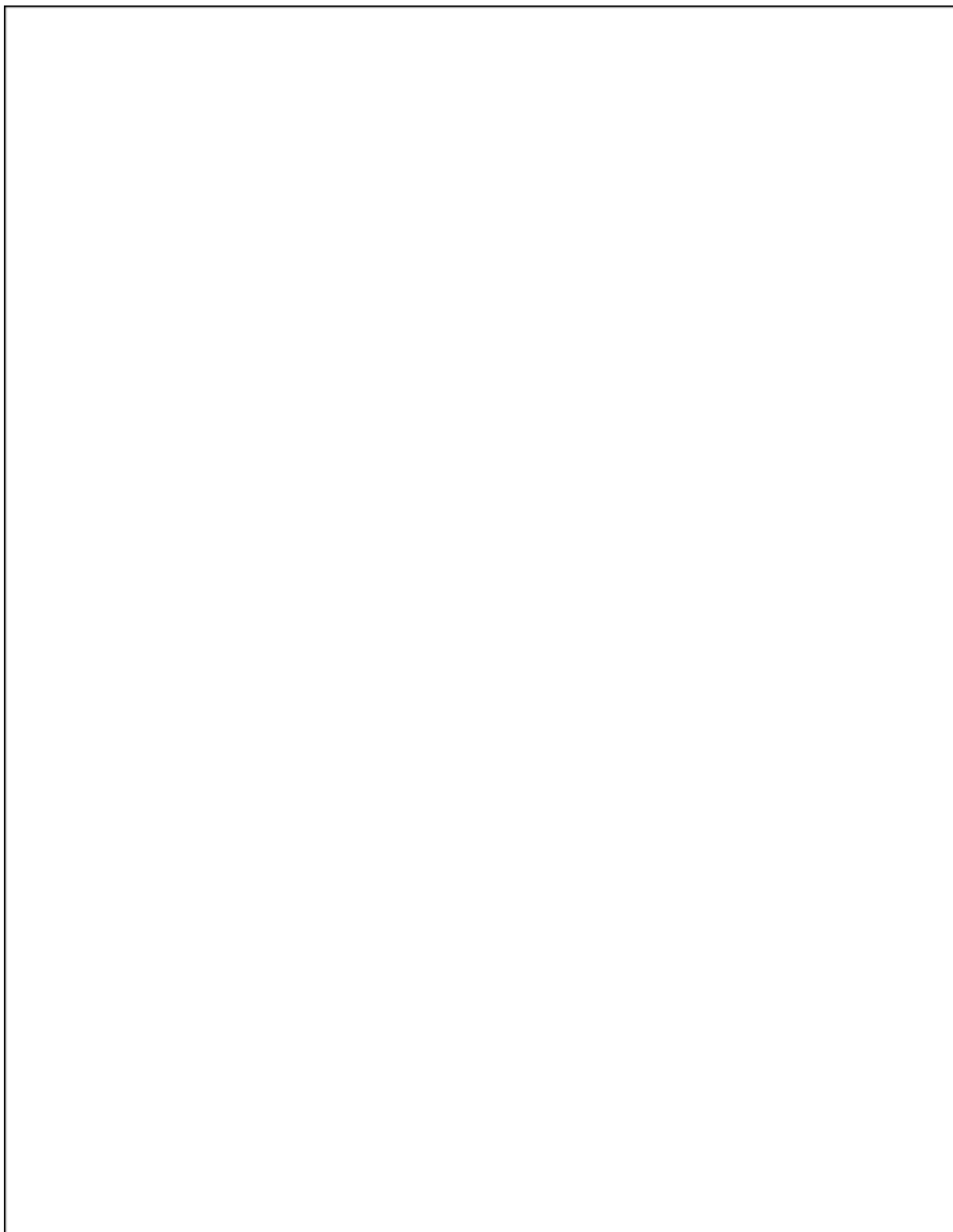
- Δεν υπάρχει πιο όμορφη απόλαυση από όταν συναντιούνται χαρούμενοι άνθρωποι σε μία αίθουσα.

- Εσύ τώρα θες να μάθεις τις συμφορές μου, για να με κάνεις πιο πολύ να κλαίω.

- Είμαι ο Οδυσσέας, γιος του Λαέρτη, όλοι καλά με ξέρουν.

- Ήρθε ο καιρός, να σας περιγράψω το ταξίδι της επιστροφής μου προς την πατρίδα.

Άσκηση **4** - Να **ζωγραφίσεις το γιορτινό τραπέζι που βρισκόταν ο Οδυσσέας.**

Ενότητα **14^η** : Ραψωδία Ι στίχοι **42 – 239 (περίληψη)**

Από την Τροία ο άνεμος έφερε τα 12 καράβια μου στη Θράκη. Καταστρέψαμε εκεί την πόλη των **Κικόνων** και διέταξα να φύγουμε αμέσως, οι ανόητοί όμως σύντροφοι κάθισαν να φάνε και πιουν.

Τότε δεχτήκαμε επίθεση από τους Κίκονες και χάσαμε 6 συντρόφους από κάθε καράβι. Συνεχίσαμε έτσι θλιμμένοι το ταξίδι.

Τα κύματα μας πήγαν μακριά, κι έπειτα από εννέα μέρες βρεθήκαμε στη χώρα των Λωτοφάγων.

Έστειλα εκεί 3 συντρόφους να δουν την περιοχή, αλλά εκείνοι έφαγαν γλυκό λωτό και αυτό τους έκανε να ξεχάσουν την πατρίδα και να μην θέλουν να φύγουν από εκεί, αλλά κατάφερα να τους πάρω μαζί μου.

Από εκεί τα πλοία μάς πήγαν στη χώρα των τεράστιων **Κυκλώπων**, που ζουν εκεί μόνοι τους, χωρίς νόμους·

Δεν καλλιεργούν τη γη, δεν έχουν καράβια·

Είναι βοσκοί και μαζεύουν καρπούς.

Διάλεξα 12 συντρόφους, πήρα και τον σάκο με το δυνατό γλυκό κρασί και πήγαμε στη σπηλιά του γίγαντα Κύκλωπα Πολύφημου.

Ο ίδιος έλλειπε και οι σύντροφοι με παρακαλούσαν να πάρουμε από κει φαγητό και να φύγουμε.

Εγώ όμως, δυστυχώς, δεν τους άκουσα, γιατί ήθελα να τον γνωρίσω.

Όταν μπήκε ο Κύκλωπας Πολύφημος με το κοπάδι του στη σπηλιά, έκλεισε την είσοδο με πέτρα τεράστια.

Έκανε τις δουλειές του και ξαφνικά μας είδε. Ρώτησε ποιοι είμαστε.

Του είπα την αλήθεια και ζήτησα φιλοξενία στο όνομα του Δία.

Εκείνος όμως μίλησε άσχημα για τους θεούς.

Άρπαξε δύο συντρόφους μου και τους έφαγε.

Το πρωί έφαγε άλλους δύο.

Έπειτα, έβγαλε το κοπάδι του για βοσκή κι έκλεισε την είσοδο της σπηλιάς με την τεράστια πέτρα.

Τότε είχα μία ιδέα για να καταφέρουμε να σωθούμε!

Ετοιμάσαμε ένα ξύλο με κοφτερή μύτη.

Το βράδυ, αφού έφαγε πάλι δύο συντρόφους μου, τον μέθυσά με το κρασί που είχα μαζί μου.

Του είπα ότι με λένε «**Κανένας**» και όταν κοιμήθηκε, τον τυφλώσαμε με την κοφτερή μύτη από το ξύλο.

Ο Πολύφημος ζητούσε βοήθεια!

Φώναζε ότι τον τύφλωσε ο Κανένας!

Έτσι, οι γείτονες του Κύκλωπα, νόμισαν ότι τρελάθηκε, ενώ εγώ γελούσα ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα της απάτης μου.

Από τη σπηλιά βγήκαμε χωρίς να μας καταλάβει ο γίγαντας.

Χωρίς να βλέπει έψαχνε με τα χέρια του να μας βρει στις πλάτες των προβάτων.

Αλλά εμείς όμως ήμασταν δεμένοι κάτω από τις κοιλιές τους.

Τρέξαμε και μπήκαμε στα καράβια μας παίρνοντας μαζί μας πολλά πρόβατα.

Όταν ξεκινήσαμε πάλι το ταξίδι μας φώναξα στον **Κύκλωπα**, ότι είμαι ο Οδυσσέας και μίλησα άσχημα για τον πατέρα του, τον Ποσειδώνα.

Τότε αυτός ζήτησε από τον θεό πατέρα του να μας τιμωρήσει.

Έτσι, όταν πατήσαμε πάλι στεριά και πρόσφερα θυσία στον Δία, για να τον ευχαριστήσουμε, εκείνος δεν τη δέχτηκε.

Σκεφτόταν μόνο πώς θα καταφέρει να μας τιμωρήσει.

Ραψωδία ι - στίχοι **240 – 512**

Η περιπέτεια του Οδυσσέα στην σπηλιά του Κύκλωπα.

Φτάσαμε τότε βιαστικά στη σπηλιά, εκείνος όμως δεν ήταν μέσα·
έβασκε στο λιβάδι τα παχιά πρόβατα.

Μπήκαμε στη σπηλιά και κοιτούσαμε έκπληκτοι
τα γεμάτα καλάθια με τυριά
και τα αρνιά που βέλαζαν στις μάντρες.

Τότε λοιπόν οι σύντροφοι με παρακάλεσαν
να πάρουμε όσα τυριά μπορούμε,
και πίσω να γυρίσουμε στα καράβια·
Όμως εγώ, δυστυχώς, δεν άκουσα,
ήθελα να τον δω, μήπως και ήταν φιλόξενος ο Κύκλωπας.
Αλλά δεν έδειξε καλοσύνη στους συντρόφους, όταν τους είδε.

Όταν ο Κύκλωπας μπήκε στη σπηλιά,
κουβαλούσε στην πλάτη του πολλά ξεραμένα ξύλα,
για να ανάψει φωτιά για το δείπνο του·
κι όπως τα ξεφορτώθηκε στη μέση της σπηλιάς,
έκανε τόσο πολύ θόρυβο, που εμείς τρομάξαμε
και πήγαμε στο βάθος της σπηλιάς·

Έπειτα έκλεισε τη σπηλιά, με μία τεράστια πέτρα
και ξεκίνησε ν' αρμέγει τα πρόβατά του.

Όταν τελείωσε τη δουλειά του, άναψε τη φωτιά,
τότε μας είδε και μας ρώτησε:

- Ξένοι, ποιοι είστε; Από πού έρχεστε;
Είστε έμποροι ή γυρνάτε στη θάλασσα
όπως κάνουν οι ληστές και κάνουν κακό στους άλλους;

Φοβηθήκαμε τόσο πολύ που μόνο εγώ του απάντησα :

- Εμείς είμαστε Έλληνες, ξεκινήσαμε από την Τροία,

και μέρες πολλές είμαστε στη θάλασσα.

Και να, η τύχη μας φέρνει εδώ!

Σου ζητάμε να μας φιλοξενήσεις,

κι ακόμη να μας δώσεις κάποιο δώρο,

Αλλά σεβάσου, τους θεούς· είμαστε ικέτες σου,

Και ο Δίας προστατεύει τους ικέτες και τους ξένους!

Έτσι του μίλησα, εκείνος όμως μου απάντησε:

- Είσαι ανόητος, ξένε! Έρχεσαι από μέρη μακρινά
και μου ζητάς να φοβάμαι τους θεούς;;
Μάθε λοιπόν, ότι οι Κύκλωπες δε νοιάζονται
για το τι λέει ο Δίας και οι άλλοι θεοί!
Είμαστε εμείς πολύ πιο δυνατοί από αυτούς.
Μα, τώρα πες μου, το καράβι σου πού το έχεις;

Με ρωτούσε αυτά, και ήθελε να μάθει για μένα κι άλλα.

Εγώ, όμως, που είμαι πονηρός, του απάντησα:

- Ααα, το καράβι μου το διέλυσε ο θεός Ποσειδώνας,
το έριξε πάνω σε βράχια και το πήρε ο άνεμος.
Μόνο εγώ, με τους συντρόφους μου, γλιτώσαμε τον θάνατο.

Έτσι του μίλησα, όμως αυτός δεν απάντησε.

Μόνο πετάχτηκε, άρπαξε με τα χέρια του δύο συντρόφους,
και τους έφαγε για βραδινό γεύμα.

Εμείς, χωρίς να μπορούμε να κάνουμε κάτι,

κλαίγαμε και προσευχόμασταν στον Δία, να μας λυπηθεί.

Τέλος, ξάπλωσε στη μέση της σπηλιάς,

και κοιμήθηκε ανάμεσα στα πρόβατά του.

Τότε κι εγώ σκέφτηκα να τον πλησιάσω και,

να του καρφώσω με το σπαθί μου το στήθος του.

Όμως, το ξανασκέφτηκα και δεν το έκανα.

Γιατί θα πεθαίναμε επιτόπου,
αφού δε θα μπορούσαμε μόνο με τα χέρια μας,
την βαριά εκείνη πέτρα της πόρτας να μετακινήσουμε.

Γι' αυτό και περιμέναμε, αναστενάζοντας, πότε θα ξημερώσει.
Όταν ξημέρωσε, άναψε φωτιά κι άρμεξε τα πρόβατα του.
Αφού τελείωσε τη δουλειά του,
άρπαξε πάλι δυο συντρόφους και τους έφαγε.
Έπειτα βγήκε με το κοπάδι του
κι έκλεισε με τον βράχο την πόρτα της σπηλιάς.
Εγώ σκεφτόμουν το κακό που μας βρήκε
και τι μπορούσαμε να κάνουμε για να σωθούμε...
Και τότε μια καλή ιδέα μου ήρθε στο μυαλό,
να ετοιμάσω ένα κοφτερό ξύλο και να του το μπήξω στο μάτι.
Όταν βράδιασε, ο γίγαντας γύρισε στη σπηλιά
και έκλεισε πάλι την πόρτα με τη μεγάλη πέτρα.
Άρμεξε τα πρόβατά του
και μετά πήρε πάλι δύο συντρόφους μου και τους έφαγε!

Τότε κι εγώ, πήγα πολύ κοντά και μίλησα στον Κύκλωπα,
και στο χέρι μου κρατούσα κρασί για να πιεί:

- Κύκλωπα, νααα όρίστε, πιες το κρασί,
τώρα που χόρτασες κρέας ανθρώπινο·
να δεις και μόνος σου τι ωραίο ποτό
έχει κρυμμένο το δικό μας το καράβι.

Του μίλησα, κι αυτός πήρε το κρασί,
το ήπιε αμέσως, κι ένιωσε μεγάλη απόλαυση!
Μετά ο Κύκλωπας, μου ζήτησε και δεύτερο ποτήρι και είπε:

- Αν είσαι σωστός, δώσε μου κι άλλο,
και πες μου και το όνομά σου!

Κι εγώ του έδωσα κι άλλο κρασί, ξανά και ξανά.
Και μόνο όταν πια ο Κύκλωπας ζαλίστηκε από το πολύ κρασί,
γύρισα προς το μέρος του και ευγενικά του μίλησα:

- Κύκλωπα, με ρωτάς το ξακουστό μου όνομα!
Ε, λοιπόν κι εγώ θα σου το πω·
Κανένας είναι το όνομά μου, με φωνάζουν Κανένα
η μάνα, ο πατέρας κι όλοι οι άλλοι φίλοι μου!

Έτσι του είπα, κι ο Κύκλωπας μου απάντησε:

- Τον Κανένα θα τον φάω τελευταίο!
Πρώτα θα φάω όλους τους άλλους συντρόφους σου!

Αυτά είπε ο Κύκλωπας και πέφτει πίσω ανάσκελα,
κι από το πολύ κρασί, κοιμήθηκε αμέσως.
Τότε κι εγώ έβαλα το μυτερό ξύλο στη φωτιά
και με τη βοήθεια των συντρόφων μου,
σηκώσαμε το ξύλο και το ρίξαμε στο μάτι του,
έτσι, τυφλώσαμε τον γίγαντα Πολύφημο, με το ένα μάτι.

Αυτός τότε άρχισε να φωνάζει από τον πόνο.
Τράβηξε από το μάτι του το μυτερό ξύλο,
και έκανε σαν τον τρελό!
Αμέσως, φώναξε δυνατά τους άλλους Κύκλωπες.
Εκείνοι, άκουσαν τη φασαρία και ήρθαν έξω από τη σπηλιά,
και τον ρωτούσαν τι είχε πάθει.

Μέσα από τη σπηλιά απάντησε ο Πολύφημος:

- Φίλοι μου, με σκοτώνει ο Κανένας.»

Κι εκείνοι του απάντησαν:

- Αν ο Κανένας σε σκοτώνει,
τότε ευχήσου στον πατέρα σου, τον Ποσειδώνα,
για να σε βοηθήσει.

Λέγοντας αυτά, έφυγαν κι εγώ χάρηκα,
που το όνομά μου τους ξεγέλασε!

Και την επόμενη μέρα, όταν ο Κύκλωπας
έβγαλε τα πρόβατά του έξω, για να βοσκήσουν.
τα ακουμπούσε στην πλάτη τους
μήπως και ήμασταν εμείς πάνω τους ανεβασμένοι.
Αλλά εμείς είχαμε κρυφτεί κάτω από τις κοιλιές τους!

Από το κοπάδι τελευταίο βγήκε ένα πρόβατο
που πάντα έβγαινε πρώτο.
Το ακούμπησε στην πλάτη ο Πολύφημος και είπε:

- Προβατάκι μου καλό, γιατί βγήκε εσύ
τελευταίο από τη σπηλιά;
Δεν το συνήθιζες να μένεις πίσω.
Το πρώτο ήσουν πάντα από όλα τα άλλα πρόβατα
κι έτρεχες έξω να φας το χορτάρακι
και πάλι πρώτο γυρνούσες στη σπηλιά όταν νύχτωνε.
Μάλλον θα ψάχνεις του αφεντικού σου, το μάτι, το δικό μου!
Με τύφλωσε αυτός ο κακός, που με μέθυσε με το κρασί του,
αυτός ο ΚΑΝΕΝΑΣ !!!
Όμως, δε θα μου γλιτώσει, μεγάλο κακό θα πάθει!

Έτσι μίλησε στο προβατάκι του και το άφησε να βγει έξω...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Πού βρίσκεται ο Οδυσσέας;

β. Ποιόν συνάντησε στη νέα του περιπέτεια;

γ. Τι ζήτησε ο Οδυσσέας από τον Πολύφημο;

ε. Πώς είπε ο Οδυσσέας ότι ονομάζεται στον Πολύφημο;

ζ. Τι πρόσφερε ο Οδυσσέας στον Πολύφημο;

θ. Πώς κατάφερε ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του να βγουν από τη σπηλιά του Κύκλωπα;

Άσκηση 2 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας έχει φτάσει στην Ιθάκη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας είχε την περιέργεια να δει από κοντά τον Κύκλωπα, Πολύφημο.	Σ	Λ
Ο Πολύφημος είναι βοσκός.	Σ	Λ
Ο Πολύφημος δέχτηκε με χαρά τον Οδυσσέα με τους συντρόφους του στη σπηλιά του.	Σ	Λ
Ο Πολύφημος σέβεται και τιμά τους Θεούς	Σ	Λ
Ο Πολύφημος έφαγε κάποιους από τους συντρόφους του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Κύκλωπας μέθυσε από το κρασί του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας κάρφωσε ένα ξίφος στη καρδιά του Κύκλωπα	Σ	Λ
Οι άλλοι Κύκλωπες βοήθησαν τον Πολύφημο.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του για να βγουν από τη σπηλιά κάθισαν στην πλάτη των προβάτων.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

α. Ξένοι, ποιοι είστε; κι από πού έρχεστε; Είστε έμποροι ή γυρνάτε στη θάλασσα όπως κάνουν οι ληστές;

β. Εμείς είμαστε Έλληνες, ξεκινήσαμε από την Τροία και τώρα ταξιδεύουμε στη θάλασσα.

γ. Κύκλωπα, σεβάσου τους θεούς. Είμαστε ικέτες σου. Ο Δίας προστατεύει τους ικέτες και τους ξένους.

δ. Κανένας είναι το όνομά μου, είπε ο Οδυσσέας.

ε. Με φωνάζουν Κανένα η μάνα, ο πατέρας μου και όλοι οι άλλοι φίλοι μου, είπε ο Οδυσσέας στον Κύκλωπα.

Άσκηση 4 - Να ζωγραφίσεις, όπως φαντάζεσαι, τη σπηλιά του Κύκλωπα Πολύφημου.

ΡΑΨΩΔΙΑ Ι

Ενότητα **15^η** - στίχοι **513 – 630**

Ο διάλογος του Οδυσσέα με τον τυφλωμένο Κύκλωπα

Τότε, μόλις βρεθήκαμε πιο μακριά από τη σπηλιά,

λύθηκα από την κοιλιά του προβάτου

και μετά έλυσα και τους συντρόφους μου.

Τρέξαμε όσο πιο γρήγορα μπορούσαμε,

ώσπου επιτέλους φτάσαμε στο πλοίο μας.

Εκεί οι υπόλοιποι σύντροφοι χάρηκαν για εμάς,

που ξεφύγαμε τον θάνατο·

θρηνούσαν όμως για τους άλλους, που τους έφαγε ο γίγαντας.

Κι όμως, εγώ είπα σε όλους πως δεν πρέπει να θρηγούν

και ότι πρέπει να βιαστούμε να φύγουμε με το πλοίο.

Όταν απομακρυνθήκαμε λίγο από το νησί

φώναξα πολύ δυνατά για να με ακούσει ο Κύκλωπας:

- Εεεε, Πολύφημε έπρεπε να τιμωρηθείς
που δεν φοβήθηκες να φας τους ξένους
που ήρθαν μέσα στο σπίτι σου!
Γι' αυτό και σε τιμώρησαν ο Δίας και υπόλοιποι θεοί!

Έτσι του μίλησα κι αυτός θύμωσε ακόμα πιο πολύ.

Παίρνει λοιπόν, μία τεράστια πέτρα και την έριξε στη θάλασσα!

Η θάλασσα τότε έκανε τεράστια κύματα

κι έφερε πάλι το καράβι στη στεριά!

Φώναξα στους συντρόφους μου , να κάνουν γρήγορα κουπί.

Ευτυχώς, καταφέραμε να βγούμε πάλι στη θάλασσα!

Ήμουν πολύ θυμωμένος πια και τότε είπα στον Κύκλωπα:

- Κύκλωπα, αν κάποιος κάποτε
σε ρωτήσει ποιος σε τύφλωσε, τότε να του πεις:
«Ο Οδυσσέας έβγαλε το μάτι μου, ο βασιλιάς της Ιθάκης».

Τότε ο **Κύκλωπας** μου απάντησε:

- Ήταν κάποτε στα μέρη μας ένας μεγάλος μάντης.
Αυτός μου είχε πει, λοιπόν, πως θα τυφλωθώ
από κάποιον Οδυσσέα.
Χρόνια περίμενα έναν άντρα σπουδαίο να φτάσει εδώ,
που θα ήταν γενναίος,
όμως τώρα ένας ασήμαντος, με τύφλωσε,
αφού πρώτα με νάρκωσε με το κρασί του.
Οδυσσέα, ένα πράγμα θα σου πω και να το ξέρεις,
ο πατέρας μου ο Ποσειδώνας,
θα σου δώσει ένα δώρο από μένα, όλα τα κακά μαζεμένα
για να γιατρέψω κι εγώ τον πόνο μου!

Προσευχή του Πολύφημου στον Ποσειδώνα

Αυτά είπε ο Κύκλωπας κι εγώ του απάντησα:

- Δεν θα μπορέσει να σε γιατρέψει,
ούτε ο πατέρας σου, ο Ποσειδώνας!

Έτσι του είπα, κι αυτός ευχήθηκε στον μεγάλο Ποσειδώνα:

- Άκουσέ με, Ποσειδώνα, πατέρα μου
κάνε μου τη χάρη κι αυτός ο Οδυσσέας

να μη γυρίσει ποτέ στο σπίτι του, στην Ιθάκη.
Αν όμως επιστρέψει στην πατρίδα του,
πρώτα να χάσει όλους τους συντρόφους του
κι εκείνος να ταλαιπωρηθεί πολύ!
Και μες στο σπίτι του να βρει πολλά άσχημα!

Αυτά είπε ο Πολύφημος στον θεό Ποσειδώνα
και ο θεός τον άκουσε...

Η άρνηση του Δία να δεχτεί τη θυσία που του πρόσφερε ο Οδυσσέας

Όταν φύγαμε από το νησί των Κυκλώπων,
μετά από ταξίδι συναντήσαμε μια άλλη στεριά.
Εκεί, βγάλαμε ένα από τα πρόβατα που πήραμε
από το κοπάδι του Κύκλωπα,
για να το προσφέρουμε ως θυσία στον θεό Δία.

Όμως, ο θεός δεν δέχτηκε την ιερή μου προσφορά,
μόνο σκεφτόταν πώς να χαθούν όλα τα καράβια,
και οι σύντροφοί μου.
Τότε, λοιπόν, μείναμε εκεί,
να τρώμε κρέας και να πίνουμε γλυκό κρασί.

Την άλλη μέρα που ξημέρωσε,
είπα στους συντρόφους μου
να ανέβουν στα πλοία για να συνεχίσουμε το ταξίδι ...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Πού βρίσκεται ο Οδυσσέας ;

β. Σε ποιους απευθύνεται ;

γ. Ποια από τις περιπέτειές του, τους περιγράφει ;

δ. Πώς κατάφερε ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του να βγουν από τη σπηλιά του Κύκλωπα;

ε. Πού πήγαν ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του όταν βγήκαν από τη σπηλιά του Κύκλωπα;

στ. Σε ποιον μίλησε ο Οδυσσέας και τι του είπε όταν το καράβι του ήταν πια στη θάλασσα και έφευγε;

ζ. Πώς αντέδρασε ο Κύκλωπας στα λόγια του Οδυσσέα;

η. Ποια είναι σύμφωνα με τον Οδυσσέα η αιτία της τιμωρίας του Ποσειδώνα;

θ. Τι ζήτησε ο Κύκλωπας από τον πατέρα του, τον Ποσειδώνα;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας προσπαθεί να φύγει από το νησί του Κύκλωπα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας δεν καταφέρνει να φτάσει στο πλοίο του.	Σ	Λ

Ο Οδυσσέας φεύγει από το νησί του Κύκλωπα χωρίς τους συντρόφους του.	Σ	Λ
Ο Κύκλωπας είναι θυμωμένος με τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Κύκλωπας γνώριζε από κάποιον μάντη, ότι θα τυφλωθεί από κάποιον που θα λέγεται Οδυσσέας.	Σ	Λ
Ο Κύκλωπας ζητάει από τον Δία την τιμωρία του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Κύκλωπας παρακαλάει τον θεό, ο Οδυσσέας να γυρίσει στην πατρίδα του.	Σ	Λ
Ο Κύκλωπας προσφέρει θυσία στον Δία.	Σ	Λ
Ο Δίας δέχεται τη θυσία του Οδυσσέα.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις και να μάθεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

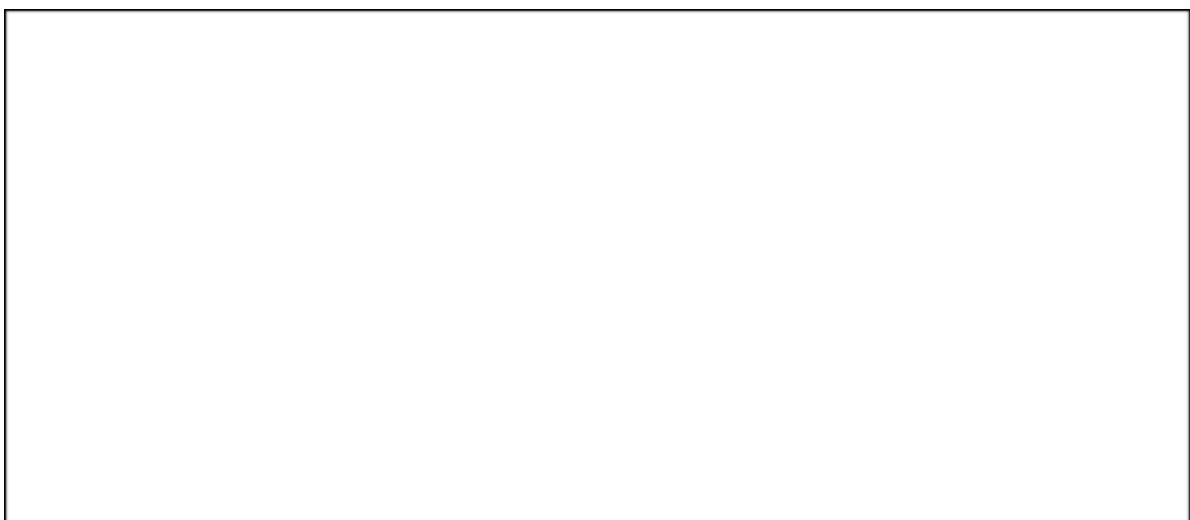
α. «Κύκλωπα έπρεπε να τιμωρηθείς γιατί δεν φοβήθηκες, μέσα στο σπίτι σου, τους ξένους να φας».

β. Ο Κύκλωπας πήρε μία τεράστια πέτρα και την έριξε κατά πάνω μας στη θάλασσα.

γ. Κύκλωπα, αν κάποιος κάποτε σε ρωτήσει ποιος σε τύφλωσε, να πεις: « Ο Οδυσσέας έβγαλε το μάτι μου, ο βασιλιάς της Ιθάκης».

δ. Άκουσε με, Ποσειδώνε, μακάρι ποτέ να μη γυρίσει στην πατρίδα του, ο Οδυσσέας, ο βασιλιάς της Ιθάκης.

Άσκηση **4** - Να **ζωγραφίσεις, όπως φαντάζεσαι το καράβι του Οδυσσέα.**

Ραψωδία κ, λ (περίληψη)

Ενότητα **16** - Στίχοι **(99 – 249)** (ανάλυση)

Ραψωδία κ :

Περίληψη

Ο Οδυσσέας συνεχίζει την αφήγησή του με τις περιπέτειες στο νησί του Αιόλου, θεού των ανέμων, και στη χώρα των ανθρωποφάγων Λαιστρυγόνων, όπου έχασε όλα του τα πλοία εκτός από το δικό του.

Με αυτό φτάνει στο νησί της μάγισσας Κίρκης, η οποία μεταμόρφωσε τους συντρόφους του Οδυσσέα σε γουρούνια. Για να φύγει από το νησί της Κίρκης, μετά από έναν ολόκληρο χρόνο, αναγκάζεται πρώτα να επισκεφθεί τη χώρα των νεκρών.

Ο Οδυσσέας λέει την ιστορία του :

Το καράβι μας έφτασε στην Αιολία, το νησί του Αιόλου, του θεού των ανέμων. Ο Αίολος μας φιλοξένησε εκεί ένα μήνα.

Πριν φύγουμε κι από εκεί, ο θεός Αίολος, μού έκανε δώρο έναν ασκό, δηλαδή έναν σάκο, όπου είχε κλείσει μέσα όλους τους αντίθετους ανέμους. Για να έχουμε καλό ταξίδι μέχρι την Ιθάκη.

Έπειτα από ταξίδι 9 ημερών, αρχίσαμε να βλέπουμε τα βουνά της πατρίδας μας, της Ιθάκης.

Όμως, κάποια στιγμή με πήρε ένας ύπνος γλυκός.

Οι σύντροφοι μου, βρήκαν την ευκαιρία να ανοίξουν τον σάκο, γιατί νόμιζαν ότι μέσα έκρυβε κάποιον θησαυρό.

Έτσι, δυστυχώς, τον άνοιξαν ...

Αμέσως πετάχτηκαν έξω όλοι οι κακοί άνεμοι.

Η θάλασσα γέμισε κύματα πολλά κι πήρε το καράβι μας και το πήγε αλλού! Γυρίσαμε πάλι στον Αίολο.

Εκείνος όμως, όπως ήταν λογικό, με έδιωξε.

Έπειτα από άλλες 6 μέρες ταξίδι, φτάσαμε στη χώρα των Λαιστρυγόνων. Οι Λαιστρυγόνες, ήταν κι αυτοί άνθρωποι γίγαντες. Ήταν πολύ άγριοι και πετούσαν πέτρες στα καράβια μου. Κατέστρεψαν τα έντεκα καράβια μου. Δυστυχώς, σώθηκε μόνο το δικό μου.

Με μόνο ένα καράβι, φτάσαμε σε ένα άλλο νησί, όπου κατοικούσε μία μάγισσα, η θεά Κίρκη.

Χώρισα τότε τους συντρόφους σε δύο ομάδες.

Στη μία ήμουν αρχηγός εγώ και στην άλλη ήταν ο Ευρύλοχος.

Η ομάδα του Ευρύλοχου, θα πήγαινε να δει και να μάθει σε ποιο νησί βρισκόμαστε.

Όταν έφτασαν στο παλάτι της Κίρκης, εκείνη τους πρόσφερε ένα μαγικό κρασί για να ξεχάσουν τα πάντα.

Και με το μαγικό ραβδί της, μεταμόρφωσε τους συντρόφους μου σε γουρούνια.

Μόνο ο Ευρύλοχος γλίτωσε και ήρθε στην παραλία που ήμασταν οι υπόλοιποι και μου είπε όλα τα τρομερά που έγιναν.

Έτρεξα τότε αμέσως εκεί, αν και ο Ευρύλοχος μου φώναζε να μην πάω!

Στη διαδρομή όμως, συνάντησα τον θεό Ερμή, ο οποίος ήθελε να με βοηθήσει.

Μου έδωσε ένα μαγικό βότανο για να γλιτώσω από τα μάγια της μάγισσας Κίρκης.

Έτσι, όχι μόνο δεν κατάφερε να με μεταμορφώσει, αλλά την ανάγκασα να κάνει ξανά τους συντρόφους μου ανθρώπους. Ήρθαν και οι υπόλοιποι σύντροφοι στο παλάτι της Κίρκης και χωρίς να το καταλάβουμε, πέρασε κιόλας ένας χρόνος εκεί.

Θυμηθήκαμε τότε ότι πρέπει να φύγουμε για να πάμε στην Ιθάκη.

Η Κίρκη τότε μου είπε ότι είναι μεγάλη ανάγκη να κατεβώ πρώτα στον Άδη, τον κόσμο των νεκρών, για να μου πει ο νεκρός πια μάντης Τειρεσίας πως θα καταφέρω να γυρίσω στην Ιθάκη.

Η μάγισσα Κίρκη μου έδωσε όλες τις πληροφορίες για το πως θα κατέβω στον Άδη και τι πρέπει να κάνω.

Ραψωδία λ:

Περίληψη

Ο Οδυσσέας διηγείται την περιπέτειά του στον Άδη, όπου συζητάει με τις ψυχές του μάντη Τειρεσία, της μητέρας του Αντίκλειας, του συντρόφου του Ελπήνορα και άλλων μεγάλων πολεμιστών που είχαν πεθάνει (Αγαμέμνονα, Αχιλλέα, Αίαντα).

Ο Οδυσσέας λέει την ιστορία του :

Ακολούθησα τις οδηγίες της μάγισσας Κίρκης κι έφτασα στον Κάτω Κόσμο, τον κόσμο των Νεκρών.

Πρώτη είδα την ψυχή του συντρόφου μου Ελπήνορα, που μου ζήτησε θάψω το σώμα του.

Εμφανίστηκε έπειτα ο μάντης Τειρεσίας και μου είπε όλα όσα θα γίνουν στο μέλλον, αλλά και τι πρέπει να κάνω όταν φτάσω στο νησί μου, την Ιθάκη.

Μετά, μίλησε η μητέρα μου, η Αντίκλεια: μου έδωσε πληροφορίες για τη γυναίκα μου, την Πηνελόπη, τον γιο μου τον Τηλέμαχο και τον πατέρα μου, τον Λαέρτη.

Δεν ήξερα ότι είχε πεθάνει. Ήθελα πολύ να την αγκαλιάσω, αλλά η ψυχή της, πέταξε μέσα από τα χέρια μου.

Όμως, τώρα πρέπει να σταματήσω να σας λέω για τις περιπέτειές μου. Είναι ώρα να κοιμηθούμε.

Οι Φαίακες άκουγαν τον Οδυσσέα χωρίς να μιλάνε, είχαν μαγευτεί από όλα όσα έλεγε και του ζήτησαν να συνεχίσει την ιστορία.

Κι έτσι ο Οδυσσέας συνέχισε να τους λέει για τις περιπέτειές του στον κόσμο των Πεθαμένων.

Τους είπε ότι συνάντησε πολλούς ανθρώπους που δε ζούσαν πια.

Κάποια στιγμή αποφάσισαν να φύγουν και να επιστρέψουν στον κόσμο των Ζωντανών.

Η επίσκεψη στον Κάτω Κόσμο τους είχε φοβίσει πολύ ...

Ραψωδία λ - Στίχοι **99 - 249**

Συνάντηση του Οδυσσέα με τον μάντη Τειρεσία και με τη μητέρα του

Και ήρθε και του Τειρεσία η ψυχή,
και αφού με αναγνώρισε αμέσως μου είπε :

- Την επιστροφή σου στην πατρίδα σου ζητάς, Οδυσσέα.
Όμως κάποιος θεός θα σε εμποδίσει ,
γιατί ο Ποσειδώνας έχει θυμώσει
που τύφλωσες τον ίδιο του τον γιο.
Για να γυρίσετε στην πατρίδα σας,
μία συμβουλή θα σου δώσω και γι' αυτό πρόσεξε!
Όταν φτάσετε στο νησί του Ήλιου,
να μην πειράξετε τα βόδια του, γιατί είναι ιερά!
Αν δε τα πειράξετε,
θα καταφέρετε να φτάσετε στην Ιθάκη.
Αν όμως τα πειράξετε , τότε προβλέπω μεγάλη καταστροφή,
για το καράβι σου και τους συντρόφους σου.

Αλλά κι εσύ, που ίσως γλιτώσεις,
θα χάσεις όλους τους συντρόφους,
και μετά από πολλά βάσανα
θα ταξιδέψεις με καράβι ξένο,
για να φτάσεις στην Ιθάκη.

Κι εκεί, στο σπίτι σου, στην Ιθάκη όταν φτάσεις
σε περιμένουν άλλες συμφορές,
μνηστήρες φαντασμένοι, ξοδεύουν την περιουσία σου
και θέλουν την γυναίκα σου να παντρευτούν.
Εσύ όμως θα θελήσεις να σκοτώσεις τους μνηστήρες.
Όταν τους μνηστήρες, στο παλάτι τους σκοτώσεις,
να προσφέρεις θυσίες στον Ποσειδώνα
και σε όλους τους άλλους θεούς.
Και τότε σου λέω ότι θα ζήσεις μέχρι τα γεράματα
και γύρω σου όλοι θα ζουν ευτυχισμένοι.

Αυτά μου είπε ο μάντης Τειρεσίας κι έφυγε.
Όσο για μένα, ακίνητος στεκόμουν.

Και τότε η μάνα μου με πλησίασε και μου είπε :

- Γιε μου, πώς ήρθες ζωντανός εδώ πέρα;
Μήπως πέθανες στον πόλεμο και ήρθες;;
Χρόνια ολόκληρα βασανίζεσαι, με το καράβι
Μήπως δεν πήγες στην Ιθάκη και
δεν είδες τη γυναίκα σου στο αρχοντικό σου;

Ρωτούσε η μάνα μου, κι εγώ τότε της απάντησα:

- Μάνα, ήρθα στον Άδη για να βρω τον μάντη Τειρεσία για να μου πει πως θα φτάσω στην Ιθάκη.
Αλλά πες μου εσύ πως πέθανες;
Πες μου ακόμη και για τον πατέρα μου,
και τον γιο μου που άφησα πίσω στην Ιθάκη.
Πες και για τη γυναίκα που παντρεύτηκα, την Πηνελόπη,
μήπως αγάπησε και παντρεύτηκε άλλον άντρα;

Αυτά τη ρώτησα και μου απάντησε η αγαπημένη μου μάνα:

- Ησύχασε, η Πηνελόπη είναι εκεί και κάνει υπομονή,
στο σπίτι σου κλαίει για εσένα.
Την περιουσία σου κανείς ακόμη δεν την άρπαξε·
Ο Τηλέμαχος παίρνει αυτά που του ανήκουν.

Όσο για τον πατέρα σου, αυτός μένει έξω στα χωράφια·
Εκεί βρίσκεται λυπημένος και περιμένει τη δική σου επιστροφή.
Κι εγώ από τη στεναχώρια μου πέθανα,
γιατί κοιμόμουν και ξυπνούσα με σένα που δεν ερχόσουν.

Αυτά μου είπε η μάνα μου κι εγώ τόσο ήθελα να την αγκαλιάσω.
Πήγα τρεις φορές να την αγκαλιάσω
όμως και τις τρεις φορές χάθηκε και πέταξε!

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Ποια από τις περιπέτειες του περιγράφει τώρα ο Οδυσσέας;

β. Με ποιους συνομίλησε ο Οδυσσέας στον Άδη;

γ. Γιατί θέλησε να συναντήσει ο Οδυσσέας τον μάντη Τειρεσία;

δ. Ποιος θεός σύμφωνα με τον μάντη εμποδίζει τον Οδυσσέα να γυρίσει στην Ιθάκη και γιατί;

ε. Τι συμβουλή έδωσε ο μάντης Τειρεσίας πως έπρεπε να αποφύγει ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του;

στ. Τι είπε στον Οδυσσέα η μητέρα του για την Πηνελόπη;

ζ. Γιατί πέθανε η μητέρα του Οδυσσέα;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας πήγε στον Άδη γιατί πέθανε.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας συνάντησε στον Άδη τον μάντη Κάλχα.	Σ	Λ

Ο μάντης είπε στον Οδυσσέα ότι θα επιστρέψει στην Ιθάκη χωρίς να αντιμετωπίσει καμία δυσκολία.	Σ	Λ
Ο μάντης είπε στον Οδυσσέα ότι πρέπει να φάνε αυτός και οι σύντροφοί του τα βόδια του Ήλιου.	Σ	Λ
Ο μάντης είπε στον Οδυσσέα ότι όταν φτάσει στην Ιθάκη , θα σκοτώσει τους μνηστήρες.	Σ	Λ
Ο μάντης είπε στον Οδυσσέα ότι θα πεθάνει στα βαθιά γεράματά του στην Ιθάκη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ζήτησε πληροφορίες από τη μητέρα του μόνο για τον γιο του.	Σ	Λ
Η μητέρα του Οδυσσέα πέθανε από εγκεφαλικό.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας μπόρεσε να αγκαλιάσει τη μητέρα του.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

α. Ο θεός Ποσειδώνας εμποδίζει την επιστροφή του Οδυσσέα στην Ιθάκη.

β. Στο σπίτι σου, όταν φτάσεις σε περιμένουν άλλες συμφορές, μνηστήρες θέλουν να παντρευτούν τη γυναίκα σου.

γ. Ο Οδυσσέας θα ζήσει μέχρι να γίνει πολύ γέρος.

δ. Η Πηνελόπη είναι στο παλάτι, στην Ιθάκη, κάνει υπομονή και περιμένει τον Οδυσσέα να γυρίσει πίσω.

Ραψωδία λ

Ενότητα **17^η** : στίχοι **376 - 433**

Είμαστε στο παλάτι του βασιλιά των Φαιάκων.
Όλοι είναι γύρω από τον Οδυσσέα
και ακούν που μιλάει για τις περιπέτειές του.
Τότε, η βασίλισσα των Φαιάκων, η Αρρήτη,
γυρίζει σε όλους και τους λέει:

- Φαίακες, πώς σας φαίνεται ο ξένος άντρας,
στην ομορφιά και στο μυαλό;
Είναι δικός μου φιλοξενούμενος, όμως κι εσείς,
να του προσφέρετε μεγάλα δώρα,
τώρα που τα έχει ανάγκη».

Αμέσως μίλησε ο Αλκίνοος, ο βασιλιάς των Φαιάκων και είπε:

- Ας κάνει λίγη υπομονή ο ξένος,
και να μείνει μαζί μας ως αύριο,
ώστε κι εγώ να του δώσω τα δώρα που του αξίζουν!

Τότε του απάντησε ο Οδυσσέας:

- Αλκίνοε, βασιλιά, που τόσο σπουδαίος είσαι
ακόμη κι αν μου λέγατε να μείνω ένα χρόνο εδώ,
θα δεχόμουν με χαρά.
γιατί θα γέμιζα με πολλά δώρα
κι όταν θα πήγαινα στην Ιθάκη,
θα ήμουν ο πιο τιμημένος από όλους.

Τότε μίλησε ξανά ο Αλκίνοος:

- Ωω Οδυσσέα, εσύ μπορείς να μας πεις τόσες ιστορίες
Τα λες τόσο ωραία κι εμείς μαθαίνουμε όλα αυτά
που πέρασες μέχρι να έρθεις εδώ πέρα.
Μα τώρα πες μου κάτι ακόμη,
μίλησε μου για όλους αυτούς τους γενναίους πολεμιστές
που μαζί τους πολέμησες στην Τροία.

Και ο Οδυσσέας ανταπάντησε στον Αλκίνοο :

- Αλκίνοε, θα σου πω κι άλλες ιστορίες,
για όλους εκείνους τους πολεμιστές,
που πολέμησαν μαζί μου στην Τροία.

Συνάντηση του Οδυσσέα με τον Αχιλλέα

Στον Κάτω Κόσμο που πήγα,

συνάντησα και την ψυχή του Αχιλλέα.

Του είπα ότι εκείνος είναι πιο ευτυχισμένος από μένα

γιατί εκείνος πέθανε και όλοι μιλάνε για τον γενναίο πολεμιστή,

ενώ εγώ είμαι ζωντανός

αλλά όλα τα κακά παθαίνω

και δεν έχω φτάσει ακόμη στην πατρίδα μου.

Έπειτα ο Αχιλλέας, ζήτησε να μάθει κάποια πράγματα

για τον γιο του, τον Νεοπτόλεμο.

Του είπα ότι ζει και περήφανος έχει γυρίσει στην πατρίδα του.

Και ο Αχιλλέας χάρηκε που ο γιος του είναι καλά

και πέταξε κι εκείνου η ψυχή μακριά κι έφυγε!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις

α. Τι προτείνει η Αρήτη στους υπόλοιπους Φαίακες;

β. Τι ζητούν η Αρήτη και ο Αλκίνοος από τον Οδυσσέα;

γ. Ποια ήταν η τύχη των άλλων Ελλήνων ηρώων μετά το τέλος του πολέμου στην Τροία, σύμφωνα με τον Οδυσσέα;

δ. Με ποιον μεγάλο ήρωα συνομιλεί στον Άδη ο Οδυσσέας;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Οι Φαίακες απολαμβάνουν την διήγηση του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Η Αρήτη και ο Αλκίνοος ζητούν από τον Οδυσσέα να φύγει για την Ιθάκη γρήγορα.	Σ	Λ
Οι Φαίακες πρόκειται να δώσουν ώρα στον Οδυσσέα όταν φύγει για την Ιθάκη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας δεν δέχεται να συνεχίσει να μιλάει για τις περιπέτειές του.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας συνεχίζει να περιγράφει την περιπέτεια του στο Άδη.	Σ	Λ
Στον Άδη συνάντησε επίσης τον Έκτορα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας είπε ευτυχισμένο τον Αχιλλέα για τον θάνατο του.	Σ	Λ
Ο Αχιλλέας ζητά να μάθει τι έγινε μετά τον πόλεμο, ο γιός του, ο Νεοπτόλεμος.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις **παρακάτω προτάσεις** του κειμένου:

α. Πριν φύγει ο Οδυσσέας για την Ιθάκη, οι Φαίακες θα του δώσουν πολλά δώρα.

β. Ο Οδυσσέας συνεχίζει να λέει ιστορίες από τον πόλεμο στην Τροία.

γ. Ο Οδυσσέας συνάντησε στον Κάτω Κόσμο, έναν μεγάλο πολεμιστή, τον Αχιλλέα.

δ. Ο Οδυσσέας θεωρεί ευτυχισμένο τον Αχιλλέα που έχει πεθάνει γιατί όλοι τώρα μιλάνε για εκείνον και πόσο γενναίος ήταν.

ε. Ο Οδυσσέας λέει στον Αχιλλέα, πως ο γιος του, ο Νεοπτόλεμος, είναι καλά και ζει ευτυχισμένος στην πατρίδα του.

Ενότητα **18^η** : ραψωδία «μ» και «ν»

Ραψωδία μ

Περίληψη :

Συνεχίζοντας το ταξίδι του ο Οδυσσέας, αφού αντιμετωπίζει τις Σειρήνες, τη Σκύλλα και τη Χάρυβδη, φτάνει στο νησί του Ήλιου. Εκεί, οι σύντροφοί του πεινασμένοι έσφαξαν τις ιερές αγελάδες του Ήλιου ο θεός Δίας τους τιμώρησε με θάνατο.

Μόνο ο Οδυσσέας, κατάφερε να σωθεί και η θάλασσα τον έριξε στο νησί της Καλυψώς, η οποία θέλει να τον κρατήσει για πάντα κοντά της.

Ο Οδυσσέας συνεχίζει να **περιγράφει** στους Φαίακες τις **περιπέτειές** του:

Όταν φύγαμε από τον Κάτω Κόσμο, επιστρέψαμε στο νησί της Κίρκης. Η Κίρκη μας είπε ότι έχουμε ακόμα πολλούς κινδύνους να αντιμετωπίσουμε. Μας μίλησε για:

- ο τις Σειρήνες που μαγεύουν τους περαστικούς με το τραγούδι τους·
- ο τις Συμπληγάδες Πέτρες που ανοιγοκλείνουν ασταμάτητα·

ο για τη Σκύλλα και τη Χάρυβδη, που τρεις φορές τη μέρα
ρουφά και ξερνά το νερό της θάλασσας·
ο και τα βόδια του Ήλιου, για τα οποία με είχε
προειδοποιήσει και ο μάντης Τειρεσίας.

Έτσι αποφύγαμε όλους αυτούς τους κινδύνους .
Εκτός από τον κίνδυνο στο νησί του Ήλιου ...

.

Όταν φτάσαμε στο Νησί του Ήλιου,
είπα σε όλους να μην αγγίζουν τα βόδια του Ήλιου,
γιατί θα πάθουμε μεγάλο κακό.
Είχαμε αρκετό φαγητό στο καράβι,
έτσι δεν πεινάσαμε!

Ο νοτιάς όμως μας κράτησε έναν μήνα στο νησί
και τα τρόφιμα τελείωσαν.
Απομακρύνθηκα τότε, για να προσευχηθώ στους θεούς
να δώσουν λύση στο πρόβλημά μας.
Έτσι, οι σύντροφοι μου βρήκαν την ευκαιρία
να σφάξουν τα βόδια του Ήλιου και να τα φάνε γιατί πεινούσαν
και όταν φτάσουμε στην Ιθάκη, να του κάνουν ένα ναό.
Τα θυσίασαν λοιπόν και άρχισαν να τα ψήνουν
και να τα τρώνε.
Όταν γύρισα και είδα τι είχε γίνει,
μεγάλος πόνος στην καρδιά με έπιασε.
Κατάλαβα πως μας περίμενε μεγάλο κακό.
Όταν σταμάτησαν οι άνεμοι και μπήκαμε στη θάλασσα
για να συνεχίσουμε το ταξίδι μας,
ο Δίας ξεκίνησε να κάνει το κακό.
Η θάλασσα γέμισε με τεράστια κύματα
και το καράβι μας έγινε χίλια κομμάτια.
Σώθηκα μόνο εγώ, όλοι οι σύντροφοί μου χάθηκαν.

Κατάφερα τότε να καθίσω πάνω σε ένα κομμάτι ξύλο.

Μετά από 9 ημέρες στη θάλασσα,

μπόρεσα να φτάσω σε ένα νησί, στο νησί της Καλυψώς.

Τα υπόλοιπα, αγαπημένοι μου Φαίακες,

τα γνωρίζετε ήδη.

Σας τα είπα όλα χθες ...

Ραψωδία ν

Περίληψη :

Την άλλη μέρα ο Οδυσσέας, με πλούσια δώρα των Φαίακων, φεύγει από τη χώρα τους και το άλλο πρωί οι ναύτες τον αφήνουν κοιμισμένο σε μία έρημη παραλία της Ιθάκης.

Όταν ξυπνάει ο Οδυσσέας, η θεά Αθηνά, είναι δίπλα του και τον ενημερώνει για τους νέους αγώνες που τον περιμένουν.

Τον μεταμορφώνει σε γέρο ζητιάνο και τον στέλνει στην καλύβα του Εύμαιου, του πιστού του δούλου, που του προσέχει τα ζώα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: «**ΜΝΗΣΤΗΡΟΦΟΝΙΑ**»

Με την άφιξη του Οδυσσέα στην Ιθάκη, τελειώνει και η αγωνία του να γυρίσει στην πατρίδα του.

Αρχίζει ο αγώνας του για την ηρεμία μέσα στο παλάτι.

Στο κομμάτι αυτό σχεδιάζεται και γίνεται η **μνηστηροφονία**, δηλαδή ο σκοτωμός των μνηστήρων.

Ραψωδία ν

Περίληψη :

Ο Οδυσσέας ξύπνησε το πρωί στην Ιθάκη, αλλά δεν ήξερε πού βρίσκεται. Τον πλησίασε τότε η θεά Αθηνά, του είπε ότι είναι στην Ιθάκη επιτέλους και τον ενημέρωσε για την κατάσταση του παλατιού. Του υποσχέθηκε να είναι δίπλα του μέχρι να γίνει κάτι με τους μνηστήρες. Άλλαξε τη μορφή του Οδυσσέα, τον έντυσε ζητιάνο και τον έστειλε στο καλύβι του βοσκού Εύμαιου.

Η Αθηνά μετά έφυγε για τη Σπάρτη, να φροντίσει για την επιστροφή του Τηλέμαχου.

Ραψωδία ν

Ενότητα **19^η** - Στίχοι **210 – 499**

Τότε ο Οδυσσέας ξυπνά στην Ιθάκη
την οποία δεν αναγνώρισε, τόσον καιρό που έλειψε στα ξένα.
Πετάχτηκε πάνω και κοιτώντας την ίδια την πατρίδα του,
αναστέναξε και είπε:

- Αλίμονο, σε ποια χώρα έφτασα πάλι!
Είναι άραγε άγριοι κι άδικοι οι άνθρωποι εδώ
ή μήπως είναι καλοί και φιλόξενοι;

Κι ήρθε τότε κοντά του η θεά Αθηνά,
μεταμορφωμένη σε νεαρό βοσκό.
Μόλις την είδε ο Οδυσσέας χάρηκε,

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ
στάθηκε απέναντί του και του είπε :

- Σε χαιρετώ φίλε μου,
πες μου σε παρακαλώ,
ποια είναι η χώρα αυτή και ποιοι άνθρωποι την κατοικούν;
- **Η Αθηνά του λέει ότι βρίσκεται στην Ιθάκη! -**

Η Αθηνά μεταμορφώθηκε πάλι σε θεά
και τότε μίλησε ξανά στον Οδυσσέα και είπε:

- Οδυσσέα, κανείς δεν μπορεί να σε ξεπεράσει
στην πονηριά και στην εξυπνάδα.
Μη μου πεις ότι δε με αναγνώρισες,
εγώ είμαι η θεά Αθηνά, η κόρη του Δία!
Ήρθα εδώ για να σε βοηθήσω.
Πρώτα θα σου κρύψω όλα αυτά τα δώρα
που σου χάρισαν οι Φαίακες για να μη σου τα κλέψει κανείς.
Και μετά θα σου πω όλα τα προβλήματα
που θα αντιμετωπίσεις στο σπίτι σου.
Και προσοχή, μη φανερώσεις σε κανένα, άντρα ή γυναίκα,
τον λόγο που επιστρέφεις μετά την τόση περιπλάνηση·
αν κάποιος σε βρίσει, εσύ δε θα μιλήσεις, θα κάνεις υπομονή!

Και τότε ο Οδυσσέας απάντησε στη θεά Αθηνά:

- Πες μου λοιπόν αν είναι αλήθεια
πως αυτό εδώ είναι το χώμα της γλυκιάς μου πατρίδας!

Απάντησε τότε η θεά Αθηνά, και τα μάτια της έλαμπαν:

- Ναι Οδυσσέα, είσαι στην πατρίδα σου, την Ιθάκη!

Κοίτα, να η ελιά με τα μακριά φύλλα
εκεί κάτω στο λιμάνι.

κι εκεί δίπλα θα δεις τη σπηλιά των νυμφών,
όπου κι εσύ τόσες θυσίες έκανες στους θεούς.
Κι αυτό το καταπράσινο βουνό είναι το Νήριτο.

Κι έτσι ο Οδυσσέας κατάλαβε
ότι επιτέλους βρίσκεται στην αγαπημένη πατρίδα του, την Ιθάκη.

Έπειτα, η θεά Αθηνά γύρισε στον Οδυσσέα και του είπε:

- Οδυσσέα, πρέπει τώρα να σκεφτείς
πώς θα αντιμετωπίσεις τους μνηστήρες,
που χρόνια τρώνε και πίνουν από την περιουσία σου
και θέλουν να παντρευτούν τη γυναίκα σου.
Όμως εκείνη δε θέλει κανέναν
και παρακαλάει να έρθει η ώρα που θα δει εσένα ξανά.

Τότε ο Οδυσσέας απαντάει στη θεά Αθηνά:

- Στεναχωριέμαι πραγματικά με όλα όσα μου λες
και μαθαίνω τι γίνεται στο παλάτι μου.
Μείνε δίπλα μου, να μου δίνεις θάρρος,
μήπως και καταφέρω να σκοτώσω τους μνηστήρες.

Απάντησε τότε η θεά Αθηνά στον Οδυσσέα:

- Υπόσχομαι να είμαι στο πλευρό σου, δε θα σε ξεχάσω, όταν θα φτάσει η ώρα για σκοτώσεις τους μνηστήρες.

Έλα τώρα κοντά μου, πρέπει να σου αλλάξω μορφή
να μη σε αναγνωρίζει κανένας,
ούτε η ίδια σου η γυναίκα, ούτε ο γιος σου.
Θα σε κάνω να φαίνεσαι γέρος, αδύναμος,
άσχημος και ζητιάνος.
Πρόσεξε όμως, πρώτα πρέπει να πας
στον αγαπημένο σου βοσκό, τον Εύμαιο
που προσέχει τα ζώα σου
και θέλει μόνο το καλό σου.
Ο Εύμαιος τον γιο σου αγαπά πολύ
και σέβεται τη γυναίκα σου, την Πηνελόπη.
Εκεί λοιπόν να μείνεις και να τον ρωτήσεις
για όλα όσα συμβαίνουν στο παλάτι.
Εγώ θα φύγω, θα πάω στην Σπάρτη
για να φέρω πίσω με ασφάλεια
τον γιο σου, τον Τηλέμαχο, που είναι εκεί.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Με ποια μορφή εμφανίζεται η Αθηνά στον Οδυσσέα;

β. Για ποιο λόγο η Αθηνά εμφανίστηκε στον Οδυσσέα μόλις αυτός έφτασε στην Ιθάκη;

γ. Τι κάνει η Αθηνά για πειστεί ο Οδυσσέας ότι βρίσκεται όντως στην Ιθάκη;

δ. Τι σχεδιάζουν ο Οδυσσέας μαζί με την Αθηνά;

ε. Που λέει η Αθηνά ότι πρέπει να πάει πρώτα ο Οδυσσέας και που θα πάει η ίδια;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας αναγνώρισε την Ιθάκη αμέσως μόλις έφτασε.	Σ	Λ
Η Αθηνά εμφανίστηκε ως βοσκόπουλο στον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέα φτάνοντας στην Ιθάκη δεν αντιμετώπισε κάποιο πρόβλημα.	Σ	Λ
Η Αθηνά έφτασε στην Ιθάκη γιατί ήθελε να βοηθήσει τον Οδυσσέα σκοτώσει τους μνηστήρες.	Σ	Λ
Η Αθηνά μεταμόρφωσε τον Οδυσσέα, για να μην τον αναγνωρίσει κανείς.	Σ	Λ
Η Αθηνά μεταμόρφωσε τον Οδυσσέα σε νεαρό πολεμιστή.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας αμέσως μετά τη συνάντησή του με την Αθηνά, θα πάει στο παλάτι.	Σ	Λ
Η Αθηνά αμέσως μετά τη συνάντησή του με τον Οδυσσέα, θα πάει στο παλάτι.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

α. Ο Οδυσσέας έφτασε στην Ιθάκη αλλά δεν την αναγνώρισε γιατί έλειπε χρόνια στα ξένα.

β. Η θεά Αθηνά μεταμόρφωσε τον Οδυσσέα σε γέρο ζητιάνο, για να μην τον αναγνωρίζει κανείς.

γ. Η θεά Αθηνά είπε στον Οδυσσέα να πάει να μείνει στην καλύβα του βοσκού Εύμαιου, γιατί είναι καλός και πιστός.

δ. Η θεά Αθηνά θα είναι πάντα δίπλα στον Οδυσσέα και θα τον βοηθάει, ακόμα και για να σκοτώσει τους μνηστήρες.

Περίληψη :

Ο Εύμαιος φιλοξενεί πρόθυμα τον άγνωστο ζητιάνο και ο Οδυσσέας παίρνει χρήσιμες πληροφορίες από εκείνον.

Ο Εύμαιος καλοδέχτηκε και φιλοξένησε στο καλύβι του τον «ζητιάνο» - Οδυσσέα. Από τη συζήτηση ο Οδυσσέας:

α. κατάλαβε ότι ο Εύμαιος ήταν πιστός βοσκός

β. τον άκουσε μιλάει με περηφάνια τη μεγάλη περιουσία του Οδυσσέ και να παραπονιέται που δεν είναι εκεί να τα δει

γ. τον είδε να αγανακτεί με τους μνηστήρες, που τρώνε και πίνουν κάθε μέρα στο παλάτι,

δ. άκουσε να του λέει για την Πηνελόπη, ότι είναι πιστή στον άνδρα της και δε θέλει τους μνηστήρες αλλά και ότι ρωτάει όλους τους ξένους αν έχουν ακούσει κάτι για τον άνδρα της.

δ. άκουσε, τέλος, για το ταξίδι του Τηλέμαχου στην Πύλο και στην Σπάρτη.

Ραψωδία ο**Περίληψη :**

Στο μεταξύ, ο Τηλέμαχος, φεύγει από τη Σπάρτη και φτάνει στην Ιθάκη. Αμέσως πηγαίνει στην καλύβα του Εύμαιου.

Ραψωδία π**Περίληψη :**

Εκεί, ο Εύμαιος πηγαίνει να ειδοποιήσει την Πηνελόπη ότι ο γιος της γύρισε.

Μέχρι να γυρίσει ο Εύμαιος, με τη βοήθεια της θεάς Αθηνάς, ο Οδυσσέας γίνεται πάλι ο ίδιος και όχι ζητιάνος και ο γιος του μαθαίνει ότι μπροστά του έχει τον πατέρα του, τον Οδυσσέα.

Στο παλάτι, η Πηνελόπη μαθαίνει ότι ο γιος της γύρισε.

Για την επιστροφή του Τηλέμαχου, έμαθαν και οι μνηστήρες αλλά δε χάρηκαν καθόλου.

Ο μνηστήρας Αντίνοος πρότεινε να προσπαθήσουν ξανά να βρουν τρόπο να σκοτώσουν τον Τηλέμαχο και να μοιράσουν οι μνηστήρες την περιουσία του Οδυσσέα.

Κανένας άλλος όμως μνηστήρας δε συμφώνησε γιατί φοβόντουσαν τους θεούς.

Η Πηνελόπη έμαθε για τα άσχημα σχέδια των μνηστήρων και ζήτησε από τον Αντίνοο να σταματήσει.

Το ίδιο βράδυ, ο βοσκός Εύμαιος επέστρεψε στο καλύβι του.

Ο Οδυσσέας ήταν πάλι ένας γέρος ζητιάνος, αφού τον είχε μεταμορφώσει πάλι η θεά Αθηνά.

Ραψωδία π

Ενότητα 21^η - στίχοι 1 – 172

Ο Τηλέμαχος επιστρέφει στην Ιθάκη κι αμέσως πηγαίνει στην καλύβα του βοσκού Εύμαιου.

Ο Οδυσσέας και βοσκός, ετοίμαζαν το πρωινό τους, όταν οι σκύλοι, είδαν τον Τηλέμαχο να έρχεται.

Κανένας σκύλος δε γάβγισε, μόνο κουνούσαν χαρούμενα την ουρά.

Τότε κατάλαβε ο Οδυσσέας, πως κάποιος γνωστός ήρθε, αφού οι σκύλοι δε γάβγισαν.

Όταν φάνηκε ο Τηλέμαχος στην πόρτα ο βοσκός ξαφνιασθηκε, Έτρεξε κοντά του, τον αγκάλιασε και τον φίλησε και του είπε:

- Ήρθες, γλυκό μου φως!
- Κι εγώ έλεγα πως δε θα σε ξαναδώ.
- Μα τώρα έλα μέσα, παιδί μου αγαπημένο,
- να σε χαρώ που είσαι πάλι εδώ,
- αφού γύρισες από τα ξένα!

Κι ο Τηλέμαχος απάντησε στον Εύμαιο:

- Μεγάλη μου χαρά, καλέ μου γέροντα·

για εσένα ήρθα εδώ, για να σε δω και να μου πεις
αν είναι ακόμη στο παλάτι η μάνα μου.

Και ο Εύμαιος απάντησε στον Τηλέμαχο ότι η μητέρα του είναι στο παλάτι και κλαίει για όσα γίνονται εκεί με τους μνηστήρες.

Ο Εύμαιος έβαλε στο τραπέζι κρέατα
για να φάει ο πεινασμένος Τηλέμαχος
και γλυκό κρασί για να πιεί.

Κι αφού χόρτασαν γύρισε ο Τηλέμαχος και ρώτησε:

- Πες μου, παππούλη, από πού μας ήρθε ο ξένος;
Από που κατάγεται;

Και τότε, ο Εύμαιος, του απάντησε:

- Και βέβαια θα σου πω, παιδί μου.
Από την μεγάλη Κρήτη λέει πως είναι,
γύρισε σε διάφορα μέρη
τώρα έφτασε στην Ιθάκη και ήρθε στο καλύβι μου.
Εγώ στον αφήνω και κάμε τον εσύ ό,τι θελήσεις .

Και ο λογικός Τηλέμαχος του είπε:

- Εύμαιε, πώς θα μπορούσα εγώ τον ξένο
να δεχτώ στο σπίτι μου, με όσα γίνονται εκεί;
Θα του δώσω ωραία ρούχα να φορέσει
αν το θελήσει
και θα του δώσω ξίφος και πέδιλα για τα πόδια του.
Μετά ας πάει στο καλό, εκεί που θέλει.

Αν πάλι προτιμάς να τον κρατήσεις στο καλύβι σου
κι εσύ να τον φροντίζεις εγώ θα στείλω ρούχα εδώ
και όση τροφή χρειαστεί για να έχει να τρώει.

Όμως εκεί, με τους μνηστήρες,
δεν θα τον αφήνα εγώ να έρθει.
Είναι τόσο κακοί άνθρωποι που θα τον κοροϊδέψουν
και τότε θα λυπηθώ πολύ.

Τότε ο Οδυσσέας μίλησε, με τη μορφή του γέρου ζητιάνου:

- Φίλε, θα ήθελα κι εγώ να πω κάτι.
Λυπάμαι πολύ που σε ακούω να νιώθεις ντροπή
για όσα γίνονται μέσα στο παλάτι.
Εγώ αν ήμουν νέος και γιος του μεγάλου Οδυσσέα
θα τους τιμωρούσα για όλα τα άσχημα που κάνουν.
Αν πάλι, επειδή είναι πολλοί με νικούσαν
καλύτερα μες στο παλάτι μου νεκρός να πέσω,
παρά να τους βλέπω να κάνουν πράγματα άσχημα.

Και τότε ο Τηλέμαχος απάντησε στον ξένο:

- Ξένε, ξεκάθαρα, θα σου μιλήσω.
ο Οδυσσέας μόνο εμένα άφησε σε τούτο το παλάτι.
Οι μνηστήρες τρώνε και πίνουν από ξένη περιουσία
και η μητέρα μου τους αφήνει, δεν τους διώχνει.
Αλλά αυτά νομίζω είναι πράγματα
για τα οποία θα αποφασίσουν οι θεοί κι όχι εγώ.
Εύμαιε, πήγαινε σε παρακαλώ στο παλάτι
και πες στη μητέρα μου ότι γύρισα, είμαι εδώ!

Κι έτσι ο Εύμαιος έφυγε για το παλάτι ...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Πώς κατάλαβε ο Οδυσσέας ότι κάποιος γνωστός έφτασε στην καλύβα του βοσκού Εύμαιου;

β. Πώς αντέδρασε ο βοσκός όταν είδε τον Τηλέμαχο;

γ. Τι υποσχέθηκε πώς θα προσφέρει ο Τηλέμαχος στον ξένο;

δ. Γιατί ο Τηλέμαχος δεν μπορούσε να φιλοξενήσει τον ξένο στο παλάτι;

ε. Σε ποια στέλνει ο Τηλέμαχος τον Εύμαιο;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας κατάλαβε πώς κάποιος γνωστός έφτασε στην καλύβα.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος μόλις επέστρεψε στην Ιθάκη, πήγε στο παλάτι	Σ	Λ
Ο βοσκός χάρηκε πολύ που είδε ξανά τον Τηλέμαχο.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος δεν ενδιαφέρθηκε να μάθει ποιος είναι ο ξένος.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος δέχτηκε να προσφέρει φιλοξενία στον ξένο στο παλάτι.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας λέει στον Τηλέμαχο πως αν ήταν στη θέση του θα αντιμετώπιζε με θάρρος τους μνηστήρες.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος λέει πώς ο λαός της Ιθάκης δε θέλει το κακό του.	Σ	Λ
Σύμφωνα με τον Τηλέμαχο η Πηνελόπη ζητάει να παντρευτεί κάποιον από τους μνηστήρες.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος στέλνει τον Εύμαιο να ανακοινώσει μόνο στη μητέρα του ότι έφτασε στην Ιθάκη.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

α. Έρθες, γλυκό μου φως! Κι εγώ έλεγα πως δε θα σε ξαναδώ.

β. Ο Τηλέμαχος ζητάει από τον Εύμαιο να μάθει ποιος είναι ο ξένος.

γ. Ο Τηλέμαχος δε θέλει να φιλοξενήσει τον ξένο στο παλάτι γιατί ντρέπεται για την άσχημη συμπεριφορά των μνηστήρων.

δ. Ο Οδυσσέας στεναχωριέται γιατί ο γιος του είναι λυπημένος.

ε. Ο Τηλέμαχος ζητάει από τον βοσκό Εύμαιο να πάει στο παλάτι και να πει στη μητέρα του ότι έχει γυρίσει.

Ενότητα **22** : Ραψωδία **π** – στίχοι **185 - 236**

Όταν έφυγε ο Εύμαιος, η Αθηνά κάλεσε τον Οδυσσέα έξω από το καλύβι, και του είπε:

- Οδυσσέα, ήρθε η ώρα να πεις στο παιδί σου,

τον Τηλέμαχο, ότι είσαι ο πατέρας του!

Μαζί να σχεδιάσετε το φόνο των μνηστήρων.

Ό,τι χρειαστείτε, εγώ, θα είμαι δίπλα σας!

Και τότε ακούμπησε στον ώμο η **θεά Αθηνά** τον **Οδυσσέα**
με το χρυσό ραβδί της!

Και ξαφνικά έγινε πάλι νέος, όπως ήταν πριν!

Τον έκανε πάλι Οδυσσέα και μετά η θεά εξαφανίστηκε ...

Ο Οδυσσέας τότε μπήκε στην καλύβα.

Τον είδε ο γιος του και ξαφνιάστηκε.

- Διαφορετικός μοιάζεις τώρα, ξένε,
μου φαίνεσαι πιο νέος, άλλος άνθρωπος ...

Πήρε τον λόγο τότε ο Οδυσσέας και του είπε:

- Είμαι ο πατέρας σου, παιδί μου,
που εσύ για χάρη μου υποφέρεις!

Αυτά είπε ο Οδυσσέας στον Τηλέμαχο,
τον φίλησε και πολλά δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια του!

Αλλά ο Τηλέμαχος δεν ήθελε να το πιστέψει
πως έβλεπε μπροστά του τον πατέρα του

Γι' αυτό είπε ο Τηλέμαχος στον Οδυσσέα:

- Όχι, δεν είσαι ο Οδυσσέας εσύ!!!
Όχι, δεν είσαι ο πατέρας μου !!!!
Κάποιος θεός μου κάνει αστεία!
Εσύ πριν ήσουν γέρος, ντυμένος με άσχημα κουρέλια,
και τώρα μοιάζεις σαν θεός!

Τότε ο Οδυσσέας απάντησε στον Τηλέμαχο:

- Τηλέμαχε, πρέπει να το πιστέψεις!
Εγώ είμαι ο πατέρας σου κι επιτέλους έφτασα στην Ιθάκη,
μετά από πολλά βάσανα!
Η θεά Αθηνά με έκανε πριν να μοιάζω με ζητιάνο,
και τώρα με έκανε όπως ήμουν πριν, ο Οδυσσέας!

Πατέρας και γιος τότε αγκαλιάστηκαν για πολλή ώρα.

Και οι δύο έκλαψαν αρκετά ώσπου ο Τηλέμαχος είπε :

- Με ποιο καράβι, αγαπημένε μου πατέρα, ήρθες;;
Ποιοι καλοί άνθρωποι σε έφεραν στην Ιθάκη;

Αμέσως του απάντησε ο Οδυσσέας:

- Παιδί μου, ένας πολύ καλός λαός
με βοήθησε να έρθω εδώ, οι Φαίακες.
Κι έπειτα η θεά Αθηνά έβαλε μπροστά ένα σχέδιο
θα μας βοηθήσει να σκοτώσουμε όλοι μαζί, εσύ κι εγώ
αυτούς τους απαίσιους μνηστήρες!
Έλα λοιπόν, πες μου, πόσοι είναι οι μνηστήρες;;;

Ο Τηλέμαχος αφού είπε στον Οδυσσέα για τους μνηστήρες άκουσε τον πατέρα του να λέει το σχέδιο:

- Τηλέμαχε, άκου τι θα κάνουμε!
Μόλις ξημερώσει, πήγαινε σπίτι με τους μνηστήρες.
Εγώ θα έρθω αργότερα όχι ως Οδυσσέας,
αλλά με τη μορφή ενός γέρου ζητιάνου.
Κι όταν εκείνοι με δουν και μου φερθούν άσχημα,

εσύ να κάνεις υπομονή, μη μιλήσεις!

Μόνο ήρεμα να τους ζητάς να σταματήσουν.

Αυτοί, φυσικά, δε θα σε ακούσουν.

Μόλις η θεά Αθηνά μου πει ότι είμαστε έτοιμοι,
τότε θα ξεκινήσει η μάχη με τους μνηστήρες.

Και ο Οδυσσέας συνεχίζει να λέει στον Τηλέμαχο,
το σχέδιό του:

- Και κάτι ακόμα θα σου πω, να το θυμάσαι·
Κανείς να μη μάθει στο παλάτι.
πως ο εγώ, ο Οδυσσέας βρίσκεται εδώ
Ούτε ο Λαέρτης, ο πατέρας μου να το μάθει
ούτε ο βοσκός ο Εύμαιος, ούτε κανείς άλλος,
ούτε και η ίδια η Πηνελόπη, η μάνα σου!
Μόνο εσύ κι εγώ, θα το ξέρουμε!
Μόνο έτσι θα δούμε, ποιος μας σέβεται,
και ποιος μας αγαπάει πραγματικά!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Ποια θεά μεταμόρφωσε τον Οδυσσέα;

β. Τι ζήτησε η θεά Αθηνά να κάνει ο Οδυσσέας με τον Τηλέμαχο, μόλις αυτός τον αναγνωρίσει;

γ. Πώς ένιωσε ο Τηλέμαχος όταν αναγνώρισε τον πατέρα του;

δ. Ποια είναι τα τρία πράγματα που ζητάει ο Οδυσσέας να κάνει ο Τηλέμαχος, μόλις επιστρέψει στο παλάτι;

α. _____

β. _____

γ. _____

ε. Ο Οδυσσέας με τι μορφή θα εμφανιστεί στο παλάτι;

στ. Οι θεοί θα βοηθήσουν τον Οδυσσέα και τον Τηλέμαχο να σκοτώσουν τους μνηστήρες;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Η Αθηνά μεταμορφώνει τον Οδυσσέα όσο ο βοσκός είναι στην καλύβα του.	Σ	Λ
Η Αθηνά μεταμορφώνει τον Οδυσσέα μέσα στην καλύβα.	Σ	Λ
Η Αθηνά εκτός από την ωραία μορφή, ντύνει τον Οδυσσέα και με ωραία ρούχα.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος αναγνωρίζει αμέσως τον πατέρα του.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος θυμώνει με τον πατέρα του που έλλειπε τόσα χρόνια.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος δεν ενδιαφέρεται να μάθει πως ο Οδυσσέας έφτασε στη Ιθάκη.	Σ	Λ
Οι δύο άνδρες αμέσως σχεδιάζουν την εξόντωση των μνηστήρων.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ζητάει από τον Τηλέμαχο να πάει πρώτα στο λιμάνι του νησιού.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ζητάει από τον Τηλέμαχο να μην αντιδράσει όταν οι μνηστήρες προσβάλλον τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ζητάει από τον Τηλέμαχο να πει μόνο στην Πηνελόπη ότι βρίσκεται στην Ιθάκη.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να αντιγράψεις τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου:

α. Ο Οδυσσέας λέει στον Τηλέμαχο ότι είναι ο πατέρας του.

β. Ο Οδυσσέας και ο Τηλέμαχος κάνουν μαζί ένα σχέδιο για να σκοτώσουν τους μνηστήρες στο παλάτι.

γ. Ο Οδυσσέας θα μεταμορφωθεί πάλι σε γέρο ζητιάνο.

δ. Κανένας στο παλάτι δε θα μάθει ότι ο ξένος – ζητιάνος

Άσκηση **4** - Να **ζωγραφίσεις τον Οδυσσέα, όπως τον φαντάζεσαι μετά την μεταμόρφωσή του από την Αθηνά.**

ΡΑΨΩΔΙΑ ρ

Ο Τηλέμαχος εκείνο το πρωί σηκώθηκε χαρούμενος.

Επιτέλους βρήκε τον πατέρα του.

Αμέσως ετοιμάστηκε και πήγε στο παλάτι.

Πήγε να δει τη μητέρα του, την Πηνελόπη.

Μόλις την είδε, της είπε αμέσως τι είχε μάθει στο ταξίδι του.

Ο Οδυσσέας ήταν ζωντανός αλλά παγιδευμένος στο νησί της Καλυψώς.

Την ίδια στιγμή, ο βοσκός Εύμαιος και ο Οδυσσέας, μεταμορφωμένος σε ζητιάνο, πάνε και αυτοί στο παλάτι.

Είναι η πρώτη φορά που θα πάει ο Οδυσσέας μετά από τόσα χρόνια.

Έξω από το παλάτι συνάντησε τον αγαπημένο του πιστό σκύλο, τον Άργο.
Ο Άργος, που ήταν πια πολύ γέρος, ήταν ξαπλωμένος πάνω σε κοπριά.
Παραιτημένος απ' όλους, γεμάτος τσιμπούρια.
Μόλις είδε τον Οδυσσέα, τον κατάλαβε αμέσως.
Του κούνησε την ουρά και μετά από λίγο πέθανε.
Τον περίμενε είκοσι χρόνια.
Ο Οδυσσέας, συγκινήθηκε που το είδε και λυπήθηκε πολύ που πέθανε.

Μετά από λίγο μπήκαν στο παλάτι.

Ο Οδυσσέας - ζητιάνος ζήτησε ελεημοσύνη από τον Τηλέμαχο,
και ο Τηλέμαχος του έδωσε κάτι με χαρά.
Όταν όμως πήγε να ζητήσει από τους μνηστήρες, εκείνοι του φέρθηκαν
απαίσια. Μάλιστα ο Αντίνοος του πέταξε ένα σκαμνί. Οι άλλοι μνηστήρες
βέβαια του υπενθύμισαν να προσέχει μήπως ήταν κάποιος θεός.

Ο Οδυσσέας-ζητιάνος δεν αντέδρασε, αλλά μέσα του σκεφτόταν την
εκδίκηση.

Ούτε ο Τηλέμαχος αντέδρασε, όπως τον είχε διατάξει ο πατέρας του.

Η Πηνελόπη άκουσε τη φασαρία και έμαθε τι έγινε. Ζήτησε από τον Εύμαιο
να δει τον ζητιάνο.

Ο Οδυσσέας-ζητιάνος θα τη συναντούσε το βράδυ, όταν οι μνηστήρες θα
είχαν φύγει.

Η ώρα της πρώτης συνάντησης πλησιάζει.

Άραγε πως θα αντιδράσει ο Οδυσσέας, όταν θα δει τη γυναίκα του μετά
από τόσο καιρό;

Άσκηση - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Τηλέμαχος είπε στη μητέρα του ότι ο Οδυσσέας είναι στην Ιθάκη.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας πήγε στο παλάτι με τον Τηλέμαχο.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας πήγε στο παλάτι με τον Εύμαιο.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας ήταν μεταμορφωμένος σε γέρο - ζητιάνο.	Σ	Λ
Ο σκύλος του Οδυσσέα τον αναγνώρισε και κούνησε την ουρά του χαρούμενος.	Σ	Λ
Οι μνηστήρες δέχτηκαν με χαρά τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Οι μνηστήρες φέρθηκαν απαίσια στον Οδυσσέα.	Σ	Λ

ΡΑΨΩΔΙΑ σ

Μετά από λίγο, στο παλάτι έφτασε ο Ίρος.

Ήταν ένας άλλος ζητιάνος, πολύ κακός. Δεν ήθελε να ζητιανεύει κανέναν άλλον στο παλάτι, γιατί δεν του άρεσε να μοιράζεται.

Έτσι όταν έμαθε πως είχε έρθει κι άλλος, αμέσως θύμωσε.

Μόλις είδε τον Οδυσσέα - ζητιάνο άρχισε να του φωνάζει και να τον βρίζει. Ήθελε να τον διώξει.

Οι μνηστήρες, που τους άρεσε να κάνουν πλάκα, τους έβαλαν να τσακωθούν. Όποιος κέρδιζε στον καβγά, θα του έδιναν μια ολόκληρη γίδα και ψωμί.

Ο Ίρος έκανε αμέσως επίθεση στον Οδυσσέα - ζητιάνο.

Όμως εκείνος με μία γροθιά τον έριξε κάτω.

Τότε όλοι οι μνηστήρες τον χειροκρότησαν.

Η Πηνελόπη άκουσε τη φασαρία και εμφανίστηκε μπροστά τους.
Ήταν πανέμορφη!! Μόλις κατάλαβε τι είχε γίνει,
μάλωσε τον Τηλέμαχο. Αυτός της είπε να μην ανησυχεί.

Ο Οδυσσέας - ζητιάνος μόλις είδε την όμορφη Πηνελόπη,
χτύπησε η καρδιά του δυνατά από αγάπη και χαρά.
Επιτέλους την έβλεπε μπροστά του, μετά από είκοσι χρόνια.
Όμως δεν μπορούσε να την πλησιάσει γιατί θα φανέρωνε θα
χαλούσε το σχέδιό του. Οι μνηστήρες έπρεπε να σκοτωθούν,
για να είναι ασφαλείς αυτός και η οικογένειά του.

Οι μνηστήρες βλέποντας την Πηνελόπη άρχισαν να την ρωτούν
και να την πιέζουν να διαλέξει έναν από αυτούς για άντρα της.

Αυτή όμως τους έλεγε ότι ακόμα αγαπάει τον άντρα της
και τον περιμένει να γυρίσει.

Μάλιστα τους μάλωσε που αντί να της δίνουν δώρα,
τρώνε από την ξένη περιουσία. Αυτά είπε και γύρισε στην κάμαρά της.

Ο Οδυσσέας κρυφά χαιρόταν πολύ που η γυναίκα του ακόμα
τον περιμένει και τον αγαπάει. Επίσης, θαύμαζε την εξυπνάδα
της για τον τρόπο που χειριζόταν τους μνηστήρες.

Έτσι, ένιωθε ακόμα πιο δυνατός για το σχέδιό του.

Το βράδυ έφτασε και οι μνηστήρες ήταν ακόμα στο παλάτι,
έτρωγαν και έπιναν από τα ξένα. Τότε ο Τηλέμαχος τους έδιωξε.

Οι μνηστήρες έφυγαν χωρίς να αντιδράσουν.

Ο Οδυσσέας - ζητιάνος, έμεινε στο παλάτι.

Σκεφτόταν πως θα έβαζε σε εφαρμογή το σχέδιο του.

Σκεφτόταν επίσης, ότι σύντομα θα συναντούσε την αγαπημένη του.

Η καρδιά του χτυπούσε και ακουγόταν πέρα ως πέρα.

Άσκηση 1 - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Ίρος ήταν ένας καλός ζητιάνος του παλατιού.	Σ	Λ
Οι μνηστήρες έβαλαν τους ζητιάνους να τσακωθούν.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη μάλωσε τον Τηλέμαχο για τον καβγά των ζητιάνων.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη περιμένει τον άνδρα της και δεν θέλει κανέναν άλλο μνηστήρα για άνδρα της.	Σ	Λ

Ραψωδία τ

Ήταν βράδυ λοιπόν, και οι μνηστήρες είχαν φύγει επιτέλους από το παλάτι.

Ο Οδυσσέας μαζί με τον Τηλέμαχο μετέφεραν τα όπλα και τα έκρυψαν. Δεν ήθελαν οι μνηστήρες να μπορούν να τα βρουν.

Ο Τηλέμαχος πήγε μετά στο δωμάτιό του να ξεκουραστεί.

Την ίδια στιγμή, κατέβηκε η Πηνελόπη.

Η ώρα της συνάντησης έφτασε. Πρώτα μίλησε εκείνη στον ξένο (Οδυσσέα).

Του είπε όλα της τα βάσανα.

Του είπε πως τόσο καιρό είχε ξεγελάσει τους μνηστήρες με τον αργαλειό της και πως έτσι είχε γλιτώσει τον γάμο.

Κάθε μέρα ύφαινε ένα υφαντό και κάθε βράδυ το χαλούσε.

Έτσι έμενε πιστή στον αγαπημένο της σύζυγο και δεν είχε κανένα πρόβλημα.

Δυστυχώς, όμως, οι μνηστήρες κατάλαβαν ότι τους κορόιδευε και τώρα την πίεζαν να διαλέξει κάποιον για να παντρευτεί.

Ήταν σε πολύ δύσκολη θέση.

Ο Οδυσσέας - ζητιάνος τότε της μίλησε.

Της είπε ψέματα πως είναι από την Κρήτη και ότι είχε συναντήσει κάποτε τον Οδυσσέα.

Μάλιστα της έδωσε ελπίδες ότι ο Οδυσσέας είναι ζωντανός και θα γυρνούσε σύντομα στο σπίτι του.

Η Πηνελόπη έκλαιγε με αυτά που της έλεγε.

Σε λίγο, φώναξε την Ευρύκλεια, την πιστή της δούλα, να του πλύνει τα πόδια.

Η Ευρύκλεια, την ώρα που του έπλενε τα πόδια, είδε μια πληγή στο γόνατό του. Τα έχασε.

Την ήξερε αυτήν την πληγή.

Την είχε πλύνει πολλές φορές παλιά.

Ήταν μια πληγή από τα δόντια κάποιου αγριογούρουνου.

Την είχε ο Οδυσσέας. Ο βασιλιάς της, ο αφέντης της.

Αμέσως κατάλαβε ότι αυτός ήταν ο Οδυσσέας.

Όμως, ο Οδυσσέας δεν την άφησε να πει την αλήθεια.

Την παρακάλεσε να το κρατήσει μυστικό, μέχρι να σκοτώσει όλους τους μνηστήρες και να είναι όλοι τους ασφαλείς.

Για καλή τους τύχη, η θεά Αθηνά φρόντισε

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ
να μην τους καταλάβει η Πηνελόπη.

Στη συνέχεια, η Πηνελόπη ξαναμίλησε με τον Οδυσσέα - ζητιάνο.
Του είπε πως σκέφτεται να παντρευτεί αναγκαστικά κάποιον.
Μάλιστα, σκέφτεται να οργανώσει έναν αγώνα τόξου
και όποιος μνηστήρας κερδίσει, αυτόν να παντρευτεί.
Ο Οδυσσέας συμφώνησε μαζί της, του φάνηκε καλή ιδέα!
Της είπε ακόμα να μην ανησυχεί
γιατί ο Οδυσσέας θα έρθει και θα τους κερδίσει όλους.
Μετά η Πηνελόπη του είπε για ένα όνειρο που είχε δει.

Ο Οδυσσέας της εξήγησε ότι ήταν σημάδι,
για την τιμωρία των μνηστήρων από τον άντρα της.
Στο τέλος η Πηνελόπη έφυγε για το δωμάτιό της.

Άσκηση **1** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Τηλέμαχος μαζί με τον πατέρα του έκρυψαν τα όπλα.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας συνάντησε την Πηνελόπη με την πραγματική του μορφή.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας είπε στην Πηνελόπη την αλήθεια.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη είπε τα βάσανά της στον Οδυσσέα-ζητιάνο.	Σ	Λ

Η Ευρύκλεια κατάλαβε τον βασιλιά της από την πληγή.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη είπε στον Οδυσσέα για τον αγώνα τόξου και πόσο πολύ χαίρεται που θα ξαναπαντρευτεί.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας- ζητιάνος έδωσε πολλές ελπίδες στην Πηνελόπη.	Σ	Λ

ΡΑΨΩΔΙΑ V

Είναι ακόμα νύχτα.

Ο Οδυσσέας βρίσκεται στο παλάτι, αλλά δεν μπορεί να κοιμηθεί.

Σκεφτόταν πως θα σκότωνε τους μνηστήρες.

Η θεά Αθηνά τότε εμφανίστηκε μπροστά του

και του είπε πως θα τον βοηθήσει.

Έτσι και αυτός ηρέμησε και αποκοιμήθηκε.

Την ίδια στιγμή ξύπνησε η Πηνελόπη από έναν εφιάλτη.

Προσευχήθηκε στη θεά Άρτεμις να της πάρει τη ζωή.

Ήθελε να πεθάνει, γιατί δεν ήθελε να παντρευτεί κάποιον άλλο.

Την άκουσε ο Οδυσσέας και ξύπνησε και αυτός.

Παρακάλεσε τον Δία για ένα σημάδι και αυτός έριξε ένα κεραυνό.

Το επόμενο πρωί φωνές ακούγονταν παντού.

Οι δούλες και η Ευρύκλεια ετοίμαζαν το επίσημο τραπέζι.

Ήταν πρώτη του μήνα, γιορτή αφιερωμένη στον θεό Απόλλωνα.

Την ίδια στιγμή, οι μνηστήρες συγκεντρώθηκαν πάλι στην αγορά.

Έψαχναν τρόπους για να σκοτώσουν τον Τηλέμαχο.

Πίστευαν ότι αυτός φταίει και δεν παντρεύεται η Πηνελόπη.

Όμως ξαφνικά, ένα κακό σημάδι εμφανίστηκε στον ουρανό.

Ήταν σημάδι ότι δεν θα κατάφερναν να σκοτώσουν τον Τηλέμαχο.

Μετά γύρισαν στο παλάτι.

Στο παλάτι άρχισαν πάλι να φέρονται απαίσια.

Γελούσαν και μιλούσαν άσχημα στον Τηλέμαχο και στον ξένο.

Η θεά Αθηνά επίτηδες τους έκανε να φέρονται ακόμα πιο τρελά.

Κανένας όμως δεν αντιδρούσε.

Ούτε ο Τηλέμαχος, ούτε ο Οδυσσέας - ζητιάνος.

Ήξεραν ότι έπρεπε να περιμένουν.

Το τέλος τους, πλησίαζε.

Άσκηση - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας είναι προβληματισμένος για το πως θα σκοτώσει τους μνηστήρες.	Σ	Λ
--	---	---

Οι θεοί είναι με το μέρος του Οδυσσέα.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη κοιμάται και βλέπει εφιάλτες.	Σ	Λ
Οι δούλες και η Ευρύκλεια ετοιμάζουν το επίσημο γιορτινό τραπέζι.	Σ	Λ
Οι μνηστήρες μιλάνε άσχημα στον Τηλέμαχο και στον Οδυσσέα - ζητιάνο.	Σ	Λ
Η θεά Αθηνά συμπαθεί τους μνηστήρες.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος και ο Οδυσσέας δεν αντιδρούν γιατί περιμένουν τη στιγμή της εκδίκησης.	Σ	Λ

ΡΑΨΩΔΙΑ Φ

Η Πηνελόπη εμφανίστηκε και αυτή στο γλέντι.

Στα χέρια της κρατούσε το τόξο του αγαπημένου της Οδυσσέα.

Ανακοίνωσε στους μνηστήρες ότι θα παντρευτεί κάποιον.

Γι' αυτό το λόγο θα οργάνωνε ένα αγώνα ανάμεσα στους μνηστήρες.

Όποιος νικούσε, θα έπαιρνε εκείνη για γυναίκα του.

Έτσι, θα παντρευόταν, όποιον κατάφερνε να λυγίσει το τόξο του Οδυσσέα και όποιον κατάφερνε να περάσει το βέλος από τις δώδεκα τρύπες πελεκιών.

Τα δώδεκα πελέκια θα στήνονταν το ένα μετά το άλλο.

Ο Τηλέμαχος στην αρχή απόρησε. Όμως γρήγορα κατάλαβε.

Πρώτα, λοιπόν, επαίνεσε τη μητέρα του ως έπαθλο.

Έπειτα, έστησε τα δώδεκα πελέκια ο ίδιος.

Στη συνέχεια, ζήτησε να δοκιμάσει αυτός πρώτα,
για να τιμήσει τον πατέρα του.

Πρώτος, λοιπόν, δοκίμασε ο Τηλέμαχος.
Έκανε τρεις προσπάθειες αλλά δεν τα κατάφερε.
Στην τέταρτη φορά θα τα κατάφερνε,
αλλά ο Οδυσσέας – ζητιάνος, του έκανε νόημα να αποτύχει.
Έτσι, ο Τηλέμαχος απέτυχε και έδωσε τη σειρά του στους υπόλοιπους.

Την ώρα που άρχιζαν οι μνηστήρες να δοκιμάζουν,
ο Οδυσσέας πήρε έξω από το παλάτι τον Εύμαιο και ένα άλλο
πιστό υπηρέτη και τους φανέρωσε ότι ήταν ο Οδυσσέας.
Τους έδειξε το σημάδι που είχε στο γόνατο, για να πειστούν.

Αυτοί τον αγκάλιασαν με συγκίνηση.
Τότε εκείνος τους αποκάλυψε το σχέδιο εξόντωσης των μνηστήρων.

Τους είπε ότι έπρεπε να του δώσουν το τόξο στο χέρι,
να κλειδώσουν τις δούλες και να κλείσουν τις πόρτες με
σχοινιά για να μην μπορούν να φύγουν οι μνηστήρες.
Σε λίγο ξαναμπήκαν μέσα. Κανένας από τους μνηστήρες
δεν είχε καταφέρει ακόμα να τεντώσει το τόξο.
Ο Οδυσσέας τότε ζήτησε να δοκιμάσει και αυτός.
Ο Αντίνοος, ο μνηστήρας, αρνήθηκε και μάλιστα με άσχημο τρόπο.
Η Πηνελόπη όμως και ο Τηλέμαχος τον άφησαν να δοκιμάσει.
Τότε, ο Τηλέμαχος είπε στην μητέρα του, την Πηνελόπη
να πάει μέσα στα δωμάτια μαζί με τις δούλες. Έτσι και έγινε.

Αφού έφυγε η Πηνελόπη, η Ευρύκλεια και ο άλλος πιστός
υπηρέτης έκλεισαν και κλείδωσαν τις πόρτες.

Οι δούλες κλείστηκαν κι αυτές σ' ένα δωμάτιο.

Τότε ο Εύμαιος έδωσε το τόξο στον Οδυσσέα.

Αυτός χαίδεψε το τόξο του

και με μεγάλη ευκολία το λύγισε και πέρασε το βέλος.

Έριξε το βέλος και το πέρασε μεμιάς μέσα από τις δώδεκα τρύπες.

Οι μνηστήρες τον κοίταζαν με το στόμα ανοιχτό.

Αμέσως ο Τηλέμαχος πήρε το δόρυ του

και στάθηκε δίπλα στον πατέρα του.

Η ώρα της εκδίκησης έφτασε ...

Άσκηση - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Η Πηνελόπη αποφάσισε να παντρευτεί όποιον κερδίσει στον αγώνα τόξου.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος δε θέλει να συμμετέχει στον αγώνα τόξου.	Σ	Λ
Το βέλος του τόξου πρέπει να περάσει ανάμεσα στα δώδεκα πελέκια.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος δοκιμάζει πρώτος για να τιμήσει τον πατέρα του.	Σ	Λ
Τελικά τον αγώνα κερδίζει ο Αντίνοος.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας λέει στους πιστούς του υπηρέτες ότι είναι ο ίδιος ο Οδυσσέας.	Σ	Λ

Η Πηνελόπη αρνείται στον Οδυσσέα – ζητιάνο να ρίξει με το βέλος.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη φεύγει από τον αγώνα, πριν ρίξει ο Οδυσσέας.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας τεντώνει με ευκολία το τόξο και περνάει το βέλος μέσα από τα δώδεκα πελέκια.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας και ο Τηλέμαχος είναι πλέον έτοιμοι για τη μεγάλη μάχη.	Σ	Λ
Η ώρα της εκδίκησης έφτασε.	Σ	Λ

Ραψωδία χ

Ο **Οδυσσέας** τότε πέταξε τα ρούχα του ζητιάνου. Με το τόξο στο χέρι και με τα βέλη δίπλα του, είπε με βροντερή φωνή:

- Το γλέντι τελείωσε.
Και ο αγώνας αυτός τελειώνει εδώ.
Τώρα ένας νέος αγώνας θα αρχίσει ξανά.
Εύχομαι ο θεός Απόλλωνας να με βοηθήσει.

Έτσι είπε και έριξε ένα βέλος στον Αντίνοο, που τον σκότωσε αμέσως, πριν προλάβει να αντιδράσει. Οι άλλοι μνηστήρες, που είδαν τον Αντίνοο νεκρό, φοβήθηκαν. Σηκώθηκαν και πήγαιναν γύρω - γύρω στην αίθουσα.

Έψαχναν όπλα. Αλλά δεν βρήκαν πουθενά.

Τα είχαν όλα μαζέψει για κακή τους τύχη.

Τότε οι **μνηστήρες** άρχισαν να βρίζουν τον Οδυσσέα :

- Ξένε, τι έκανες;

Σκότωσες το καλύτερο παλικάρι της Ιθάκης.

Ετοιμάσου τώρα να πεθάνεις.

Αυτά τα λόγια του είπαν.

Νόμιζαν πως ο Οδυσσέας τον σκότωσε κατά λάθος.

Δεν είχαν καταλάβει όμως πως και το δικό τους τέλος πλησίαζε.

Ο **Οδυσσέας** όμως τους είπε με άγρια φωνή:

- Άτιμοι σκύλοι, εσείς λέγατε

ότι δε θα γυρίσω ποτέ στο σπίτι μου,

μετά τον πόλεμο της Τροίας. Έτσι πιστεύατε.

Γι' αυτό τρώγατε και πίνατε ελεύθεροι

και καταστρέφατε την περιουσία μου.

Γι' αυτό ζητούσατε για γυναίκα σας, τη δική μου γυναίκα.

Δε φοβηθήκατε τίποτα. Ούτε τους θεούς.

Δε φοβηθήκατε ούτε την τιμωρία για όσα άσχημα κάνατε.

Τώρα όμως ήρθε η ώρα σας να τιμωρηθείτε.

Και θα τιμωρηθείτε πολύ σκληρά.

Μόλις οι μνηστήρες άκουσαν τον Οδυσσέα να λέει αυτά τα λόγια,
όλοι τρόμαξαν από το φόβο τους.

Έψαχναν να βρουν τρόπο να φύγουν, να σωθούν.

Τότε ο **Ευρύμαχος**, ένας μνηστήρας τόλμησε και μίλησε:

- Καλά και δίκαια μας τα λες, όποιος και αν είσαι.
Σωστά μας μιλάς, με αυτόν τον τρόπο,
για όλα όσα κάναμε μέσα και έξω από το παλάτι.
Όμως για όλα αυτά φταίει ο Αντίνοος, αυτός που σκότωσες.
Τα έκανε όλα αυτά, γιατί ήθελε να γίνει
ο νέος βασιλιάς της Ιθάκης.
Έτσι, ήθελε να σκοτώσει τον γιο σου και να παντρευτεί τη
γυναίκα σου. Μα τώρα τον σκότωσες.
Πήρε αυτό που του άξιζε.

Τώρα όμως λυπήσου τον λαό σου. Μη μας σκοτώσεις.
Και εμείς θα στα ξεπληρώσουμε όλα.
Θα σου φέρουμε ζώα, μάλαμα και χαλκό. Ό,τι θελήσεις. Μη
μας σκοτώσεις! Θα σου φέρνουμε δώρα,
μέχρι να μας συγχωρήσεις.
Γιατί όντως, πολύ σε στεναχωρήσαμε.

Ο Οδυσσέας τον κοίταξε άγρια και του είπε:

- Αχ, Ευρύμαχε, νομίζεις ότι θα γλιτώσετε
αλλά κάνεις λάθος.
Ακόμα και αν μου φέρετε όλα τα πλούτη του κόσμου,
τίποτα δε θα με κάνει να σας συγχωρήσω.
Θα πληρώσετε όλα σας τα λάθη με τη ζωή σας.
Σας δίνω μια επιλογή όμως:
Ή θα κάνετε αγώνα μαζί μου και θα πεθάνετε

ή θα προσπαθήσετε να το φύγετε από εδώ
αλλά και πάλι θα σας σκοτώσω όλους.
Κανένας όμως, δε θα γλιτώσει.

Έτσι, η μάχη ξεκίνησε και ήταν πολύ άγρια.
Ο Οδυσσέας και ο Τηλέμαχος μαζί με τους δυο πιστούς τους
υπηρέτες σκότωναν έναν έναν τους μνηστήρες.
Η θεά Αθηνά μεταμορφωμένη σε Μέντορα
σκότωσε μερικούς κι αυτή.

Στο τέλος είχαν όλοι πεθάνει.
Ο Οδυσσέας είχε πάρει την εκδίκηση του για το κακό που
έκαναν όλοι αυτοί στην οικογένειά του και στο παλάτι του.

Μόλις τους σκότωσε όλους,
φώναξε την Ευρύκλεια, την πιστή του δούλα.
Της είπε να φέρει τις άπιστες δούλες,
για να καθαρίσουν τα αίματα στο παλάτι και στην αυλή,
αλλά και για να τις τιμωρήσει.

Ύστερα, ήρθαν οι πιστές του δούλες.
Έκλαιγαν και του φιλούσαν τα χέρια και τα πόδια.
Ο Οδυσσέας έκλαιγε κι αυτός. Στο τέλος, με θειάφι και φωτιά
ο χώρος εξαγνίστηκε από το φονικό που είχε γίνει.
Φαινόταν σαν να μην είχε γίνει τίποτα.

Έτσι έγινε η μνηστηροφονία,
η δολοφονία δηλαδή των μνηστήρων.
Επιτέλους ο Οδυσσέας πήρε την εκδίκηση του.

Τώρα θα μπορούσε επιτέλους να ηρεμήσει και να ενωθεί ξανά με την οικογένειά του.

Ή μήπως είχε κι άλλα προβλήματα να αντιμετωπίσει;

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Ποιον σκότωσε πρώτο ο Οδυσσέας;

β. Ποιος μνηστήρας πήρε το λόγο και σε ποιον έριξε όλο το φταίξιμο;

γ. Γιατί ήθελε ο Οδυσσέας να τιμωρήσει τους μνηστήρες;

δ. Ο Οδυσσέας σκότωσε όλους τους μνηστήρες; **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

ε. Τι έγινε με τις άπιστες δούλες;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας άφησε τους μνηστήρες να φύγουν.	Σ	Λ
Πρώτος σκοτώθηκε ο Αντίνοος.	Σ	Λ
Ο Αντίνοος ήθελε να γίνει βασιλιάς της Ιθάκης.	Σ	Λ
Η θεά Αθηνά βοήθησε τον Οδυσσέα, σκοτώνοντας κι αυτή μερικούς μνηστήρες.	Σ	Λ
Οι άπιστες δούλες καθάρισαν τα αίματα και μετά ο Οδυσσέας τις σκότωσε όλες.	Σ	Λ
Ο χώρος εξαγνίστηκε με νερό και αλάτι.	Σ	Λ

Άσκηση 5 - Να ζωγραφίσεις

- **όπως φαντάζεσαι τη δολοφονία των μνηστήρων**

ΡΑΨΩΔΙΑ Ψ

Η μάχη έγινε.

Οι μνηστήρες και οι άπιστες δούλες είχαν σκοτωθεί.

Το παλάτι είχε καθαριστεί.

Τότε η Ευρύκλεια έτρεξε χαρούμενη να ειδοποιήσει την Πηνελόπη ότι ο Οδυσσέας γύρισε και ότι οι μνηστήρες είχαν σκοτωθεί. Η Πηνελόπη δεν την πίστεψε.

Τότε η **Ευρύκλεια** είπε στην Πηνελόπη:

- Έλα κυρά μου να δεις
και άμα σου λέω ψέματα, σκότωσέ με !!

Τότε μίλησε η **Πηνελόπη** και είπε στην Ευρύκλεια:

- Καλή μου και πιστή μου Ευρύκλεια,
είμαι πολύ βασανισμένη και δύσκολα μπορώ να σε πιστέψω.
Αλλά πάμε μαζί να δούμε τους σκοτωμένους μνηστήρες
και ποιος τους σκότωσε.

Έτσι, κατέβηκαν μαζί κάτω στην αίθουσα.

Έκατσε απέναντι από τον Οδυσσέα

αλλά κανείς τους δεν μιλούσε.

Μόνο τον κοίταζε άφωνη και την κοίταζε κι αυτός.

Τότε ο **Τηλέμαχος** πήρε τον λόγο και είπε:

- Μάνα είσαι πολύ σκληρή.
Τον κοιτάς τόση ώρα, αλλά δεν του μιλάς.
Δεν τον αγγίζεις, δεν το αγκαλιάζεις.
Πως αντέχεις; Δεν το καταλαβαίνω.

Τότε η **Πηνελόπη** μίλησε ξανά:

- Γιε μου, έχω μείνει άφωνη.
Νιώθω μεγάλη έκπληξη. Δεν ξέρω τι να πω.
Αν είναι πράγματι ο Οδυσσέας αυτός εδώ, ο πατέρας σου,
υπάρχουν κάποια πράγματα, που μόνο εγώ
και αυτός γνωρίζουμε. Κρυφά από όλους τους άλλους.

Ο Οδυσσέας τότε χαμογέλασε. Δεν της είπε τίποτα,
μόνο γύρισε στον Τηλέμαχο και είπε:

- Τηλέμαχε, γιε μου, άφησε τη μάνα σου.
Τώρα δυσκολεύεται να με πιστέψει
έτσι βρώμικος και με κουρέλια, όπως είμαι.
Σίγουρα γρήγορα θα καταλάβει την αλήθεια.

Μετά συζήτησαν το πρόβλημα που θα είχαν
με τους συγγενείς των μνηστήρων.
Σίγουρα θα ζητούσαν κι αυτοί εκδίκηση.

Έτσι, ζήτησε να στηθεί μια γιορτή,
για να μην καταλάβει κανείς το φονικό που είχε γίνει.
Στη συνέχεια, ο Οδυσσέας πήγε και πλύθηκε
και έβαλε ωραία ρούχα.
Ξαναγύρισε πίσω και έκατσε πάλι απέναντι στη γυναίκα του.
Ζήτησε από όλους να φύγουν ώστε να μείνουν μόνοι τους.

Τότε ο Οδυσσέας είπε στην Πηνελόπη:

- Πηνελόπη, απ' όλες τις γυναίκες,
εσύ είσαι η πιο παράξενη.
Οι θεοί σου έχουν δώσει σίγουρα μια σκληρή καρδιά.
Κάθεσαι εδώ και με κοιτάς τόση ώρα
και ακόμα δεν ήρθες να με αγκαλιάσεις.
Έχουμε περάσει τόσα βάσανα! Έλεος!
Έχουν περάσει είκοσι χρόνια !!

Μετά ο Οδυσσέας είπε στην Ευρύκλεια:

- Έλα καλή μου γερόντισσα,
στρώσε μου το κρεβάτι μου να πάω να κοιμηθώ.
Αυτή εδώ η Πηνελόπη είναι τελείως άκαρδη !!

Τότε η Πηνελόπη απάντησε στον Οδυσσέα:

- Με λες σκληρή και άκαρδη.
Ακόμα θυμάμαι πως ήσουν πριν είκοσι χρόνια,
όταν έφυγες για την Τροία.

Τι θέλεις τώρα να σου πω;;;
Δεν έχω τίποτα να πω!
Άντε καλή μου Ευρύκλεια, τράβηξε το κρεβάτι
έξω από το δωμάτιό μου και στρώσε του να κοιμηθεί.

Η Πηνελόπη το είπε αυτό για να δοκιμάσει τον Οδυσσέα.
Ήθελε να σιγουρευτεί ότι ο άντρας αυτός είναι ο Οδυσσέας.
Υπήρχε ένα μυστικό σχετικά με το κρεβάτι τους,
που το ήξερε μόνο αυτή και ο Οδυσσέας.

Και όντως ο Οδυσσέας θύμωσε και της απάντησε:

- Τι είναι αυτά που λες, γυναίκα;
Κανένας θνητός δεν μπορεί να μετακινήσει το κρεβάτι μας.
Μόνο αν κατέβει κάποιος θεός από τον Όλυμπο,
μπορεί να το μετακινήσει και το ξέρεις καλά.
Το ξέρεις γιατί εγώ ο ίδιος το έφτιαξα το κρεβάτι μας.
Θυμάσαι;
Είχε φυτρώσει μια ελιά στο δωμάτιό μας

και εγώ με τα ίδια μου τα χέρια το σκάλισα.

Και μετά του έβαλα δέρμα βοδιού και χρυσάφι.

Ένα όμως δεν ξέρω και ανησυχώ.

Μήπως το ξερίζωσε κανείς; Πες μου !!

Η Πηνελόπη τότε τα έχασε!

Λύγισαν τα πόδια της και πήγε να σπάσει η καρδιά της.

Ήταν αυτός!! Ήταν ο άντρας της που περίμενε τόσα χρόνια.

Έτρεξε και τον αγκάλιασε σφιχτά και τον φίλησε!

Μετά με πολλή συγκίνηση του είπε η Πηνελόπη:

- Άντρα μου, Οδυσσέα μου, συγχώρεσε με.

Τόσα χρόνια χάσαμε.

Δε μεγαλώσαμε μαζί και δεν ήξερα αν θα γεράσουμε μαζί.

Περάσαμε τόσα βάσανα.

Φέρθηκα έτσι γιατί ήθελα να σιγουρευτώ ότι είσαι εσύ

και όχι ένας ξένος που ήρθε για να κλέψει τη θέση σου.

Μα τώρα επιτέλους είσαι εδώ!

ΕΤΣΙ:

μαζί αγκαλιασμένοι, έκλαιγαν και έλεγαν τα βάσανα τους.

Η Πηνελόπη του είπε όλα όσα είχαν γίνει με τους μνηστήρες,

και την αγωνία της αν θα τον ξανάβλεπε.

Ο Οδυσσέας της είπε για όλες τις μάχες στον Τρωικό πόλεμο

και όλες του τις περιπέτειες μέχρι να φτάσει στην Ιθάκη.

Μετά αγκαλιασμένοι και ευτυχισμένοι, αποκοιμήθηκαν.

Άσκηση **1** - Να απαντήσετε σύντομα στις ερωτήσεις:

α. Πως αντέδρασε η Πηνελόπη όταν η Ευρύκλεια της είπε ότι ο Οδυσσέας γύρισε και σκότωσε και τους μνηστήρες;

β. Πως αντέδρασε η Πηνελόπη όταν είδε τον Οδυσσέα;

γ. Γιατί μάλωσε ο Τηλέμαχος τη μητέρα του;

δ. Ο Οδυσσέας θύμωσε στην αρχή με τη συμπεριφορά της Πηνελόπης;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ε. Ποιο ήταν το μυστικό όπου η Πηνελόπη αναγνώρισε τον Οδυσσέα;

Άσκηση **2** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Η Ευρύκλεια αποκάλυψε την αλήθεια στην Πηνελόπη.	Σ	Λ
Η Πηνελόπη αναγνώρισε αμέσως τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Ο Τηλέμαχος υπερασπίστηκε την συμπεριφορά της μητέρας του.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έφτιαξε το κρεβάτι από μια καρυδιά.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας έφτιαξε το κρεβάτι από μια ελιά που φύτεψε στο δωμάτιο τους.	Σ	Λ
Οι δυο σύζυγοι επιτέλους ενώθηκαν.	Σ	Λ

Άσκηση **3** - Να χαρακτηρίσετε με τρία επίθετα την Πηνελόπη και τον Οδυσσέα.

Πηνελόπη :

α. _____

β. _____

γ. _____

Οδυσσέας :

α. _____

β. _____

γ. _____

ΡΑΨΩΔΙΑ ω

Η αναγνώριση έγινε. Το ζευγάρι έσμιξε και η οικογένεια ενώθηκε ξανά.

Ο Οδυσσέας ήταν σχεδόν ευτυχισμένος.

Κάτι έλειπε ακόμα για να ολοκληρωθεί η ευτυχία του.

Ο Οδυσσέας μαζί με τον Τηλέμαχο και τους δυο βοσκούς του πήγαν να βρουν τον πατέρα του τον Λαέρτη.

Πήγαν στα κτήματα που έμενε εκεί ο Λαέρτης.

Ο Οδυσσέας έστειλε τους άλλους στην αγροικία και πλησίασε μόνος του τον πατέρα του, που ήταν στο περιβόλι.

Ήταν πολύ ταλαιπωρημένος και γερασμένος.

Όταν πλησίασε ο Οδυσσέας, ο Λαέρτης δεν τον γνώρισε.

Ο Λαέρτης ρώτησε τον ξένο ποιος είναι.

Εκείνος του απάντησε με μια ψεύτικη ιστορία.

Ο Λαέρτης άρχισε να μιλάει για τον γιό του και την ιστορία του.

Ο Οδυσσέας δεν άντεξε και του είπε όλη την αλήθεια.

Ο Λαέρτης όμως δεν τον πίστεψε.

Τότε ο Οδυσσέας του έδειξε το σημάδι στο γόνατο

ΓΙΑΛΙΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΕΝΙΑ
και είπε την ιστορία του και πράγματα από τότε που ήταν
παιδί. Όταν ο Λαέρτης κατάλαβε ότι ήταν ο Οδυσσέας
αγκαλιάστηκαν και έκλαιγαν.

Μετά την αναγνώριση πήγαν μαζί στην αγροικία.
Εκεί ο Οδυσσέας του είπε ότι σκότωσε τους μνηστήρες.
Στη συνέχεια άρχισαν με φαγητό να το γιορτάζουν.

Την ώρα που έτρωγαν στο καλύβι του Λαέρτη,
οι συγγενείς των μνηστήρων έφτασαν στο παλάτι.
Αφού δε βρήκαν τον Οδυσσέα εκεί,
πήγαν προς το καλύβι του Λαέρτη.

Ξεκίνησε λοιπόν ξανά μια μεγάλη μάχη
ανάμεσα στον Οδυσσέα και τους συγγενείς των μνηστήρων.
Τότε όμως εμφανίστηκε η θεά Αθηνά και είπε σε όλους
να πετάξουν τα όπλα. Ξαφνιάστηκαν, φοβήθηκαν και τα πέταξαν.
Στη συνέχεια ορκίστηκαν πίστη στον βασιλιά Οδυσσέα.

Έτσι, ησύχασε για πάντα ο Οδυσσέας
και έζησε ευτυχισμένος την υπόλοιπη ζωή του
μαζί με τη γυναίκα και τον γιο του!

Άσκηση **1** - Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ αν η πρόταση είναι Σωστή ή το Λ αν είναι Λανθασμένη:

Ο Οδυσσέας πήγε να συναντήσει τον πατέρα του, τον Λαέρτη.	Σ	Λ
Ο Λαέρτης κατάλαβε αμέσως τον γιο του τον Οδυσσέα.	Σ	Λ
Οι συγγενείς των μνηστήρων ήθελαν εκδίκηση για τον θάνατο τους παλικαριών τους.	Σ	Λ
Ο Οδυσσέας πολέμησε ξανά και νίκησε τους συγγενείς.	Σ	Λ
Η θεά Αθηνά σταμάτησε τη μάχη.	Σ	Λ
Οι συγγενείς δήλωσαν πίστη στον Οδυσσέα.	Σ	Λ

Τελικά ο Οδυσσέας έζησε ευτυχισμένος με την
οικογένειά του.

Σ

Λ

